CONCHA CALLEJA

PRINȚESA DIANA: „mă vor ucide!”

INTERNATIONAL Bestseller

LITERA INTERNAȚIONAL

Săptămâna Financiară

CONCHA CALLEJA

PRINȚESA DIANA:

„mă vor ucide!”

Editura „Litera Internațional"
O. P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel./fax (021) 3196390; e-mail: comenzi@litera.ro

Traducere și adaptare: Ioana Ionescu

Copyright © 2007, Concha Calleja
Copyright © 2007, ARCOPRESS S.L.
Copyright © 2007, Litera Internațional
pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Ne puteți vizita pe
www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactori: Christian Ferencz
Andreea Stoica
Concepția grafică și coperta: Vladimir Zmeev
Tehnoredactare și prepress: Elena Dandara

Tipărit în România

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CALLEJA, CONCHA
Prințesa Diana: „Mă vor ucide!" / Concha Calleja; – București:
Litera Internațional, 2007
Bibliogr.
ISBN 978-973-675-371-8

821.134.2-31=135.1
94(420)"19" Diana(0:82-31)
929 Diana

„Pe Diana şi pe fiul meu,
Dodi, i-a ucis soţul reginei,
Ducele de Edinburgh, fiindcă
urmau să se căsătorească,
iar Diana urma
să-i dăruiască
fiului meu
un copil ...“

Mohamed Al Fayed

CUPRINS

Iubire şi logodnă 9
Ce urmăreşte Mohamed Al Fayed? 16
Menaj în trei 30
Diana, o tragedie shakespeariană 38
Prinţesa inimilor 47
Mohamed Al Fayed, un personaj inoportun în Marea Britanie 57
Ultima noapte la Paris 62
Zvonuri despre atentat: ameninţări la adresa prinţesei 66
Testamentul Dianei: textul complet 71
Anexă 73
Accidentul şi serviciile secrete: cauzalitate ori întâmplare? 76
În căutarea informaţiilor pierdute 86
MI6, Richard Tomlinson 96
Raportul poliţiei franceze 103
Concluzii iniţiale 109
Concluziile autopsiei 111
Începutul anchetei judiciare 112
Piste urmărite în ancheta judiciară 113
Diana Spencer & Emad Al Fayed sosesc la Paris 116
D2473 & D1052 117
Drumul de la Ritz la Alma 120
O femeie însărcinată 129
Va sosi, oare, momentul adevărului? 134
Leziune fatală sau neglijenţă medicală 141

Necunoscutele accidentului **145**
Victima Henri Paul **147**
Victima Emad Al Fayed **147**
Victima Diana Spencer **148**
Raportul tehnic **149**
Concluzii **149**
Henri Paul **150**
Enigme cutremurătoare, încă nedezlegate **157**

Anexe **162**
Cronologia investigației **162**
Date biografice **167**

Iubire şi logodnă

Londra, ianuarie 2007

Era frig, deşi soarele punea în valoare toată frumuseţea clădirilor londoneze pe care le zăream din camera mea de hotel. Mă trezisem cu noaptea în cap, aşteptând, nervoasă, un telefon de la Mohamed Al Fayed, prin care să îmi confirme că îmi va acorda interviul pe care i-l cerusem pentru această carte.

Cu o zi în urmă stătusem la taifas timp de două ore cu omul lui de încredere, Michael Cole, şi îl văzusem pe proprietarul celebrelor magazine *Harrods* trecând prin pizzeria de la parter. Ne întâlnirăm întâmplător, ori cel puţin aşa cred eu. Mă odihneam, împreună cu colegul meu de la editură, José Manuel Moreno, după o conversaţie foarte lungă şi documentată cu dl. Cole, iar el se pregătea să iasă din clădire înconjurat de bodyguarzi. A trecut pe lângă noi, iar eu l-am salutat şi i-am mulţumit pentru felul în care ne primise, şi pentru informaţiile substanţiale pe care ni le oferise. Imediat, dl. Al Fayed mi-a reproşat că nu vorbisem direct cu el, şi mi-a sugerat să ne întâlnim a doua zi, dacă mai rămâneam la Londra. Am acceptat şi ne-am luat rămas bun de la el, cu promisiunea că avea să ne telefoneze.

Cum eu am recunoscut că engleza mea nu era dintre cele mai bune, José Manuel mi-a explicat ceea ce spusese Al Fayed, şi aşa am aflat că tocmai ne dăduse întâlnire pentru a doua zi. Am început pe loc să-mi pregătesc interviul, fiindcă nu voiam să greşesc nici un amănunt. Abia am izbutit să adorm şi m-am şi deşteptat, cu noaptea în cap, înainte chiar de a se deschide braseria hotelului, lucru rar la mine, care nu mă consider cu adevărat trează înainte de a-mi face duşul şi de a da pe gât o cafea foarte tare, dacă se poate dublă, însoţită de o felie de pâine prăjită cu unt.

Aşa că am zăbovit făcând un duş lung şi liniştitor, într-un abur care aproape că nu mă lăsa să respir. M-am îmbrăcat şi l-am sunat pe José Manuel, care se deşteptase şi el dis-de-dimineaţă şi mă aştepta în hol, ca să intrăm împreună în restaurant. Ziua a început bine, am

spus, au cafea şi pâine prăjită. Colegul meu râdea, cu ochii pe mobil, ca şi cum astfel ar fi putut scurta aşteptarea acelui telefon, în care el nici nu credea. După José Manuel, Mohamed încercase doar să pară corect şi să se pună bine cu noi. Eu nu eram de aceeaşi părere, căci, deşi egiptean, Al Fayed are vechi deprinderi britanice, iar eu îl consider un adevărat *gentleman*, care niciodată n-ar promite ceva ce nu este dispus să şi facă.

O oră mai târziu, Michael Mann, ofiţerul de presă, ne confirma interviul pentru orele 15:00, oră la care am şi intrat la *Harrods* prin uşa nr. 10, ce duce direct la etajul 5, unde Al Fayed îşi are biroul particular şi un mic apartament plin de obiecte preţioase şi amintiri legate de fiul său, dar şi de Diana.

Am urcat însoţiţi de ofiţerul de presă şi de un asistent al cărui nume nu mi-l mai aduc aminte. Odată ajunşi, am aşteptat sosirea lui Mohamed, care şi-a făcut imediat apariţia, aducând tablete de ciocolată *Harrods*, pe care ni le-a oferit glumind şi invitându-ne să bem un ceai cât aveam să stăm la taclale. Am început interviul, iar el a răspuns pe şleau la orice am vrut să ştiu; mi-a sugerat chiar un titlu excepţional: „Pe Diana şi pe fiul meu, Dodi, i-a ucis soţul reginei, Ducele de Edinburgh, fiindcă urmau să se căsătorească, iar Diana urma să-i dăruiască fiului meu un copil ...“ Asta era.

I-am pus felurite întrebări, iar răspunsurile lui fără drept de apel îmi tăiau respiraţia. Într-atât, încât, la un moment dat, o referire concretă la fiul său m-a emoţionat vizibil, cu atât mai mult cu cât l-am privit în ochi, şi am văzut cum îi străluceau, umezi de lacrimi şi plini de sensibilitate.

Când l-am întrebat despre Philip de Edinburgh, mi-a răspuns fără ezitare:

Eu sunt un tată care şi-a pierdut fiul şi ştiu exact ce-au păţit Diana şi Dodi. Cum să îngădui ca un gangster şi un terorist, un rasist şi un gangster să guverneze această ţară la adăpostul familiei regale? Mă refer la alunecosul prinţ Philip. E un nazist, un nazist german veritabil.

Prinţul Philip s-a născut în Grecia. Avea un tată alcoolic şi o mamă nebună. La şase ani, l-au dus din Grecia în Germania, unde a fost crescut de mătuşa

lui, căsătorită cu un general de-al lui Goebbels. Cum putea cineva căruia un general al lui Hitler îi dăduse o educație nazistă să accepte ca fiul meu, care venea din Egipt și era de altă religie, să aibă de-a face cu Diana, mama viitorului rege al Angliei?

Eu trăiesc în această țară de patruzeci de ani și am contribuit la creșterea economiei plătind impozite și oferind numeroase locuri de muncă. Am zeci de mii de salariați în această țară și n-am de gând să plec de aici. Am patru copii englezi. Mi-e cu neputință să plec. Familia regală trăiește ca în secolele XVII și XIX și se crede deasupra legii, de parcă ar fi o altă specie de oameni, cu sânge albastru.

Fără îndoială, chestiunea care îl preocupă cel mai mult este fapta pe care el o consideră crimă, precum și posibila conspirație urzită împotriva celor doi.

Ei nu l-au acceptat pe fiul meu. Știau foarte bine că Dodi îi dăruise un inel și că lunea următoare aveau să anunțe logodna. În noaptea morții lor, se știa deja că ea urma să-i dăruiască fiului meu un copil.

Ea mi-a spus: „Dacă mi se întâmplă ceva, poți să fii sigur că vinovatul este prințul Philip, ajutat de Serviciile Secrete britanice." Serviciile secrete britanice lucrează mână în mână cu Spionajul francez. Colaborează și fac împreună toată treaba murdară. Dacă Spionajul francez are nevoie, se ajută între ei. Își unesc puterile.

Șoferul vehiculului în care se aflau lucra pentru MI6 și pentru Spionajul francez. Fusese angajat de MI6. Nu știa nimeni, dar era agent de securitate la hotelul Ritz din Paris, recrutat de MI6 în vederea acestui complot: el trebuia să conducă mașina și să intre în tunelul acela, care este cu adevărat primejdios. E o poveste cutremurătoare, dar eu așa cred. În plus, există dovezi, care vor apărea cu întârziere, mai ales fiindcă ele sunt investigate de Tribunalul francez, la Paris, iar acesta nu și-a încheiat încă treaba. Am forțat guvernul să deschidă acest proces. Ei au revocat acum câteva zile judecătorul însărcinat cu această investigație, un colonel, și au numit pe altcineva din sistem. Va lupta cu trei avocați, dar a hotărât să înceapă procesul. Sper să accepte un juriu format din douăsprezece persoane normale. Și sper ca totul să se sfârșească, fiindcă nu pot rămâne nepedepsiți.

Cu toate acestea, cel mai mult m-a surprins opinia sa cu privire la cel ce a fost soţul Dianei de Wales, viitorul rege al Coroanei britanice, despre care s-a pronunţat răspicat:

Chestiunea e dificilă, vorbim despre o mare crimă internaţională, ceea ce s-a întâmplat este foarte grav. Amândoi au încercat să o acopere, dar eu n-am să îngădui, nici în Franţa, nici aici. Trăim în secolul XXI şi nu se poate face aşa ceva din cauza diferenţelor de rasă. Nu poţi omorî pe cineva numai pentru că vine dintr-o ţară diferită sau pentru că este de altă religie; nu poţi să-i omori, nici măcar să le aduci atingere dintr-un simplu interes personal. Nu voiau ca Diana să fie fericită. Nu voiau ca ea să ducă o altă viaţă, după ce trăise douăzeci de ani în infernul sângerosului prinţ Charles, care-i complet idiot.

Cineva ca Diana, care avea doi fii minunaţi. Era cea mai frumoasă femeie din lume. Dumnezeu o binecuvântase cu atâtea. Amabilitatea ei. Cum s-o fi lăsat să-şi afle fericirea după atâtea suferinţe? N-aveau să i-o îngăduie. De ce l-au omorât pe fiul meu odată cu ea? Nu-i pot lăsa să-şi facă mendrele. Sunt sigur că până la urmă, cu ajutorul Domnului, tot adevărul va ieşi la iveală.

Vorbeşte curajos şi direct, folosind cuvinte grele – „conspiraţie", „asasinat", „crimă":

I-au asasinat fiindcă erau convinşi că Diana reprezenta un pericol pentru familia regală. Şi, repet, nu vroiau ca Diana să fie fericită. Nu vroiau ca prinţii William şi Henry să aibă un frate sau o soră de altă rasă. Este cu adevărat incredibil. E o nebunie faptul că ei continuă să trăiască în trecut, cu impresia că sunt deasupra legii, diferiţi, şi că pot face tot ce vor. N-am să las nepedepsit ceea ce mi-au făcut mie şi prinţesei Diana. Nu-mi pasă dacă mă hărţuiesc, ori cât va dura. Chiar dacă m-ar urmări prin lumea întreagă.

Această familie sângeroasă trăieşte pe altă lume, nu are dreptul să asasineze doi inocenţi şi să lase doi copii minunaţi, ca prinţii William şi Henry, fără mama lor iubită, totul din cauza unei crime rasiste. Pentru mine e ceva îngrozitor.

Am păstrat tonul deschis şi am pus capăt interviului cu o întrebare simplă:

– Credeţi că veţi afla într-o zi adevărul despre morţile lor?

– Da, sunt convins. Sunt foarte credincios şi ştiu că Dumnezeu nu le va permite să scape nepedepsiţi pentru ceea ce mi-au făcut mie şi prinţesei Diana. Ea a făcut atâtea ... Era un înger. Vizita spitale. Era mereu de partea celor nevoiaşi şi suferinzi. Dumnezeu să-i binecuvânteze sufletul pentru tot ceea ce făcea, pentru cât era de omenoasă şi bună. Domnul nu poate îngădui să rămână nepedepsit ceea ce s-a întâmplat.

Cum întâlnirea mea cu dl. Al Fayed părea că se terminase, mi-am luat rămas bun, mulţumindu-i pentru mărturie şi pentru timpul acordat. Am plecat împreună cu colegul meu şi cu ofiţerul de presă. Când să ieşim în stradă, unul dintre bodyguarzi ne-a ajuns din urmă şi ne-a rugat să aşteptăm o clipă. Dl. Al Fayed ne-a făcut surpriza de a coborî la parter cu un plic în care părea să se afle un document şi m-a rugat să-l includ în carte, dacă mi se va părea interesant. Apoi i-a cerut lui Michael Mann, ofiţerul de presă, să-mi dea tot ce aveam nevoie pentru a-mi încheia investigaţia. Pe de altă parte, mi-a spus că ar fi încântat să-mi arate personal magazinele Harrods şi le-am vizitat însoţiţi în permanenţă de bodyguarzii lui. Mohamed Al Fayed ne-a explicat tot ce vedeam, cu amabilitatea caracteristică unui *gentleman*. Nu greşisem.

În cursul plimbării, m-a dus să vizitez şi memorialul celor doi, cu fotografiile lor plasate deasupra unei mici fântâni a dorinţelor, alături de inelul de logodnă pe care Dodi i-l cumpărase Dianei şi pe care îl pusese în ultima cupă de şampanie pe care o băuseră, sărbătorindu-şi logodna, în noaptea accidentului. Apoi, Mohamed şi cu mine ne-am luat rămas bun, eu mi-am repetat mulţumirile, iar el a insistat să-i cer orice informaţie de care aş avea nevoie.

Aşadar, dacă întâlnirea cu Mohamed Al Fayed a fost interesantă, nu mai puţin importantă pentru strângerea de informaţii a fost şi convorbirea cu omul său de încredere, Michael Cole. Acesta mi-a vorbit cu lux de amănunte despre accident şi chiar despre aspectele care pentru Al Fayed erau prea dureroase pentru a fi abordate, bunăoară autopsia şi felul în care au fost tratate trupurile lor după moarte.

Dl. Cole mă asigură că este imun la ziarişti şi că nu vrea să spună decât adevărul.

Au fost nouă ani de strădanii pentru strângerea tuturor informațiilor cu privire la moartea fiului său și a unei mari prietene. Încă de la început, Mohamed a crezut că ceva era putred. S-au facut cercetări vreme de nouă ani; în schimb, Scotland Yard n-a făcut investigații decât trei ani. Al Fayed a oferit poliției toate rezultatele cercetărilor lui, dar dintre cei 13 martori, ale căror nume și date le-a propus, n-au fost interogați decât câțiva; chiar și mai târziu au exclus din raport declarațiile unor martori care nu erau francezi și aveau nevoie de interpret. Pe deasupra, Mohamed a cerut să fie reinterogați o parte dintre martorii investigați de partea franceză, dat fiind că el oferise date noi, ce puteau schimba întreaga poveste. Nimic din toate acestea nu a fost acceptat.

Mohamed Al Fayed a cheltuit peste 3,5 milioane de lire sterline pentru investigații și, după cum afirmă, ar vinde tot ce are dacă astfel i-ar putea readuce la viață pe fiul său și pe Diana. Dar, cum știe că așa ceva nu este cu putință, tot ceea ce poate face acum pentru ei este să afle adevărul.

Michael Cole spune:

Există o familie care a văzut o mașină neagră ce o urmărea pe Diana la intrarea în tunel și care a auzit o izbitură, dar presa a început să o hărțuiască, așa că această familie a hotărât să se abțină de la a mai face afirmații. Deși poliția franceză le-a luat o declarație acelor oameni, cea britanică ar fi trebuit să se deplaseze la ei acasă în acest scop, deoarece ei au refuzat să facă un voiaj în Anglia. N-au venit niciodată.

Cât despre Fiatul Uno care se presupune că s-ar fi ciocnit cu Mercedesul în tunel, dl. Cole spune:

Nici acest Fiat Uno și nici șoferul mașinii n-au fost găsiți niciodată. Dar se fac presupuneri în legătură cu cine l-ar fi condus. Unii susțin că ar fi fost un paparazzo norvegian, care locuia în Franța. El conducea mașina care s-a ciocnit cu cea în care se aflau Diana și Dodi.

Omul acela a fost găsit, ceva mai încolo, mort, în propria lui mașină. Aceasta fusese incendiată și era închisă pe dinafară. Era închisă! *Când cineva se sinucide într-o mașină, o face cu monoxid de carbon. Iar când cineva se sinucide astfel, mașina nu este niciodată închisă pe dinafară.*

Dodi şi Diana au fost ucişi în jurul miezului nopţii, pe 31 august, la Paris. În acea noapte, la Paris şi la Londra, două grupuri de persoane necunoscute au intrat fiecare în câte o agenţie de presă. N-au furat nici bani, nici calculatoare, nici altceva. Căutau hardurile pe care se aflau fotografiile făcute în tunel. Asta s-a întâmplat la Londra şi la Paris, în agenţii de presă din cele două oraşe.

Cu alte cuvinte, a fost o operaţiune acoperită de Serviciile Secrete din Marea Britanie şi Franţa. Preocuparea lor era să nu se fi făcut fotografii în tunel şi să nu fi fost trimise altor agenţii. Asemenea imagini ar fi arătat cine era în tunel şi ce s-a petrecut acolo. Nu vroiau ca aceste fotografii să fie publicate.

Un fapt asupra căruia insistă atât Mohamed Al Fayed, cât şi Michael Cole, este întârzierea cu care prinţesei Diana i-a fost transportat la spital trupul încă în viaţă:

E incredibil şi uimitor, dar au întârziat cinci minute până să plece cu prinţesa Diana de la locul accidentului la spitalul aflat la o depărtare de cinci kilometri. Au trecut de două spitale şi s-au dus la un al treilea. O sută de minute ca să parcurgă cinci kilometri.

Diana avea 36 de ani şi ar fi avut mari şanse să-şi revină complet, dar au întârziat o sută de minute până au ajuns la spital. Faptul acesta necesită o explicaţie.

După moartea Dianei, s-a dat ordin ca trupul să-i fie îmbălsămat. Nu exista nici un motiv pentru aceasta. De fapt, în Franţa este ilegal să îmbălsămezi un trup în asemenea circumstanţe, înainte de autopsie, înainte ca medicii legişti să îl examineze. Ordinul a venit din Marea Britanie, cu siguranţă că l-a dat ambasadorul britanic. Ei bine, dacă este pus în formol, un trup se sterilizează, se pierd toate indiciile, tot ce poate spune acel corp. Este ca o mumificare.

Michael Cole mi-a vorbit aproape nouăzeci de minute despre investigaţia paralelă pe care o efectuase Mohamed Al Fayed. Conform celor spuse de Cole, acesta n-a precupeţit nici eforturi, nici timp, nici bani pentru a dezlega toate misterele şi pentru a pune capăt tuturor îndoielilor trezite de accidentul fiului său.

Mohamed a oferit gratuit poliţiei britanice toate informaţiile şi a colaborat cu investigatorii francezi. Este supărat, fiindcă în trei ani a cheltuit 3,5

milioane de lire sterline. Dl. Al Fayed crede că moartea fiului său şi a prinţesei ascunde ceva diabolic. Experţii lui au cercetat aceste fapte vreme de nouă ani, iar Scotland Yard doar trei.

Absolut tot ce ne explica Michael Cole avea sens, şi mai mult, o făcea calm şi liniştit, pronunţând limpede fiecare silabă. Vorbea direct şi, ore în şir, m-a privit drept în ochi; chiar şi când vroia să insiste asupra unei anumite idei, începea mereu adresându-mi-se cu numele meu. Astfel, când am vrut să aflu ce relaţie avea Diana cu cumnata ei, Sarah Ferguson, el m-a ţintuit cu privirea şi mi-a spus:

Să ştii, Concha, că Diana şi Sarah deranjau familia regală. La moartea Dianei, Sarah Ferguson i-a trimis o scrisoare reginei, cerându-i să nu pătească nimic, subliniind că era dispusă să facă orice îi cereau, dat fiind că fetele ei aveau nevoie de ea. Fiindcă Serviciile Secrete britanice ar face orice pentru a apăra Statul. Orice.

Cu aceste cuvinte, Michael Cole şi-a luat rămas bun de la mine, oferindu-mi un CD plin cu fotografii şi articole de presă pe care, firește, le-am inclus în această carte.

Ce urmăreşte Mohamed al Fayed?

Unii îl socotesc încăpăţânat, alţii greu de cap şi mulţi văd în el un tată aflat în căutarea imposibilului. Nu lipsesc nici aceia care au impresia că pe Mohamed Al Fayed îl interesează doar ca numele lui şi al hotelului Ritz să rămână nepătate în toată această poveste, fiindcă verdictul de accident ar implica *ipso facto* ideea că tatăl lui Dodi ar trebui să despăgubească victimele – în acest caz pe Trevor Rees-Jones, singurul supravieţuitor al accidentului – şi rudele celor decedaţi (moştenitorii printesei Diana), dat fiind că şoferul care conducea Mercedesul, Henri Paul, figura pe statul de plată al lui Mohamed Al Fayed, fiind angajatul hotelului său.

Pentru a începe cu ce este mai simplu, cea din urmă speculație mi se pare cam frivolă, dacă nu chiar rușinoasă, pentru un tată care și-a pierdut fiul, moștenitor, pe atunci, al imperiului său economic. Mohamed a cheltuit milioane de lire – și dolari – ca să afle cauzele morții fiului său și a prințesei Diana în noaptea de 30 august 1997, ca să nu mai vorbim despre miile de lire pe care le oferă – și acum – oricărei persoane care îi poate oferi date sigure referitoare la o posibilă conspirație. Ar plăti regește pentru orice informație însoțită de dovezi, căci cu ajutorul acestora ar putea și el ieși din hățișul de suspiciuni și manipulări, care îl fac tot mai nemulțumit.

Nu a fost în van, căci din prima zi în care judecătorul Burgess a deschis cauza, Al Fayed și-a prezentat teoriile, perfect documentate cu ajutorul a zeci de investigatori, plătiți de el, care lucrează pentru a lămuri împrejurările unei morți despre care Al Fayed crede că se datorează unei conspirații. Datele și mărturiile aduse de egiptean în fața justiției au fost atât de numeroase, încât magistratul a hotărât pe loc să amâne cauza, până va putea să verifice toate informațiile oferite de omul de afaceri: martori, foști spioni, rapoarte medicale, expertize ale unor automobile, camere video. Lucruri care cântăreau prea greu pentru a fi luate drept evidente și, cu atât mai mult, pentru a fi respinse într-o singură zi.

Ei bine, trecuseră trei ani de când își expusese pentru întâia oară suspiciunile în fața unui judecător și din nou, în fața noii magistrate, Elisabeth Butler-Sloss (fostul judecător abandonase cazul motivând că volumul de muncă depășește puterile și a fost numită această judecătoare pensionară care, după cum se spune, se pronunțase deja în favoarea raportului poliției), proprietarul lui Harrod's își atinge scopurile. În primul rând, acela ca procesul să aibă loc cu juriu popular, în măsura în care Butler-Sloss se împotrivea acestei idei; în al doilea rând, acela de a se acorda încă o amânare de șase luni, pentru ca juriul să poată studia și probele aduse de el, amânare acceptată de asemenea. Totuși, este cu neputință ca lui Butler să-i fi plăcut prea mult această „înfrângere", odată ce ea se pronunțase, astfel încât procesul avea să continue cu un nou judecător, Scout Baker, varianta definitivă, după cum se spera.

Argumentele aduse de Mohamed Al Fayed în fața justiției sunt limpezi și tăioase. CONSPIRAȚIE. Astfel, cele aproape o mie de pagini făcute publice de Scotland Yard sub titlul *Operațiunea Paget* sunt consacrate în totalitate contestării și clarificării, punct cu punct, a mărturiilor aduse de Al Fayed, și care s-ar putea rezuma la titlul din fruntea lor:

„*Operațiunea Paget* – Raport cu privire la pledoaria pentru conspirație în scopul unui asasinat."

Acest document conține următoarele paragrafe:

• Introducere.

Aici sunt enunțate obiectivele investigației, acelea de a lămuri dacă moartea celor trei ocupanți ai mașinii Mercedes s-a datorat unui accident ori unui atentat.

• Capitolul I. Iubire, logodnă, așteptarea unui copil.

În acest paragraf, investigația clarifică, numai pe baza cercetărilor proprii, dacă a existat sau nu o logodnă între prințesa de Wales și Dodi Al Fayed.

• Capitolul II. Amenințări observate la adresa prințesei de Wales.

Scotland Yard interoghează martori, încearcă să lămurească posibilele intimidări la care a fost supusă „Prințesa inimilor" în decursul vieții, ținându-se seama de mărturia pe care Diana însăși avea s-o lase în scris și în care făcea referiri la membrii familiei regale.

• Capitolul III. Acțiuni întreprinse de paparazzi din Paris.

La acest punct, raportul face inventarul faptelor petrecute în noaptea de 31 august, pe baza mărturiilor oferite de acei paparazzi care se presupune că urmăreau vehiculul victimelor.

• Capitolul IV. Henri Paul, ofițer de securitate la hotelul Ritz și șofer al Mercedesului.

Aceasta este una dintre chestiunile cele mai relevante din raport, deoarece cauzele care au dus la accident sunt, potrivit investigației franceze, strâns legate de șoferul vehiculului și tocmai în aceste pagini Scotland Yard detaliază minut cu minut evenimentele din orele imediat următoare accidentului.

• Capitolul V. CCTV/Camerele video care urmăresc traficul din Paris.

În această secțiune, raportul „scuză" camerele video care înregistrau în noaptea de 31 august, explicând motivele pentru care acestea nu au filmat accidentul și, de asemenea, motivul pentru care radarele nu au detectat excesul de viteză al vehiculului, presupunând că, într-adevăr, acesta depășise limita legală, așa cum s-a spus la început.

• Capitolul VI. Mercedesul.

Insistând asupra datelor tehnice ale Mercedesului și luând declarații directorului firmei de automobile care l-a închiriat clientului său, respectiv hotelului Ritz, investigația recapitulează traiectoria accidentului, precum și motivele care l-ar fi putut provoca.

• Capitolul VII. Vehicule blocate/vehicule neidentificate/blițuri (călătoria de la Pont d'Alma sau Podul Sufletului).

Prezența unui Fiat Uno la locul faptei este una dintre marile necunoscute ale acestei investigații. Rolul și implicarea – intenționată sau nu – a acestui vehicul pot fi hotărâtoare pentru rezultatul final dacă acest eveniment ar ajunge în fața unui tribunal.

• Capitolul VIII. Tratamentul medical aplicat după accident prințesei de Wales.

În acest paragraf, raportul încearcă să justifice de ce a fost întârziată transportarea prințesei, încă în viață, la spital, și de ce, timp de peste nouăzeci de minute, ea nu a fost dusă la un alt spital mai apropiat.

• Capitolul IX. Îmbălsămarea trupului prințesei de Wales la spitalul Pitié-Salpêtrière.

Nu sunt multe paginile pe care raportul le dedică acestui punct atât de important, deși încearcă să clarifice de ce a trebuit îmbălsămat, fără permisiune și înainte de a se face autopsia, corpul unei persoane ucise într-un accident.

• Capitolul X. Acțiunile autorităților franceze.

Dat fiind că accidentul a avut loc la Paris, primele investigații au fost efectuate în Franța. În acest capitol se lămurește cum s-a dus la bun sfârșit investigația, luându-se în calcul posibilele neconcordanțe ce ar putea fi găsite.

• Capitolul XI. Acțiunile Ministerului Afacerilor Externe și ale Commonwealth/Ambasada Britanică și Parisul.

În câteva rânduri, raportul relatează acțiunile diferitelor ministere, atât din Franța cât și din Marea Britanie, la aflarea accidentului.

• Capitolul XII. Acțiunile autorităților britanice în legătură cu morțile suspecte.

Urmând firul paragrafului anterior, raportul abordează acțiunile polițienești, judiciare și ministeriale întreprinse pentru a cerceta evenimentele tragice din ziua de 31 august 1997.

• Capitolul XIII. Bodyguarzii lui Mohamed Al Fayed (Trevor Rees-Jones, Kieran Wingfield și Reuben Murell).

Cu ajutorul mărturiilor aduse de cei care au fost bodyguarzii omului de afaceri egiptean, raportul încearcă să refacă traseul celor doi în ziua accidentului.

• Capitolul XIV. James Andanson, fotograf francez, proprietarul unui Fiat Uno alb.

Dată fiind importanța acelui Fiat Uno, care se poate să fi fost amestecat în accident, este cercetat fotograful Andanson, care a murit ars tocmai într-un Fiat Uno de culoare albă, la doi ani după accident.

• Capitolul XV. CIA / Agenția de Securitate Națională / SUA

După cum se pare, Diana era „urmărită" cu ajutorul unor sisteme elaborate de pază de către unele agenții de spionaj, o chestiune pusă în evidență în acest paragraf al investigației.

• Capitolul XVI. Serviciul Secret de Spionaj și Serviciul de Securitate.

Datele pe care le prezintă Mohamed Al Fayed dovedesc că șoferul mort ar fi putut aparține Serviciilor Secrete. Aici raportul se limitează să verifice veridicitatea celor expuse.

În mod general, în fiecare dintre aceste capitole există un subtitlu numit „reclamații în sprijinul pledoariei pentru conspirație", urmat de numele lui Mohamed Al Fayed și de factorii necunoscuți care stau la baza teoriei conspirației. Astfel, raportul include toate suspiciunile pe care le prezintă și documentează omul de afaceri, pentru a lămuri toate misterele pe care investigația franceză nu le-a putut dezlega.

În ceea ce privește logodna, tatăl lui Dodi cere informații, pentru a înțelege de ce nu vorbește nimeni despre legătura pe care prințesa

Diana şi fiul său aveau de gând să o facă publică luni, 1 septembrie 1997 (la două zile după moartea lor) şi nici despre vizita lui Dodi la magazinul de bijuterii al lui Alberto Repossi, din Place Vendôme, unde acesta a cumpărat un inel de logodnă – în valoare de 1300 de lire – din colecţia „Dis moi oui" (*Spune-mi da*), chiar în ziua de 30 august 1997. Bijuteria a fost dăruită prinţesei de către Dodi chiar în acea noapte, informaţie pe care Serviciile de Securitate au aflat-o cu siguranţă, întrucât telefonul lui era supravegheat, cu scopul de a preveni eventuale atentate de asasinat – după cum lămureşte acelaşi raport. Al Fayed explică, de asemenea, faptul că perechea văzuse inelul în călătoria pe care o făcuse în cursul verii la Monte Carlo (mai exact la Saint Tropez), iar prinţesa se îndrăgostise de bijuterie, astfel încât Dodi, dornic să-i facă o surpriză, îi telefonase chiar în ziua aceea tatălui său, rugându-l să facă demersuri în vederea achiziţionării acestui inel, din magazinul de bijuterii parizian, situat lângă hotelul Ritz şi să comande inelul pe care chiar el avea să-l ridice la întoarcerea în capitală. Cu privire la această chestiune, Mohamed Al Fayed prezintă înregistrarea făcută de camerele de siguranţă, pe care i-o oferise chiar Alberto Repossi. Imaginile îl arată limpede pe Dodi intrând în magazin şi cumpărând inelul, fiind înregistrate, de asemenea, data şi ora. Pe de altă parte, egipteanul afirmă că nu cunoaşte motivul pentru care Trevor Rees-Jones, bodyguardul celor doi şi singurul supravieţuitor al accidentului, a făcut în cartea pe care a scris-o declaraţia falsă că Dodi nu cumpărase nici un inel pentru Diana.

Ajungând la acest punct, trebuie să spun că, intrigată de această chestiune, şi odată ce văzusem camerele video de securitate ale magazinului de bijuterii Repossi din Paris, m-am hotărât să stau de vorbă personal cu Alberto Repossi şi să-i pun întrebări pe această temă.

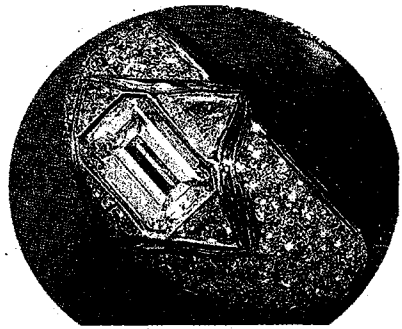

REPOSSI
JOAILLIERS
MONTE-CARLO

COMMUNIQUE DE PRESSE **Paris, le 12 Décembre 2006**

La bague « Dis-moi Oui »,
REPOSSI Joailliers précise...

M. Alberto Repossi réfute les affirmations récemment publiées, notamment dans la presse anglo-saxonne et divers médias internationaux, sans vérification à la source, stipulant que la bague de la collection « Dis-moi Oui » n'aurait pas été acquise par M. Dodi Al Fayed en guise de présent à la Princesse Diana.

Les divers articles parus s'appuient sur la reprise de propos tenus lors d'un entretien entre M. Alberto Repossi et Mme Daphné Barak. Une entrevue dont la relation tronquée, interprétée et déformée fut publiée, entre autres médias, dans News of the World en juin 2006.

M. Alberto Repossi récuse en conséquence tous les articles compilés et reprises d'articles à venir qui entretiendraient une version contestable quant à la justesse de faits notamment consignés auprès des enquêteurs de Scotland Yard.

REPOSSI Joailliers rappelle les faits suivants :

- Au début de l'année 1997, Repossi Joailliers a créé et commercialisé une collection de bagues de fiançailles dénommée « Dis-moi oui » ;

- Courant août 1997, Monsieur Dodi Al Fayed et la Princesse Diana se sont rendus dans la Joaillerie Repossi de Monte-Carlo, où ils ont choisi une bague de cette collection ;

- Monsieur Dodi Al Fayed ayant souhaité que cette bague soit disponible au plus tard le 30 août 1997, les Ateliers Repossi, traditionnellement fermés durant cette période, ont néanmoins retravaillé ce bijou afin de l'adapter sur mesure ;

Comunicat de presă prin care magazinul de bijuterii Repossi confirmă cumpărarea inelului de către Dodi Al Fayed

Repossi este un om discret. Cred că şi prin natură, dar şi prin profesie. Nu degeaba printre clienţii lui figurează membri ai familiilor regale şi vârfuri ale elitei mondiale.

Aşadar, ne-am întâlnit în biroul său din Monte Carlo, unde m-a asigurat că avea să-mi istorisească toate cele întâmplate şi mi-a spus să nu mă îndoiesc că era vorba despre o informaţie importantă, dată în exclusivitate, căci intenţiona să vorbească doar cu câte un reprezentant al presei din fiecare ţară. Urma să-mi povestească ceea ce s-a întâmplat cu adevărat, dar nu cu inelul, căci acest fapt era deja explicat, ci cu mărturia sa în faţa poliţiei.

M-au interogat de trei ori. De fiecare dată, le-am spus exact acelaşi lucru, adică am confirmat, cu lux de amănunte, faptul că Dodi Al Fayed cumpărase personal inelul de logodnă de la sucursala Repossi din Paris (şi spun de logodnă, fiindcă aşa s-a scris şi în chitanţa primită de el la cumpărare, aflată în acest moment la poliţie), inel pe care îl alesese în magazinul meu din Saint Tropez însăşi Diana de Wales. Cu toate acestea, la ultima mea declaraţie, la care au chemat-o şi pe soţia mea, ne-au reţinut timp de cinci ore – despărţiţi în tot acest timp – şi ne-au interogat de nenumărate ori despre acelaşi lucru, până când, brusc, m-au «ameninţat», cerându-mi să-mi schimb declaraţia. Am menţinut cele declarate de fiecare dată. Adevărul are doar o singură versiune..

Evident, se simte că domnul Repossi este un om cu principii, chiar dacă n-am putut să nu-l întreb dacă nu-i era frică. „Nu", mi-a răspuns.

Lui Alberto Repossi totul îi este clar – magazinele sale de bijuterii sunt unele dintre cele mai selecte şi prestigioase de pe glob. La fel de transparent se pronunţă şi când sugerează propria sa părere despre moartea Dianei de Wales şi a lui Dodi Al Fayed, deşi nu se aventurează să spună decât că, după opinia lui, nu este vorba despre un simplu accident.

La rândul lui, Mohamed declară pentru Scotland Yard – în majoritatea cazurilor în faţa unei camere video – că atât prinţesa, cât şi fiul său, Dodi, îl anunţaseră sâmbătă că se logodiseră, adăugând

în fața poliției că „oamenii" nu-l voiau pe Dodi drept tată vitreg al viitorului rege, motiv pentru care Diana și Dodi au murit. În opinia sa „ei" n-aveau să accepte ca un egiptean cu pielea smeadă și părul creț să devină tatăl vitreg al celor doi băieți. Au mai arătat și o scrisoare olografă a lui, din 25 noiembrie 2004, pe care o adresase lui Sir John Stevens, comisar-șef al Scotland Yard, în care îi spunea că Dodi fusese asasinat fiindcă încercase să se căsătorească cu prințesa Diana, care aștepta un copil de la el. Și, ca și cum asta nu era destul, adăuga că Diana era urmărită de MI6, CIA și NSA din Statele Unite, fapt pentru care prințesa avea telefonul pus constant sub urmărire și știa că atât CIA, cât și NSA, dispun de treizeci și nouă de documente cu o mie cinci sute de pagini, în care sunt relatate și transcrise parte din telefoanele date de ea lui Dodi, inclusiv unele în care cei doi vorbeau despre logodna lor.

Cât despre sarcină, Mohamed declară în fața justiției că prințesa Diana de Wales aștepta un copil de la Dodi Al Fayed și că amândoi îi dăduseră vestea cea bună și avertizează autoritățile că informația fusese interceptată de către Serviciile de Securitate, tot prin telefoanele puse sub observație; tocmai din acest motiv, susține el, ar fi avut loc asasinatele. În plus, prințesa de Wales a fost îmbălsămată ilegal, încălcându-se legile franceze și urmându-se instrucțiunile Casei Regale, ca să se ascundă faptul că era însărcinată în luna a doua sau a treia. Firește, îmbălsămarea efectuată înaintea analizelor și autopsiei a împiedicat cunoașterea stadiului în care se afla sarcina prințesei.

Făcând referire la amenințările pe care le primise prințesa (raportul le menționează în al doilea capitol), Al Fayed oferă o serie de documente care dovedesc pe deplin tensiunea în care a trăit Diana de Wales și dă asigurări că aceasta este o cheie importantă pentru descoperirea scopului acestei conspirații. Mohamed afirmă că însăși mama prințesei se opunea căsătoriei fiicei sale cu un musulman, ca să nu mai vorbim că și prințul Philip (Duce de Edinburgh) a recunoscut că a trimis prințesei scrisori caustice, în care își exprima sentimentele față de mama viitorului rege; el amintește de asemenea că, în jurnalul ei intim, prințesa descrie felul în care a fost tratată de unii membri ai familiei regale și de unele figuri relevante de la Curte.

Pe aceeaşi listă a probelor, Mohamed menţionează şi scrisoarea olografă trimisă de Diana majordomului său, Paul Burell, în care ea însăşi afirmă că i se plănuieşte un accident cu propria-i maşină. Deşi mai adaugă şi că, odată, ea afirmase că nu va mai utiliza elicopterul de teamă ca acesta să nu fie folosit pentru a i se înscena un accident. Vorbind la persoana întâi, Al Fayed mărturiseşte că prinţesa i-a spus:

Dacă mi se va întâmpla ceva, să fii sigur că este opera prinţului Philip.

Pe de altă parte, proprietarul magazinelor Harrod's nu neagă importanţa lui Henri Paul – şoferul Mercedesului – pentru lămurirea faptelor, denunţând în primul rând neregularităţile legate de felul în care a fost analizat *post mortem* trupul Dianei, începând cu mărturia unui ofiţer din Brigada de Criminalistică, ce a recunoscut că el însuşi confundase etichetele cu numerele de identificare ale lui Dodi şi Henri Paul, punându-le amândurora numărul de identificare 2146. Al Fayed avea, de asemenea, îndoieli serioase cu privire la modul în care sunt păstrate mostrele luate în timpul autopsiei şi se întreba dacă acestea fuseseră într-adevăr prelevate de la bodyguard. Pe de altă parte, în raportul de autopsie nu se menţionează de unde s-a luat sânge pentru analizele lui Paul, fiindcă iniţial pe flacoane scria că de la inimă, iar analizele s-au făcut în conformitate cu acest principiu. Ulterior, în alt raport se spune că sângele nu provenea de la inimă, ci din hemitorace, informaţie de importanţă capitală, fiindcă, dacă ar fi fost aşa, sângele ar fi putut fi contaminat de anumiţi agenţi, iar rezultatele analizei n-ar mai avea nici o precizie. De fapt, există un caz deschis la Curtea de la Versailles cu privire la falsificarea datelor din această analiză şi a mostrelor de sânge de la Henri Paul, caz înaintat de Mohamed Al Fayed, în care se prezintă rapoartele experţilor angajaţi chiar de el, care dau asigurări cu privire la faptul că analizele făcute trupurilor n-au fost corecte, pentru că în rapoarte nu sunt menţionate nici ora la care a fost prelevat sângele, nici locul din corp de unde a fost extras, nefiind nici măcar fotografiate rănile. Conform acestor experţi prestigioşi, dacă mostrele de sânge n-au fost bine manevrate şi păstrate, faptul ar putea provoca erori în

rezultatele testelor de alcoolemie corespunzătoare, chiar dacă cei trei nu băuseră prea mult.

Fără să negăm evidența, trebuie să subliniem că sângele prelevat la autopsia lui Henri Paul dovedește că a fost un om cu mare aplecare către alcool. Însă, în urmă cu câteva luni, bodyguardul își luase licența de pilot, iar pentru aceasta unul dintre examenele medicale de bază are drept scop tocmai determinarea faptului dacă persoana în cauză are înclinații către alcool ori droguri. Analiza fusese negativă, iar viitorul pilot își primise licența. Este imposibil ca într-o perioadă de timp atât de scurtă sângele lui să fi atins nivelul de alcoolemie al unui dependent de băutură. În plus, întrebați despre aceasta, prietenii săi au declarat cu toții că Paul bea doar ocazional și că niciodată nu-și pierde controlul. Nu avusese accidente și nu pierduse nici un punct din carnetul de șofer. Și, ca și cum aceasta n-ar fi fost suficient, rezultatele analizelor privitoare la ficatul său sunt normale și indică un organ în perfectă stare de sănătate.

De asemenea, cantitatea de monoxid de carbon menționată în raportul de autopsie este, după Al Fayed, total greșită, deoarece o asemenea cantitate în plămâni l-ar fi împiedicat să meargă și să-și sincronizeze mișcările. Mai mult, o atare cantitate de monoxid de carbon nu se poate datora doar tutunului, ci apare numai în cazul morții prin inhalare de fum ori al sinuciderii.

Insistând asupra importanței lui Henri Paul pentru elucidarea accidentului, Mohamed i-a semnalat judecătorului și faptul că se temea ca bodyguardul să nu facă parte din Serviciile Secrete, fiind infiltrat în hotelul Ritz, și a invocat suma mare de bani pe care acesta o avea în buzunar în momentul accidentului – două mii de lire – sumă care putea proveni din plăți pentru asemenea servicii.

Astfel, Tomlinson, fost agent al MI6, a declarat, tot în fața judecătorului, că există o persoană infiltrată în securitatea de la Ritz, dar nu-i știa numele, deși poziția lui Henri Paul în cadrul hotelului îl făcea să creadă că lucra pentru vreo agenție de securitate de stat, dar nu știa dacă era vorba despre cea britanică. De fapt, veniturile substanțiale și inexplicabile ale lui Paul din ultimele opt luni, anterioare morții sale,

nu par, potrivit raportului poliției, a avea nimic ilegal sau clandestin. Cu toate acestea, un jurnalist american a oferit o informație cu privire la legătura lui Henri Paul cu Serviciile Secrete franceze și la întâlnirea pe care acesta a avut-o cu reprezentanți ai acestor Servicii chiar în ziua accidentului, întâlnire în timpul căreia i s-au înmânat 12000 de franci, găsiți ulterior în buzunarele sale. Informația jurnalistului provenea de la o sursă din cadrul Agenției de Securitate americane, deși, pentru moment, ea nu a fost confirmată. În orice caz, numele lui Henri Paul apare pe hârtii ca aparținând unui Serviciu de Siguranță francez și se consideră că el ar fi fost în legătură cu membri ai acestui Serviciu, în scopul anumitor investigații pe care le efectuau în acel hotel.

Continuând să se refere la argumentele lui Mohamed Al Fayed în favoarea conspirației, raportul insistă asupra faptului că aprobarea de îmbălsămare a prințesei a fost dată de consulul britanic și de comisarul de poliție, deși aceasta era ilegală conform legii franceze, deoarece singurul ei scop era să ascundă că Diana era însărcinată. În schimb, cei vizați dau asigurări că nu au urmărit decât să îmbălsămeze trupul prințesei înainte de sosirea familiei.

Astfel, la patru dimineața s-a certificat moartea Dianei de Wales și s-a hotărât că nu era necesară decât o examinare exterioară făcută de medicul legist. Cu toate acestea, autopsia avea să fie efectuată de o instituție privată și nu de către profesorul Lecomte, care o examinase pe Diana ultima oară la cinci dimineața, conchizând că rănile pe care le prezenta se datorau unui accident de mașină.

În mod curios, hainele pe care le purta prințesa în noaptea morții sale au fost încredințate majordomului său, Paul Burell, căci nu s-a considerat că prezentau vreun interes. Iar acesta le-a ars ulterior.

Astfel, raportul *post mortem* cu privire la Diana a fost înmânat profesorului Lecomte, și ulterior judecătorului, cu toate datele pe care autorii lui le-au considerat a fi relevante.

În ceea ce privește misteriosul Fiat Uno de culoare albă, despre care unii martori dau asigurări că se afla în tunel în clipa în care Mercedesul Dianei și al lui Dodi s-a ciocnit, Mohamed Al Fayed crede că acesta era condus de James Andanson – reporter al agenției

SIPA – şi că acesta a avut un rol important în accident. Cu toate acestea, poliţia susţine că dispune de probe suficiente care să ateste că proprietarul vehiculului se afla acasă, împreună cu soţia, la 270 de km de Paris. În orice caz, Al Fayed are dovezi care trezesc îndoieli mai mult decât justificate. La început, s-a spus că nu exista nici o altă maşină în tunel şi că, dacă versiunea martorilor era adevărată, o asemenea maşină n-avea nici o legătură cu accidentul. Aceasta a fost, fără nici un dubiu, o mare eroare a poliţiei, căci rapoartele cu privire la starea Mercedesului după accident sunt clare şi concise în acest sens, indicând în mod obiectiv că, după analizarea părţii din faţă dreapta a Mercedesului, se poate dovedi un prim impact cu o altă maşină. De asemenea, continuând investigaţia şi analizând vopseaua albă de pe rămăşiţele rămase intacte ale vehiculului, s-a observat, şi s-a şi consemnat, că aceasta provenea de la un Fiat Uno.

Astfel, în raportul de expertiză automobilistică efectuat asupra Mercedesului cu numărul de înmatriculare 688 LTV 75, semnat la Rosny-sous-Bois, pe 14 octombrie 1997, de către Patrick Touron, se poate citi:

1. Resturile negre vizibile la baza aripii şi pe portiera dreapta faţă reprezintă un strat subţire de polipropilen. Acest polimer este adesea utilizat în industria automobilistică la fabricarea paraşocurilor (este un material ieftin şi uşor deformabil la căldură). Paraşocurile negre ale vehiculelor FIAT UNO sunt făcute din polipropilen.

2. Urmele albe vizibile pe oglinda retrovizoare din dreapta, ca şi pe aripa şi portiera din faţă dreapta, constau din aceeaşi răşină polimeră caracteristică vopselelor pentru automobile, de tipul «solid basecoat» (fără lac, nemetalizată).

3. Investigaţiile efectuate în bazele de date, ca şi interpretările rezultatelor, ne îngăduie să propunem o soluţie pentru identificarea urmelor de vopsea.

Este vorba de vopseaua BIANCO CORFU 224, fabricată de firma PPG şi folosită pentru diferite modele de vehicule comercializate sub marca FIAT.

Identificarea acestei vopsele se bazează pe analiza unui singur strat, prin consultarea bazei de date şi a informaţiilor de care dispunem, fără garanţia exhaustivităţii.

4. Culoarea BIANCO CORFU 224 a fost aplicată pe vehiculele FIAT, model UNO, montate la Rivalta Torinese şi la Mirafiori (Italia) de la sfârşitul lui august 1983 până la sfârşitul lui 1989. Culoarea Bianco 210 înlocuieşte Bianco 224 la liniile de producţie ale FIAT UNO.

Ceea ce demonstrează că ne-am îndeplinit personal sarcina care ne-a fost încredinţată.

Ca atare, este imposibil să nu se accepte prezenţa unui FIAT UNO la locul accidentului.

În această privinţă, Scotland Yard menţionează în raportul său acea maşină, arătându-şi interesul pentru identificarea vehiculului, însă încheie investigaţia, după un an, fără a-l fi putut identifica. Aşadar, dacă plecăm de la ideea fundamentală că oricine poate fi localizat prin intermediul satelitului, al interceptărilor telefonice şi al Serviciilor Secrete, cum de nu a putut fi găsită o maşină înmatriculată, implicată într-un accident în care muriseră trei persoane, iar a patra fusese grav rănită? Este greu de crezut. Dacă aprofundăm misterul, nu este mai puţin enigmatic nici faptul că jurnalistul pe care l-am menţionat înainte, James Andanson, a fost găsit mort într-o maşină FIAT UNO de culoare albă, complet calcinată, la doi ani după ce dăduse poliţiei o declaraţie cu privire la accidentul suferit de prinţesa Diana. La acestea se adaugă faptul straniu că, deşi poliţia a spus că ar fi putut fi vorba despre o sinucidere, portierele vehiculului erau încuiate pe dinafară, iar la şase luni după ce a murit, toate fişierele cu numele său fuseseră furate din agenţiile pentru care lucra.

Toate aceste chestiuni au fost minuţios şi direct investigate de specialişti angajaţi pe cheltuiala omului de afaceri egiptean, care nu încetează să caute adevărul. Toate cele constatate au fost expuse în faţa poliţiei, iar acum şi în faţa Curţii de Justiţie, care a pus pe rol acest caz în octombrie 2007, după ce a studiat toate mărturiile în favoarea conspiraţiei, prezentate de Mohamed Al Fayed.

. . . . . .

Menaj în **trei**

Mohamed Al Fayed vorbeşte despre Diana, despre temerile ei că va fi asasinată, dar şi despre nemulţumirile ei personale în decursul perioadei în care a fost căsătorită cu prinţul de Wales. De aceea, mi se pare potrivit să recapitulez unele aspecte din viaţa ei, care ar putea lămuri afirmaţiile făcute în această carte.

Am detestat întotdeauna laudele aduse celor dispăruţi, care nu mai fac parte din viaţa noastră, fie pentru că au murit, fie pentru că, poate, au hotărât să plece. Cât timp îi vedem şi îi auzim, fie pentru că ne sunt direct apropiaţi, fie pentru că fac parte din societatea în care trăim, ei sunt criticaţi, cercetaţi, li se găsesc toate defectele de pe lume şi, dacă nu le au, li se inventează unele. Sunt judecaţi fără bunăvoinţă, fără să se ţină seama de motivele pentru care se comportă într-un fel sau altul. Odată „dispăruţi" însă, criticii îi sanctifică. Nu li se mai caută defecte şi greşeli, acestea se transformă în laude ori elogii nemăsurate.

Uneori, felul acesta de a fi poate că este sincer, fiindcă abia atunci unora începe să le lipsească compania celor pe care nu-i mai au şi pe care, atunci când au avut ocazia, nu au ştiut să şi-i apropie. Ca atare, atunci când dispar definitiv din viaţa lor, aceştia valorează atât cât consideră criticii lor că au pierdut, totul fiind exagerat de remuşcarea de a nu fi ştiut să-şi arate sentimentele. Alţii, însă, îl declară bun pe cel mai crud dintre muritori pentru simplul motiv că „nu mai există".

Şi în cazul Dianei de Wales şi al rivalei sale, Camilla Parker, se poate spune la fel. Ambele au fost aspru criticate de apropiaţii lor cei mai intimi, precum şi de societatea din care făceau parte. Dar eu nu sunt dintre cei care o apără nici pe una, nici pe cealaltă. Cu toate acestea, dacă ar fi să judec pe cineva, acela ar fi însuşi prinţul Charles, fiindcă el avea, fără nici o îndoială, poziţia avantajoasă de a putea să-şi simplifice nu numai propria viaţă, ci şi pe aceea a persoanelor pe care le amestecase în ea. În loc să facă asta, prinţul a încâlcit excesiv un ghem de sentimente care, la zece ani după moartea fostei sale soţii,

încă mai face să curgă râuri de cerneală în întreaga lume. Viitorul suveran avea să-şi lase pradă dezamăgirii soţia, o femeie tânără şi fără experienţă, care nu ştia să ţină piept suişurilor şi coborâşurilor emoţionale ale unui bărbat care nu o iubea, şi mai târziu avea s-o critice pentru aceasta, aşa cum Victor Hugo denunţa în *Utopia* sa:

Întâi îi faceţi hoţi, apoi îi pedepsiţi fiindcă fură.

Charles de Wales s-a îndrăgostit nebuneşte de Camilla Shand (viitoare Parker Bowles), când amândoi erau necăsătoriţi şi au avut o legătură înflăcărată de pasiune şi sex.

Charles, deprins cu protocolul auster al familiei regale, a căzut pradă nurilor cu care, printre cearşafuri, îl vrăjise o femeie cu tendinţe liberale, la rândul ei îndrăgostită de un alt bărbat, Andrew Parker Bowles. Firește că „burlacul de aur", cum era poreclit prinţul Charles, avea să accepte cu greu ideea că cea care îl făcea nespus de fericit nu era îndrăgostită de el. Însă aşa stăteau lucrurile: în timp ce-l mângâia pe bărbatul vieţii ei, făcându-l totodată gelos, Camilla avea o relaţie clandestină cu moştenitorul Coroanei care, de fiecare dată, era tot mai dornic să-şi asume sporovăielile şi intimităţile dintre ea şi amantul ei.

Totul avea să se complice şi mai mult când familia regală a aflat, se pare, de această legătură, şi l-a anunţat imediat pe prinţ că trebuia să se însoare potrivit tradiţiei, aşadar cu o femeie tânără şi virgină.

Cu toate acestea, şi în ciuda faptului că nu era de acord cu familia sa, Charles avea să-i sugereze Camillei să se căsătorească, iar aceasta a refuzat, amintindu-i de obligaţiile sale dinastice faţă de Curte şi ţară.

Astfel, în 1973, domnişoara Shand a devenit doamna Parker Bowles, transformându-şi în realitate visul de a fi alături de ofiţerul ei de cavalerie. Doi ani mai târziu, se năştea primul ei fiu, Tom, iar cei doi soţi hotărau ca naşul său să fie nici mai mult, nici mai puţin decât prinţul de Wales. În decursul acestei perioade, amanţii aveau să renunţe la întâlniri, încercând să ţină piept noii situaţii sentimentale, deşi sacrificiul – mai mult al lui decât al ei – nu avea să dureze mult, reluându-şi legătura, de astă dată mai puternic.

Apoi, în 1977, Charles o cunoaşte pe Diana şi vede în ea femeia pe care protocolul o definea drept viitoarea regină a Angliei; deşi nu se desparte de Camilla, începe o poveste de iubire cu tânăra Diana, care culminează cu nunta din 1981.

Însă lucrurile nu au fost atât de frumoase ca în basmul pe care îl vedea întreaga lume: „Nu-mi făcea curte cu prea mare consecvenţă. Mă suna în fiecare zi, ori nu mă suna cu săptămânile. Totul era foarte bizar, iar eu am acceptat" sunt cuvintele pe care Diana le-a înregistrat în prezenţa lui Peter Settelen (un fost actor şi consilier pe probleme de comunicare, care îi dădea Dianei lecţii de dicţie şi retorică, învăţând-o să vorbească în public, lecţii care aveau să devină mai curând confidenţe intime făcute unui necunoscut). Benzile de magnetofon cu aceste destăinuiri, ascunse ani la rând, au fost găsite abia în 2007, după numeroase percheziţii poliţieneşti şi petiţii judecătoreşti.

Se pare că la moartea Dianei, „comorile" ei au fost înmânate majordomului său, Paul Burell. Ca atare, benzile care rămăseseră în posesia prinţesei au fost luate, odată cu cutia, de Burell. Settelen le-a cerut fără succes şi a apelat la tribunal ca să le recapete. Procesul a fost lung, dar fostul actor şi-a atins ţelul, făcându-le publice la postul NBC News.

Revenind la Diana şi la începutul legăturii ei cu prinţul Charles, în acelaşi interviu prinţesa a mărturisit cu sinceritate, gânditoare, fără mască protocolară şi surprinzător de ingenuă:

Nu ne-am văzut decât de 13 ori înainte de căsătorie. Totul era foarte ciudat. Eu mă gândeam: El ştie unde să mă găsească, dacă vrea. Îmi înnebuneam colegele de apartament. Totul era foarte bizar.

Încă de la început, tot în opinia Dianei, purtarea lui Charles nu era constantă, trecând de la entuziasm la o indiferenţă absolută, deşi, firește, ea nu-şi putea închipui cărui fapt se datorau aceste schimbări din purtarea „îndrăgostitului".

Abia la funeraliile organizate pentru fratele bunicului prinţului Charles, lordul Mountbatten, avea să se aprindă prima scânteie în inima Dianei. L-a văzut mergând încet şi foarte abătut pe lângă sicriul unchiului său, aşa că s-a apropiat şi i-a spus: „Probabil te

simți foarte singur", dar prințesa nu și-ar fi putut închipui reacția bărbatului cu douăzeci și trei de ani mai mare decât ea:

S-a aruncat asupra mea și a început să mă sărute. Părea un cățel. Și și-a petrecut întreaga după-amiază alături de mine.

Pe atunci, Diana nu avea prea mult respect de sine. Divorțul traumatizant al părinților, lupta pentru custodia ei, despărțirea de frații trimiși în diferite internate și, mai ales, faptul că aflase din presă că tatăl ei se recăsătorise când ea n-avea decât 13 ani, îi distruseseră respectul de sine și îi creaseră un mare complex de inferioritate, pe care i-l accentua propriul tată:

Familia îmi spunea că sunt proastă și că cel inteligent era fratele meu.

Astfel, relația cu tatăl ei a marcat viitorul Dianei, mai ales în ceea ce privește relațiile cu bărbații, dar și cu oamenii, în genere. O intimidau oamenii pe care nu îi cunoștea, mai ales dacă excelau în profesie, ori îi păreau foarte inteligenți.

„Părinții mei nu mi-au spus niciodată că mă iubesc." Ținând seama că benzile de magnetofon pe care prințesa se confesează încep să fie înregistrate în toamna lui 1992, atunci când ea împlinise deja treizeci și unu de ani (la o enormă depărtare de adolescenta ce se măritase la nouăsprezece ani), este evidentă trauma lipsei de afecțiune din copilărie, cu care se va lupta întreaga ei viață. Chiar și în declarațiile făcute în fața camerei video, Diana spune necontenit că are nevoie să fie iubită, ocrotită și răsfățată.

Prințesa căuta la bărbați iubirea paternă de care nu se putuse bucura niciodată. De fapt, Diana înțelege că ceea ce o atrăgea la cel ce avea să-i fie soț „era faptul că era mai în vârstă și că avea poziția pe care o avea. Asta a făcut să-mi crească respectul de sine." Prințesa avea să repete acest comentariu ori de câte ori se referea la alți bărbați și la alte legături din viitorul ei.

Este dureros pentru Lady Di să-și amintească de conferința de presă ținută după anunțul oficial al logodnei. În timpul acesteia, și ca răspuns la numeroasele întrebări ce i se adresau, Charles a spus batjocoritor:

Mă uimește faptul că este atât de curajoasă încât să-mi țină piept.

Apoi, alt jurnalist a întrebat dacă erau îndrăgostiți. Diana a răspuns, grăbită: „Firește", neînțelegând de ce puneau o întrebare al cărei răspuns era pentru ea atât de evident, fiindcă, dacă n-ar fi fost îndrăgostită, nici nu s-ar fi căsătorit. Pentru ea, sentimentele erau mai importante decât orice alt lucru. Cu toate acestea, logodnicul ei a răspuns cu o întrebare:

Ce înseamnă «să fii îndrăgostit»?

Această întrebare-răspuns „m-a traumatizat", avea să mărturisească Diana, adăugând că o îndurerase bănuiala că cel care urma să-i devină soț putea să se însoare dintr-un alt motiv decât pornirea inimii.
Acel moment a reprezentat pentru tânăra prințesă o foarte mare decepție emoțională, precum a fost și convorbirea telefonică dintre logodnicul ei și Camilla Parker, pe care a auzit-o din întâmplare: „Orice s-ar întâmpla, eu am să te iubesc mereu", spusese el cu doar câteva minute înaintea plecării în Australia. Toți am fost martorii lacrimilor Dianei când și-a luat rămas bun de la el lângă scara avionului. Poate că ne înșelăm asupra motivului când afirmăm că tinerei îndrăgostite îi era deja dor de cel ce trebuia să-și facă datoria de prinț, lipsind câteva zile. Departe de așa ceva, Diana plângea întrebându-se dacă nu era mai bine să rupă o legătură care, încă de pe atunci, amenința cu furtuni.

Sfătuită de familie, care sprijinea căsătoria, și captivată de felul frumos în care o trata familia regală când era invitată acolo (deși „totul s-a schimbat când le-am devenit noră"), s-a trezit îmbrăcată în alb în fața catedralei Saint Paul din Londra, pentru o festivitate ce avea să fie urmărită prin intermediul televizorului de șapte sute cincizeci de milioane de oameni.

Așa cum se întâmplă la toate nunțile, momentul cel mai așteptat a fost acela în care Diana a coborât din caleașcă arătând pentru întâia oară lumii fastuoasa ei rochie de mireasă, inspirată de stilul epocii victoriene, creație a designerilor David și Elizabeth Emmanuel. Printre urale, viitoarea soție a prințului a lăsat să-i lunece pe covorul roșu întins în fața catedralei spectaculoasa trenă de 7,62 m și voalul

din dantelă, lung de peste 8 m, fixat pe o tiară din aur cu briliante, care fusese a familiei Spencer. Rochia din mătase şi tafta era încinsă cu un cordon de fildeş ce aparţinuse reginei Mary, străbunica prinţului de Wales, şi împodobită cu zece mii de perle de cultură şi naturale, cusute alternativ.

În pofida stresului şi a emoţiilor provocate de nunta protocolară, Diana mărturiseşte că primul lucru pe care l-a făcut la intrarea în biserică a fost s-o vadă pe Camilla Parker şi să se gândească: „Sper ca această legătură să se fi sfârşit şi să ne putem continua viaţa de familie." Apoi a ajuns la altar, unde a primit-o un Charles surâzător, care i-a bâiguit: „Eşti minunată." „Minunată pentru tine", i-a răspuns logodnica, sfioasă. Şi a sosit momentul cel mai emoţionant:

Eu, Diana Frances, te iau pe tine, Charles Philip Arthur Joseph, să-mi fii soţ. Promit să-ţi fiu credincioasă începând din această zi, după legea Domnului.

Eu, Charles Philip, te iau pe tine, Diana Frances, să-mi fii soţie de acum înainte, după legea Domnului."

Fără să despic în patru firul acestor vorbe, şi rămânând credincioasă principiilor mele, nu pot pune sensul egalităţii între promisiunea ei de credinţă şi dorinţa lui ca ea să-i aparţină. Aşa cere Biserica Anglicană? Ori poate că prinţul a modificat sensul şi n-a vrut să pomenească de credinţă în faţa lui Dumnezeu? Oricum ar fi, sosise momentul schimbului de verighete, făcute dintr-o pepită de aur galez dăruită Reginei Mamă în 1923, pentru inelul ei de nuntă, şi care mai fusese folosită şi pentru verighetele prinţeselor Margareta şi Ana, precum şi pentru aceea a reginei Elisabeta II.

Douăzeci şi cinci de ofiţeri din Regimentul de Cavalerie, printre care şi Andrew Parker Bowles, i-au escortat pe cei doi, soţ şi soţie, până la recepţia de la palat, unde au împărţit tortul de 110 kg, cu cinci etaje, din blaturi macerate timp de trei luni în diferite lichioruri, elaborate apoi timp de alte trei luni, un tort care a costat 950000 de lire.

Apoi a urmat mult visata lună de miere, începută în Gibraltar şi continuată, la bordul iahtului regal Britania, cu o croazieră pe Mediterană şi escale în Egipt şi Broadlands, ca mai apoi să se întoarcă la castelul scoţian Balmoral.

Obsedată de gelozia ei față de Camilla, Diana n-a întârziat să-i povestească soțului ei tot ce auzise și văzuse, inclusiv cadourile pe care amanta le afișa cu neobrăzare. Fără prea multe prejudecăți, prințul i-a răspuns: „Doar n-am să fiu singurul prinț de Wales fără amantă." Din acel moment, în fața publicului erau o pereche idilică, deși „acasă era altă poveste", a mărturisit prințesa: neînțelegeri continue, gelozii dureroase, discuții interminabile, care i-au dus la indiferență. Situația s-a înrăutățit când tânăra soție a aflat că „în ajunul nunții, prințul Philip îi dăduse lui Charles binecuvântarea de a avea o amantă, cu condiția să dea o șansă căsniciei noastre."

La cinci ani după nuntă și cu doi fii, rod al unirii lor, Diana nu mai suporta situația. Se simțea frustrată, supărată, prinsă într-o viață care era o minciună. A vorbit iar despre toate acestea cu Charles, iar el i-a răspuns doar cu vorbele „furie și gelozie, furie și gelozie". Totul era agravat de rarele raporturi sexuale ale perechii care, potrivit prințesei, „erau ciudate. Niciodată nu venea o rugăminte de la el, dar se întâmpla o dată la trei săptămâni."

Astfel, în 1985, după cinci încercări de sinucidere și o bulimie pe fond nervos, „m-am dus s-o văd pe «șefa»", căci așa îi spunea reginei Elisabeta, pe care o respecta, în pofida fricii pe care i-o purtase mereu. „Am ajuns plângând și am întrebat-o: «Ce să fac? Nu știu ce să fac, te întreb pe dumneata»". Cu siguranță, prințesa se aștepta la consolare și la sprijin din partea celor care formau familia ei, dar a obținut de la regină doar un răspuns superficial: „Nu știu. Charles e fără scăpare." Acesta a fost, după Diana, „întreg ajutorul, deși, cu trecerea anilor, și văzând nefericirea noastră, spunea despre mine: «Ce fetiță proastă! Nu vorbește, nu zice nimic», dar, dacă mă mai duc o dată și nu mă ajută, eu nu mă mai întorc."

Relația cu prințul „m-a traumatizat și am plătit-o cu prețul propriei ființe", spune prințesa. La fel reacționase și în copilărie, la divorțul părinților. „Nu mâncam, nu făceam baie, doar stăteam și așteptam." Și într-un caz, și în celălalt, Diana căuta siguranță și refugiu în sinea ei. De fapt, în adolescență, când toți prietenii ei ieșeau să se distreze, ea rămânea acasă la televizor, cu o cutie plină cu cereale. „Așa îmi închipuiam eu fericirea."

Poate că, fidelă proverbului „cui pe cui se scoate", ori îndrumată de propriile ei sentimente, căci dorea să fie iubită, Diana s-a îndrăgostit de un bărbat însurat, bodyguardul său, Barry Manakee, despre care spune:

M-am îndrăgostit profund de el. A fost cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată. Eram ca o fetiță în fața lui. Înnebunită după laude. Înnebunită! Îl iubeam nebuneşte şi nu eram mulțumită decât atunci când era în preajma mea.

Prințesa a ajuns chiar să plănuiască să fugă cu el, fiindcă „eram dispusă să las totul pentru el. Lui îi părea bine. Apoi, s-a descoperit totul şi l-au dat afară."

Câteva luni mai târziu, Diana şi Charles erau într-o limuzină în drum spre premiera unui film la Festivalul de la Cannes, când prințul a anunțat-o brusc că Barry avusese un accident de motocicletă şi murise. „A fost foarte crud din partea lui", avea să spună Diana. În noaptea aceea, după începutul filmului, Diana se prefăcea în fața miilor de ochi curioşi, întrebători, că nu se întâmplase nimic şi a rămas pe loc, aşezată, întreaga seară. „Eram distrusă; pur şi simplu, distrusă."

Ajunsă din nou la Londra, prințesa i-a cerut lui Andrew Morton să investigheze moartea aceea. „Cred că l-au aranjat, dar n-o să aflăm niciodată", avea s-o asigure el în diferite ocazii.

Diana n-a ajuns să creadă niciodată că moartea amantului ei a fost un simplu accident, iar aceste afirmații au făcut ca, atunci când Scotland Yard a redeschis investigația cu privire la moartea Dianei de Wales, a deschis-o şi pe cea privitoare la Barry Manakee, ajungând la concluzia că, la fel ca în cazul Dianei şi al lui Dodi, decesul s-a datorat unui accident de trafic.

Tata îmi spunea mereu că orice aş face în viață, important este să dorm liniştită. Tocmai asta nu mai putuse face Diana încă de la anunțul logodnei sale cu prințul de Wales. Îndoieli, gelozii, amăgiri, cuvinte prea primejdioase pentru a le aduna într-un singur om fără să te temi că într-o zi aveau să sară în aer, provocând o explozie de intrigi şi răzbunări.

Diana, o tragedie **shakespeariană**

Diana era o femeie romantică, aşa a fost încă din adolescenţă, când visa aventuri fantastice, cufundată în paginile unei cărţi de Barbara Cartland, cea de-a doua soţie a tatălui ei. Toată afecţiunea care îi lipsea şi-o compensa prin acorduri din Bach, lumânări roşii, beţişoare cu arome de iasomie şi sute de cărţi pline de pasiune.

Există mai multe feluri de dragoste. Ele sunt greu de clasificat, fiindcă fiecare iubeşte altfel: iubiri pasionale, capabile să-i orbească chiar şi pe cei aflaţi pe cele mai înalte culmi ale cunoaşterii şi raţiunii; iubiri laşe, care nu izbutesc să atingă libertatea născută din dragostea faţă de un altul, ce transformă în teamă şi insecuritate clipele cele mai fericite ale unei legături, făcând să se şteargă privilegiul de a le împărtăşi cu cineva; iubiri mature, cu părul grizonat, pe care moartea nu le atinge, ce pot fi reîntâlnite în portrete sepia sau în dantelele îngălbenite ale câte unei feţe de masă, care a fost cândva martora unor cine plăcute sau ale unui mic dejun cu gângureli de copil, contemplate acum, în ritmul unui tic-tac ofilit, de ochii mai puţin tineri ce-şi amintesc cu nostalgie trăiri ce nu se mai întorc. Şi, fără îndoială, cea mai urâtă dintre toate, iubirea neîmpărtăşită, cea care nu-ţi aduce decât tristeţea de a iubi de unul singur, în cea mai sfâşietoare singurătate. Sentimente care explodează în fiece lacrimă vărsată şi în fiece mică frustrare ignorată. Toate sunt valabile, dacă sunt adevărate, aşa cum a spus Shakespeare: „Nu există un început prost, dacă eşti în stare să faci din el un final fericit."

Fiecare iubeşte în felul său şi, tot astfel, înfruntă diferit nefericirea în dragoste. Pe unii îi înfricoşează, transformând ruptura într-o tragedie de proporţii uriaşe şi făcându-i să trăiască din amintiri (ce dăinuie doar în memorie) sau în fantezii periculoase ale unor clipe neconsumate, ce se hrănesc din scene dantești care, fără a fi conştiente, pun în primejdie dorinţa de a fi iar fericiţi. Alţii,

în schimb, cresc în sinea lor, își transformă durerea, întărindu-se, convinși că există pe undeva ceva mai bun, o ființă căreia, fără nici o îndoială, se vor simți norocoși – ori norocoase – să-i ofere iubirea ca pe un dar. Și alții, mult mai puțini, care devin comici prin propria lor nefericire în dragoste.

Diana a trăit iubirea neîmpărtășită și înfiorătoarea nefericire în dragoste, cu scene desprinse parcă din *Purgatoriul* lui Dante și nu din „viața unei prințese cu final de basm." O femeie care a izbutit să aibă tot ceea ce aparent era demn de dorit, numai iubirea nu. Lady Di, cum i se spunea drăgăstos, a trăit multă vreme retrasă în lumea ei interioară, o lume făurită din înșelăciune și decepții, sentimente înrădăcinate în ea încă din cea mai fragedă pruncie. Mai târziu avea să facă publice aceste revelații, care au dus-o la o stare de degradare fizică în care clipele de angoasă și dezamăgire alternau cu purtări frenetice, ale căror motive profunde continuă să fie și azi o enigmă ce hrănește multe ipoteze.

Născută la 1 iulie 1961, la Park House, Sandrinham, Norfolk, în sânul unei familii de viță veche, Diana Frances Spencer a fost cea de-a patra fiică a lui John Spencer, cel de-al optulea conte de Althorp, și a lui Frances Ruth Burke.

A avut înfățișarea unei prințese încă de când a venit pe lume, dar Diana a fost o femeie fără noroc și o fetiță nefericită. I-a lipsit lucrul cel mai de preț pentru o ființă omenească: iubirea. Iar în strigătele ei înăbușite de buna creștere dată de bone, a cerut tot ceea ce n-a putut avea niciodată, să simtă cât era de important să fie iubită. În rest, nu i-a lipsit nimic. Părinții ei, mai interesați de viața socială, alcool și infidelități, aveau să lase în mâinile altora grija fiicei lor, lipsită de iubirea ce avea să marcheze puternic viitorul ei și al celor ce i s-au alăturat, orice ar fi fost ei: prieteni, soț, amanți sau fii.

La șapte ani, Diana a mers la prima ei școală, King's Lynn, și un an mai târziu a trecut prin traumatizantul divorț al părinților ei, intrând la internatul pentru fete Riddles Worth May, unde avea să stea vreme de trei ani. În 1973, l-a părăsit pentru a merge la West Heath, alt internat, din comitatul Kent, unde avea să rămână până

în 1976, când a fost trimisă să-şi încheie studiile în Elveţia, de unde avea să se întoarcă peste un an cu diploma de bacalaureat. În acelaşi an l-a cunoscut pe prinţul de Wales, de care s-a îndrăgostit fără rezerve, impresionată de inteligenţa şi erudiţia lui. N-a întârziat să aprecieze calităţile prinţului Charles, bunăoară pasiunea lui pentru lectură şi vânătoare, precum şi liniştea pe care i-o transmitea, fără să neglijeze splendidele maniere pe care el şi le însuşise din rigidul protocol regal, unde ocupa primul loc pe linia de succesiune la tron.

Cu toate acestea, Diana avea propriile ei gusturi, care nu coincideau cu cele ale viitorului ei soţ. Iubea muzica modernă, dansul, petrecerile, stepul.

Opuşi prin fire, cei doi aveau să înceapă o relaţie clandestină, generată de interese diferite. Ale ei – emoţionale, ale lui – dictate de faptul că ea satisfăcea pretenţia Curţii, ca el să se căsătorească cu o tânără virgină, căreia să nu i se cunoască aventuri amoroase. Diana îndeplinea perfect orice posibilă cerinţă a unei asemenea liste de criterii. Astfel, Charles a început ceea ce pentru ea avea să fie o seducţie rafinată, iar pentru el acceptarea câtorva întâlniri pentru a-i face curte. Pe când ea aştepta, nerăbdătoare, un telefon, care uneori întârzia şi câteva săptămâni, el se bucura de timpul său liber, inclusiv de nopţile pe care le petrecea împreună cu dragostea vieţii lui, Camilla Parker Bowles, femeia pe care familia regală nu o acceptase drept viitoare noră, înainte ca ea să se căsătorească în 1973, cu ofiţerul de cavalerie Andrew Parker Bowles. Motivul? Camilla era foarte liberală, iar la şaptesprezece ani avea deja un trecut plin de legături amoroase despre care se presupunea că nu erau puţine la număr. Nu putem nega că acest trecut – apoi prezentul şi viitorul – a fost ceea ce l-a entuziasmat pe Charles, pe care acea femeie cu experienţă l-a salvat de rigidul protocol de familie şi de fastuoasele cearşafuri de pălat, la fel de scrobite ca şi purtările de atunci ale tânărului prinţ, arătându-i întreaga ei pricepere şi senzualitate, lucruri cu care nu putea concura Diana Spencer. Şi, deşi niciodată n-ar trebui să se facă asemenea comparaţii, Charles nu le-a putut ocoli. Pe de o parte, avea o femeie pasională şi fără complexe, care îl trata ca pe un egal;

pe de alta, o Diana îndrăgostită, care îi spunea „domnule" şi nu uita de protocol nici în clipele cele mai intime, chiar dacă era vorba doar despre o plimbare, deoarece, ca viitoare prinţesă de Wales, ea trebuia să-şi păstreze virginitatea până în noaptea nunţii.

Astfel, sub presiunea Curţii care îi cerea lui Charles să fie tot mai responsabil faţă de ţară şi, ca atare, să-şi facă publică relaţia cu Diana, la 24 februarie 1981, purtătorul de cuvânt al palatului Buckingham a anunţat în maniera oficială cerută de asemenea situaţii, logodna dintre Lady Diana Spencer, de nouăsprezece ani, şi prinţul de Wales, în vârstă de treizeci şi trei de ani.

Cu câteva clipe înainte, prinţul îi ceruse mâna în particular şi îi dăruise Dianei un inel de logodnă cu un safir uriaş, pe care ea l-a purtat neîntrerupt, chiar şi după divorţ.

Acesta a fost primul act al dramei, iar cele dintâi semnale de alarmă n-aveau să se lase aşteptate de viitoarea prinţesă. Prefaţând nunta, tabloidul *Sunday Mirror* a publicat un articol în care lăsa să se întrevadă că Diana îşi pierduse virginitatea în trenul regal, argumentând cu o serie de fotografii luate de la mare distanţă şi cu imagini vădit înceţoşate, care nu lăsau să se vadă clar imaginea „femeii blonde neidentificate", cum nota ziarul. Diana, încă neobişnuită cu presa, s-a simţit nespus de afectată de ştire şi n-a înţeles ce limbaj vulgar puteau avea jurnaliştii când voiau să-i păteze numele şi demnitatea. În ceea ce avea să fie primul ei conflict cu presa, Diana a avut sprijinul reginei şi pe acela al prinţului care, în doar câteva ore, avea să-i devină soţ. Ei nu dădeau importanţă chestiunii. Abia după câţiva ani a descoperit prinţesa că în tren urcase Camilla Parker şi a înţeles că pentru presă a fost mai uşor să creadă că ea fusese alături de Charles, căci mai era doar puţin până la nuntă, decât să atribuie aventura unei femei care încă mai stătea în umbră. Dacă i-a fost greu să accepte frustrarea, înşelăciunea şi trădarea, cu atât mai puţin plăcut i s-a părut faptul că în acea noapte logodnicul ei îşi luase un intim bun rămas de la viaţa de burlac alături de cea care avea să-i fie necontenit amantă şi că ambii îşi făcuseră, cu mare dragoste, daruri care să le asigure prezenţa unul alături de celălalt în clipele grele pe care nu aveau să le trăiască

împreună. Charles i-a dăruit Camillei o brățară pe care erau gravate inițialele F și G, de la numele de alint cu care se strigau unul pe celălalt: *Fred* și *Gradys*. Era o aluzie la personajele unui serial de televiziune pe care îl vizionau întotdeauna împreună, personaje devenite pentru ei simbolul căminului.

Astfel, rememorând acele clipe de ingenuitate, Diana n-a putut evita să se întoarcă în timp, amintindu-și de ultima ei noapte de fecioară la Clarence House, când Charles a dat frâu liber pasiunii lui clandestine, pe care a făcut-o publică abia în 1994, în documentarul de televiziune al lui Jonathan Dimbleby, recunoscându-și infidelitatea față de atât de admirata Diana de Wales, și trâmbițându-și iubirea necondiționată pentru altă femeie, deși nu i-a dezvăluit nici o clipă numele. Dar pe atunci era deja cunoscută – deși neconfirmată – legătura extraconjugală a prințului, ieșită la iveală în 1992, în urma unui mare scandal provocat de publicarea fără scrupule a unei convorbiri private dintre Charles și Camilla. O mie șase sute de cuvinte în care se împleteau boala, senzualitatea și pasiunea, exprimând dorința lor de a rămâne împreună întreaga viață:

Camilla: Mmm. Ești incredibil de bun, când te simt atât de aproape de mine.
Charles: A, oprește-te! Nu mai continua! Vreau să mă simt foarte aproape de tine, peste tine, în jurul tău, sub tine și deasupra ta, înăuntru și afară.
Camilla: A!
Charles: Mai ales înăuntru și afară.
Camilla: Da... exact de ce-aș avea nevoie acum...
Charles: Da?
Camilla: Știu că asta m-ar face să trăiesc din nou. Nu pot suporta nici o noapte de duminică fără tine alături, lângă mine.
Charles: Dumnezeule!
Camilla: E ca acea emisiune «Început de săptămână». Nu pot să încep săptămâna fără tine.
Charles: Ți-aș reda moralul?
Camilla; Da, te rog, fă-o.

Charles: Ca să mai poți rezista puțin.
Camilla: Atunci am să mă simt minunat.
Charles: Şi eu? Problema e că am nevoie de tine toată săptămâna, tot timpul. Dumnezeule! De-aş putea trăi în pantalonii tăi, totul ar fi mult mai simplu.
Camilla: În ce te-ai transforma? Poate în chiloți? Da, te-ai putea întoarce sub forma unor chiloți.
Charles: Sau, poate, Doamne ferește, sub forma unui Tampax. Ghinionul meu!
Camilla: Ce prostii spui! A, ce idee bună ai avut! Chiar că-i bună.
Charles: Al naibii noroc! Să fiu aruncat la closet şi să nu mă opresc din mişcare, rotindu-mă în apă, fără să mă scufund niciodată ...
Camilla: Iubitule!
Charles: ... până vine următorul.
Camilla: Te-ai putea transforma într-o cutie!
Charles: La ce fel de cutie te gândeşti?
Camilla: La o cutie de Tampaxuri; aşa ai putea dăinui mereu ... Iubitule, te vreau acum.
Charles: Serios?
Camilla: Mmm.

Scandalul a fost servit pe tavă opiniei publice în acea „miercure neagră", cum au numit-o ei. Deşi victimele, cei trădați, au fost soții celor doi infideli, cu circumstanța agravantă că ei nu mărturisiseră şi nici nu îşi dezvăluiseră relația în intimitate. Astfel, repercusiunile nu s-au lăsat aşteptate, imediat Andrew Parker Bowles a cerut divorțul care, în cele din urmă, n-a fost finalizat din pricina fiilor lor, care în acel moment aveau 20 şi 16 ani. În schimb, Diana a pornit la 24 noiembrie 1955 o răzbunare bine urzită. A făcut-o cu ajutorul unui interviu acordat lui Martin Bashir de la BBC pentru emisiunea de ştiri *Panorama*. Totuşi, n-aş vrea să neg importanța unor scrisori pe care prințesa le-a trimis în 1989 Camillei şi reginei, în care îi cerea amantei să pună capăt idilei pe care o avea cu soțul său, o rugăminte pe care aceasta avea s-o ignore, căci nu vedea în prințesă decât o femeie fără nici o relevanță. Regina a răspuns însă, iubitoare, nurorii, dându-i dreptate şi împărtăşind apelativul de „distrugătoare

de cămine" pe care aveau să-l dea Camillei, adăugând că nu putuse sub nici o formă să-şi convingă fiul.

Revenind la interviul de televiziune, prinţesa a pregătit minuţios punerea lui în scenă, îmbrăcând haine negre şi machiindu-se sobru, în culori întunecate, care o făceau să pară mai tristă şi mai înlăcrimată, pregătindu-şi un scenariu bine structurat, din care nu lipsea totuşi spontaneitatea. În declaraţiile ei, care au durat peste o oră, Diana a vorbit sincer despre viaţa intimă, preocupările, depresia şi chiar infidelitatea comisă cu James Hewitt, membru al Gărzii Regale. În acest interviu, prinţesa a recunoscut pentru prima şi ultima oară că avea un amant.

Am avut posibilitatea să stau de vorbă cu Hewitt şi să-l întreb ce a simţit când şi-a auzit numele menţionat la televiziune de însăşi Diana. Mărturia lui a sunat ca într-un film american:

Eram acasă şi mă pregăteam de cină, împreună cu mama. Toţi eram atenţi la televizor, căci ştiam că Diana apărea într-un interviu pe care îl acordase canalului BBC. Aveam pur şi simplu emoţii pentru ea. Eram de mulţi ani împreună şi sufeream pentru starea ei emoţională. În acel moment, n-aveam nici cea mai mică idee că avea să vorbească despre legătura noastră, aşa că angoasa mea nu era legată de acest lucru. Brusc, în timp ce-i ascultam atenţi spusele, vorbind despre infidelitatea soţului său, a menţionat-o pe a ei şi mi-a pronunţat numele. În casă la mine nimeni n-a scos o vorbă. M-am ridicat şi m-am dus în camera mea, m-am trântit pe pat cu ochii închişi, gândindu-mă la urmările pe care acest fapt urma să le aibă în viaţa mea. Deodată, în timp ce mai eram încă cu ochii închişi, am văzut în dormitor nişte licăriri care veneau direct din grădină. M-am ridicat în capul oaselor şi m-am uitat pe fereastră. Scena era dantescă. Sute de jurnalişti se înghesuiau pe gazonul meu, chiar şi un elicopter. Am închis ferestrele şi am cerut familiei ca nimeni să nu deschidă uşa. A doua zi, am plecat din Londra.

Aşa cum spune Hewitt, Diana a făcut mărturisiri în faţa camerei de luat vederi, ca şi cum ar fi vorbit în salonul din casa celei mai bune prietene. A vorbit despre felurite lucruri, precum şi despre speranţele pe care le nutrea pentru viaţa ei de femeie căsătorită, adăugând:

Cred că în orice căsnicie, mai ales atunci când părinții tăi au divorțat, ca în cazul meu, vrei să încerci, chiar mai intens, ca relația să funcționeze bine. Nu vrei să refaci tiparul pe care îl cunoști din propria ta familie. Voiam cu deznădejde ca ea să funcționeze. Mi-am iubit cu disperare soțul, am vrut să împart totul cu el. Și am crezut că formam o echipă foarte bună.

A mărturisit și cât de mult a copleșit-o la început presiunea oamenilor: „M-a apăsat foarte tare fiindcă, în ceea ce mă privea, mă simțeam ca o puștancă grăsuță de 20-21 de ani. Nu puteam să înțeleg cât de mare era interesul tuturor"; chiar dacă n-a uitat să menționeze cât de mult o măgulea atenția pe care i-o dădea presa, ea a subliniat că aceasta a fost prima problemă din căsnicia ei: „Odată cu atenția acordată de presă, au apărut primele semne de gelozie. Au apărut situații foarte complicate."

Emoționată, a vorbit despre sarcina ei și despre cum a reacționat când a aflat că va avea un băiat:

Am fost foarte ușurată. M-am simțit foarte ușurată când am aflat. Mi se părea că toată țara va naște odată cu mine. A fost o mare ușurare. Dar eu știusem că avea să fie băiat. Știam cu adevărat că William avea să fie băiat, fiindcă analizele o arătaseră, așa că n-a fost nici o supriză la naștere.

Poate că unul dintre lucrurile cele mai dramatice din viața prințesei a fost depresia, deși n-a refuzat să răspundă:

Ei bine, le-a oferit tuturor o nouă imagine a mea. Minunata Diana este o persoană instabilă. Diana suferă de un dezechilibru mental. Și, din nefericire, asta mi-a pus o etichetă pe care o târăsc după mine de ani de zile.

A povestit chiar cum a încercat în diferite ocazii să-și facă rău:

Mmm ... Când nimeni nu te ascultă și simți că nimeni nu te ascultă, se poate întâmpla orice. De pildă, dacă simți atâta durere pe dinăuntru, ajungi să-ți faci rău pe dinafară, fiindcă vrei să fii ajutat, chiar dacă așa ești ajutat într-un mod greșit și altfel decât ai, de fapt, nevoie. Oamenii din jurul meu îl vedeau ca pe un strigăt prin care ceream să mi se dea atenție și credeau că, fiind tot timpul în atenția presei, mie mi se dădea deja suficientă atenție, între ghilimele.

Dar eu strigam. Şi am început cu adevărat s-o fac pe dinafară, fiindcă voiam să mă însănătoşesc, să-mi fac în continuare datoria şi să-mi joc în continuare rolul de soţie, mamă şi prinţesă de Wales. Am suferit mult timp din cauza mea. Nu mă plăceam şi mi-era ruşine că nu puteam face faţă presiunilor. Ei bine, până la urmă mi-am făcut rău la braţe şi picioare. Acum lucrez în medii în care văd femei făcând lucruri similare şi înţeleg perfect de ce o fac.

Totuşi, deşi a învins depresia, bulimia nu s-a vindecat imediat:

Da, am suferit mulţi ani de bulimie. E ca o boală secretă. În general, suferi pentru că respectul de sine e foarte scăzut şi nu crezi că eşti demnă, te crezi fără nici o valoare. Aşadar, îţi umpli stomacul peste normal, de patru-cinci ori pe zi. Asta îţi dă o senzaţie de confort. E ca şi cum ai două braţe în jurul tău, numai că prezenţa lor e temporară. Atunci eşti dezgustată că eşti atât de plină şi vomiţi totul. E un tipar repetitiv, foarte distructiv. Când ajungeam acasă, totul era foarte dificil, incomod. Aşa că, ori de câte ori mă simţeam rău, luam cu asalt frididerul. Era simptomul a ceea ce se petrecea în căsnicia mea. Strigam după ajutor, dar nu primeam decât semnale ale răului. Oamenii profitau de bulimia mea pentru a vorbi despre mine. Spuneau că aceasta era problema. Diana era instabilă. Cauza era starea în care soţul meu şi cu mine trebuia să ne reţinem problemele intime cu care ne confruntam, pentru că nu voiam să decepţionăm publicul, dar, firește, între cei patru pereţi ai noştri angoasa creştea.

Când a fost întrebată cum reacţionau soţul şi familia ei la boala de care suferea, Diana a bâiguit, şi mai tristă:

Ei bine, când mâncam îmi spuneau: „Presupun că ai să vomiţi totul mai târziu." Şi aceasta exercita o presiune asupra mea. Firește, pentru mine bulimia era o supapă. Şi totul a durat mai bine de trei ani.

Prinţesa a afirmat şi că soţul ei era tot timpul nemulţumit de ea:

Odată erau hainele, altădată părul. Eu, în schimb, mă simţeam fericită, foarte fericită alături de el. Dar el simţea altceva.

Şi a continuat, mărturisind ce simţea în sinea ei când soţul ei se vedea cu Camilla Parker – acum soţia lui:

Era destul de jalnic. Bulimia se dezlănțuia. Și aveam o ușoară senzație că nu eram bună de nimic. Că eram inutilă și nu foloseam la nimic. Eram disperată și nu izbuteam să duc la bun sfârșit nimic din ceea ce începeam. Aveam un soț care iubea altă femeie. Da, existau trei persoane în menajul nostru, așa că eram foarte înghesuiți. Trei sunt prea mulți într-o căsnicie.

După acest interviu, și văzând încotro se îndrepta viața intimă a prințului Charles și a soției sale, Diana de Wales, regina a scris în 1996 o scrisoare pe care a trimis-o atât fiului cât și nurorii sale, cerându-le să pună capăt în mod legal schimbului de reproșuri, devenit război rece într-o căsnicie epuizată, care nu aducea nici un folos nici monarhiei, nici fiilor lor. Chiar în acel an divorțul avea să devină oficial.

Abia un an mai târziu, pe 30 august 1997, Diana a murit alături de logodnicul ei, Dodi Al Fayed, între fiarele unui Mercedes, în Paris, orașul de care numele lor rămân legate pe vecie. Diana a murit într-un moment de pace interioară, după nespus de multe hățișuri emoționale. Se afla lângă bărbatul pe care îl iubea și se bănuiește că era însărcinată. Hotărâse să înceapă o viață nouă, tocmai când aceasta i-a fost secerată.

Prințesa **inimilor**

2 mai 1997

După optsprezece ani de guvernare conservatoare, laburistul Tony Blair tocmai fusese ales cu o majoritate covârșitoare. Gata să modernizeze și să reformeze programul de guvernare existent de peste trei sute de ani, noul prim-ministru – al zecelea al reginei Elisabeta I, după Winston Churchill – a depus jurământul în fața acesteia, având-o alături pe soția sa, Cherie (celebră pentru vederile ei antimonarhiste).

Într-o întrevedere privată, în vederea căreia fusese informat în prealabil despre severul protocol regal, Tony Blair a primit aprobarea oficială a reginei de a alcătui guvernul, precum şi acceptul suveranei de a-l întâlni o dată pe săptămână, aşa cum făcea şi cu predecesorul lui.

Se apropia vara, aşa că regina l-a informat pe Blair despre intenţia ei de a pleca la Balmoral – reşedinţa ei scoţiană – împreună cu restul familiei, inclusiv prinţul Charles şi fiii acestuia, adăugând că la Balmoral totul emana libertate şi pace, aşa cum îi spunea întotdeauna bunica ei, regina Victoria.

Astfel, după convorbire, obişnuitul salut şi urările politicoase adresate doamnei Blair, regina şi-a luat rămas bun de la noii sosiţi, grăbindu-se să afle o ştire recentă publicată despre prinţesa Diana care, pe atunci, era neîncetat protagonista primelor pagini ale tuturor publicaţiilor cu subiecte mondene din lume. Ştirea punea în evidenţă activităţile din viaţa publică şi refuzul de a rămâne în planul al doilea, aşa cum se dorea în sferele înalte, care vedeau în ea un personaj incomod şi compromiţător.

Începând din acea zi, cu prudenţa cerută de ascensiunea sa politică şi încă intimidat de recent inaugurata lui funcţie (în pofida stării de spirit a lui Cherie, care nu înceta să-i aducă aminte că era alesul întregii naţiuni), prim-ministrul a început îndeplinirea promisiunilor făcute în cadrul programului său electoral, printre care figura şi reformarea radicală a Constituţiei, după mai bine de trei sute de ani. Blair se opunea astfel familiei regale care, deşi începuse secolul XXI, continua să trăiască în lumea tradiţiilor, unde protocolul şi cunoaşterea regulilor stau la baza unui set de norme de conduită care refuză recunoaşterea în public a emoţiilor pe care, chiar dacă le ai, nu este bine să le exteriorizezi de faţă cu ceilalţi.

30 august 1997

Ziua a luat sfârşit în munţii Balmoral. Soarele s-a ascuns în depărtarea infinită, iar apusul a fost urmat, ca de obicei, de urările de „noapte bună" din reşedinţa regală. Toţi au adormit, chiar şi regina, fără să aibă vreo bănuială că era pe punctul de a se produce cel mai grav eveniment din timpul domniei sale.

Era aproximativ două noaptea, când cineva a sunat de la ambasada din Paris, cerând-o de urgență pe regină:

Veşti proaste. Prinţesa Diana a suferit un accident de maşină şi este grav rănită. Însoţitorul ei, Dodi Al Fayed şi şoferul au murit pe loc.

Tulburarea şi incertitudinea au pus stăpânire pe toţi cei care se aflau la Balmoral, inclusiv pe oamenii de serviciu, care roiau în jurul familiei regale, fără să ştie prea bine ce se petrecea. Prinţul Charles a decis să nu-i trezească pe băieţi şi să-i ţină astfel departe de speculaţii, până nu aveau să primească veşti concrete, deşi i-a solicitat reginei un avion particular cu care să plece cât mai repede la Paris, cerere pe care regina a refuzat-o categoric, asigurându-l că, nefiind vorba despre o chestiune de stat, întrucât Diana nu mai era soţia lui, poporul avea să-i taxeze drept extravaganţi. Totuşi, prinţul şi-a menţinut intenţia de a pleca la locul accidentului.

S-au adunat în salonul privat, pe când televiziunea dădea ultimele ştiri, într-o scenă plină de nelinişte, care avea să devină de groază odată cu un nou telefon dat de ambasadorul de la Paris, care i-a comunicat Maiestăţii Sale, de data aceasta, moartea prinţesei Diana. Câteva clipe mai târziu, întreaga mass-media difuza ştirea, iar prinţul de Wales a hotărât să vorbească personal cu William şi Henry, cărora, din dispoziţia reginei, li s-au luat televizoarele din cameră.

După ce şi-a consolat nepoţii, regina a acceptat ca prinţul să plece cu un avion privat, pentru a aduce trupul neînsufleţit al fostei sale soţii. Poate că acelea au fost orele de reflecţie cele mai amare ale prinţului de Wales. Ceasuri de bilanţ şi remuşcări care nu i-au îngăduit, totuşi, să înţeleagă în ce măsură el ori destinul îşi puseseră pecetea pe anii cei mai amari ai celei care îi fusese soţie.

31 august 1997

La prima oră a dimineţii, şi fără să fi existat nici o declaraţie oficială a Casei Regale, buchete de flori şi scrisori de condoleanţe au început să sosească cu grămezile la porţile palatului Buckingham.

Primul care a rupt tăcerea a fost fratele Dianei, contele de Althorp:

Acesta nu este momentul revendicărilor, ci al tristeții. Cu toate acestea, am crezut întotdeauna că presa avea s-o omoare până la urmă, dar nicicând nu m-am gândit că avea să intervină atât de direct în moartea ei, cum se pare că s-a întâmplat. Așadar, toți proprietarii și directorii publicațiilor care au plătit pentru fotografiile ei și care au intervenit în viața prințesei Diana au mâinile pătate cu sânge.

Acestea au fost cuvintele emoționante și precipitate ale unui frate copleșit de durere la moartea neașteptată a unei ființe atât de apropiate cum era Diana pentru el.

La câteva clipe după apariția acestui mesaj, Tony Blair a sunat-o pentru întâia oară pe regină, pentru a-i prezenta ei și celorlalte rude, inclusiv fiilor prințesei, condoleanțele sale. Totodată, prim-ministrul a profitat de ocazie pentru a o întreba pe suverană dacă se gândise să apară în fața presei sau să dea publicității orice fel de mesaj, dar a primit drept răspuns refuzul reginei, care s-a scuzat, adăugând că:

Aceasta este o chestiune privată, la fel ca și funeraliile. Întrucât Diana nu a fost în momentul morții membru al familiei regale, Curtea trebuie să respecte dorința familiei ei ca funeraliile să fie private.

Cu toate acestea, Blair a insistat, explicându-i Maiestății Sale că, dată fiind popularitatea prințesei, ar fi oportun să se aducă într-un fel sau altul un omagiu vieții sale, tocmai pentru că la funeraliile private britanicii nu-și puteau exprima durerea și, după părerea lui, publicul în general ere copleșit de vestea atât de traumatizantă și avea nevoie să o plângă pe cea dispărută. Dar regina și-a menținut hotărârea, dându-i asigurări că aceasta era fermă și bine gândită și i-a comunicat că o stingherea atitudinea poporului, care trebuia să înțeleagă că nu era vorba de circ.

În urma acestui mesaj, Tony Blair a decis să înfrunte singur un popor care nu avea nevoie de cuvinte, spunând convingător:

Viața prințesei Diana a fost deseori afectată de tragedie, dar ea a știut să și-o umple cu veselie. Toți o iubeau, considerând-o o prințesă a inimilor. Ea era «prințesa inimilor» și așa va rămâne veșnic în amintirea noastră.

Din acel moment, toată lumea a început să-i spună Dianei „prințesa inimilor", iar spusele prim-ministrului au fost pe cât de așteptate, pe atât de aclamate, acesta devenind din acea zi unul dintre oamenii politici cei mai respectați din istoria Marii Britanii.

Apoi, într-o incintă special pregătită pentru a primi trupul prințesei, Charles de Wales s-a întâlnit cu fantoma Dianei, fosta sa soție, pe care moartea o luase prematur și a plâns în tăcere câteva minute.

Chiar în acea după-amiază, un avion al flotei aeriene regale a adus acasă trupul neînsuflețit al Dianei. Sicriul a fost primit de Tony Blair, care l-a însoțit pe prinț, pe când garda regală a prezentat onorul în fața mașinii funerare care înainta pe pistă.

Două ore mai târziu, după un agitat consiliu de stat, s-a hotărât ca funeraliile publice să aibă loc sâmbăta următoare la Westminster Abbey, la capătul unui parcurs identic cu cel al funeraliilor proiectate pentru Regina Mamă, deși cu unele diferențe: bunăoară, în loc ca sicriul să fie întovărășit de 400 de soldați, să fie convocați membrii organizațiilor de binefacere pe care Diana le ajuta și, în loc să fie invitați prinți și monarhi – celebritățile pe care prințesa le cunoștea. De asemenea, cu ocazia funeraliilor s-a decretat deschiderea expresă a parcurilor regale, unde să se instaleze ecrane enorme pentru ca poporul să le poată urmări în direct.

Cadavrul lui Dodi a sosit la Londra seara pe la șase și jumătate și a fost dus la cea mai mare moschee din Europa, în apropiere de Regent's Park.

În conformitate cu tradițiile religioase și cu ritualul musulman, catafalcul negru cu versete din Coran, pe care era instalat sicriul cu trupul neînsuflețit al omului de afaceri, a fost așezat cu fața spre Mecca. Apoi, a avut loc ceremonia religioasă, în care s-au recitat rugăciuni urmărite de toți cei prezenți, dar mai ales de către Mohamed Al Fayed. În afară, numeroase mașini de poliție au păzit moscheea, ținând sub control mulțimea adunată la porțile acesteia ca să-i prezinte condoleanțe omului de afaceri egiptean și au ținut sub supraveghere traficul, întrerupt în apropiere de Regent's Park, unul dintre locurile centrale din Londra.

3 septembrie 1997

Florile, aşezate cu grijă în cinstea Dianei, blocau deja intrarea principală, aşa încât garda a trebuit mutată la poarta de sud a palatului.

Tony Blair a sunat-o din nou pe regină. De astă dată, ca s-o informeze că oamenii erau foarte îndureraţi de pierderea suferită şi că aveau nevoie de dovezi prin care familia regală să-şi arate solidaritatea cu ei. În timpul discuţiei, prim-ministrul a „sfătuit-o" că, deşi el personal nu credea că declaraţiile instituţionale erau potrivite, era bine ca drapelele să fie arborate în bernă în semn de doliu. Din nou, suverana a respins sugestia, insinuând că era mai important să distragă atenţia nepoţilor din conacul Balmoral, unde îi ţinea departe de presă, decât să-i expună manifestărilor populare.

4 septembrie 1997

Fără să se sperie de refuzurile reginei, prim-ministrul a insistat la telefon, deşi de această dată, fiind în posesia mai multor informaţii, i-a explicat că, într-un sondaj de opinie, unul din patru cetăţeni cerea abolirea monarhiei, fapt pentru care el credea potrivită participarea familiei regale la eveniment înainte ca cifrele, alarmante în sine, să ducă la un rezultat şi mai dezatruos. După părerea lui, i-a explicat Tony Blair suveranei, drapelul trebuia arborat în bernă nu numai la *Buckingham Palace*, ci la toate reşedinţele regale. Pe de altă parte, toată familia regală trebuia să plece de la Balmoral şi, odată ajunsă la Londra, să aducă omagii personale la sicriul prinţesei Diana, iar apoi să facă mult aşteptata declaraţie televizată de doliu, adresată tuturor. Tony Blair a insistat cu modestie şi i-a explicat reginei că numai astfel se putea evita un dezastru de proporţii pentru monarhie, a cărei suverană era, la capătul unei descendenţe de peste o mie de ani.

La auzul acestor cuvinte, contrar opiniei exprimate de Regina Mamă şi ducele de Edinburgh, care n-ar fi ţinut cont de sfatul lui Blair, dar sprijinită de fiul ei, Charles, suverana a decis să se întorcă imediat la Londra; prim-ministrul a devenit din clipa aceea persoana cea mai

respectată de întregul popor, sentiment care s-a reflectat în toate jurnalele, care au avut pe prima lor pagină titluri precum „Casa regală se înclină în faţa lui Blair".

5 septembrie 1997

La apusul soarelui, sicriul prinţesei Diana a fost dus de la capela regală a palatului St. James la Kensington, casa ei, unde a fost privegheată de către episcopul Londrei până la înmormântarea de a doua zi.

6 septembrie 1997

Urmat de fratele ei, Earl Spencer, de prinţul William şi prinţul Henry, prinţul de Wales şi ducele de Edinburgh, sicriul prinţesei Diana de Wales a fost dus de la Kensington la Westminster Abbey, unde a ajuns la orele unsprezece dimineaţa.

Pentru funeralii, s-a ţinut seama de preferinţele prinţesei, combinându-se muzică clasică şi modernă. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în cazul slujbei religioase, care a nu durat decât o oră.

Cortegiul funerar a intrat pe poarta de apus a abaţiei, unde a fost întâmpinat cu imnul naţional, urmat de rugăciunile corului, pe acordurile căruia sicriul a fost aşezat pe catafalc în jurul căruia fuseseră depuse numeroase ghirlande de flori.

În acel moment, reverendul Wesley Carr a deschis ceremonia:

Ne-am adunat aici, în Westmister Abbey, ca să mulţumim pentru viaţa Dianei, prinţesă de Wales. Ca să aducem elogii sufletului ei, în faţa lui Dumnezeu Atotputernicul, şi să ne gândim la binele ei în numele tuturor celor care astăzi sunt îndoliaţi. Ne rugăm îndeosebi pentru liniştea fiilor ei atât de mult iubiţi, prinţii William şi Henry, ca şi pentru întreaga familie.

Viaţa Dianei a avut influenţă asupra naţiunii noastre şi a lumii întregi, şi, cu toate că era o prinţesă de departe, i-am simţit aproape iubirea cu care ne-a captivat pe toţi. Ea a însoţit regi şi regine, prinţi şi preşedinţi, dar ne amintim în chip deosebit de preocupările ei omeneşti şi de cum a adus

mulțumire celorlalți. La moartea sa, ea primește condoleanțele a milioane de oameni.

Credința și religia noastră ne cer să ne amintim de viața ei consacrată lui Dumnezeu și de numeroasele acte de caritate pe care le-a sprijinit. Să avem încredere în grija față de ceilalți și să le oferim propria viață muritoare și propria vulnerabilitate.

După aceste cuvinte, în abație a răsunat *Recviemul* lui Verdi.

Apoi, Jane Fellowes a recitat poemul lui Henri Van Dyke:

Timpul e prea scurt pentru cei ce așteaptă,
prea iute pentru cei ce se tem,
prea lung pentru cei ce se vaită,
prea scurt pentru cei care-l laudă.
Dar pentru cei ce iubesc, timpul este veșnicia.

După diferite alte lecturi, Tony Blair a citit versetul 3:14 din *Epistola către Coloseni* a Sfântului Pavel: „Iar peste toate acestea, îmbrăcați-vă cu iubire, care este legătura desăvârșirii", verset ales chiar de el, și i-a emoționat în mod vizibil pe cei de față, continuând cu versetul 13:1 din *Prima Epistolă către Corinteni*:

„Toate limbile omenești și îngerești de le-aș vorbi, dacă nu am dragoste, m-am făcut aramă sunătoare, ori chimbal gălăgios"[1].
Și de aș avea darul proorociei și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, și de-aș avea atâta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt.
Și de aș împărți toată avuția mea și de aș da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi folosește.
Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește.
Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul.
Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr.

[1] Ambele versete au fost reproduse în traducerea (literară) românească a părintelui Gala Galaction *(n. t.)*.

Toate le suferă, toate le vede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă.
Dragostea nu cere niciodată. Cât despre proorocii – se vor desfiinţa; darul limbilor va înceta; ştiinţa se va sfârşi.
Pentru că în parte cunoaştem şi în parte proorocim.
Dar când va veni ceea ce e desăvârşit, atunci ceea ce este în parte se va desfiinţa.
Când eram copil, vorbeam ca un copil, simţeam ca un copil, judecam ca un copil; dar când m-am făcut bărbat, am lepădat cele ale copilului.
Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, faţă către faţă; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaşte pe deplin, precum am fost cunoscut şi eu.
Şi acum rămân acestea trei: credinţa, nădejdea, dragostea, iar mai mare dintre acestea este dragostea[2].

Imediat după aceea, Elton John a cântat la pian versiunea modificată a melodiei originale *Candle in the wind*, pe care a dedicat-o prietenei sale Diana, pe care o numeşte *Trandafirul Angliei*. Melodia a avut un succes imediat, vânzându-se în 31,8 milioane de cópii:

„Adio, Trandafir al Angliei, crescut pentru vecie în inimile noastre. Ai fost graţia ce şi-a găsit locul printre vieţi sfâşiate. I-ai strigat ţării noastre şi ai şoptit celor îndureraţi. Acum eşti a cerului, iar stelele îţi spun pe nume. Frumuseţea pe care am pierdut-o, zilele noastre pustii, lipsite de surâsul tău, facla pe care o vom purta veşnic pentru copilul de aur al naţiunii noastre. Şi, chiar de-am încerca, adevărul ne face să plângem şi toate vorbele noastre nu pot să exprime bucuria pe care ne-ai adus-o în decursul acestor ani.

Adio, Trandafir al Angliei, ţi-o spunem dintr-o ţară pierdută fără sufletul tău. Ţi-o spunem noi, cei cărora ne vor lipsi aripile compasiunii tale mai mult decât ţi-ai închipuit vreodată. Şi mie mi se pare că ţi-ai trăit viaţa ca o lumânare în vânt, ce nu se stinge niciodată, nici la apus, nici sub ploaie.

Amintirea ta va dăinui neîncetat pe cele mai verzi coline din Anglia. Flacăra ţi s-a stins înainte de vreme. Dar legenda ta nu se va stinge nicicând.

[2] Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Tăcerea solemnă şi interpretarea emoţionantă a lui Elton John au reprezentat momente de emoţie intensă, de lacrimi îndurerate ale prinţilor William şi Henry.

Apoi a urmat tributul adus de fratele prinţesei, poate cel mai aşteptat:

Astăzi, vin în faţa ta în numele unei familii copleşite de durere. În această ţară îndoliată, pe toţi ne uneşte nu numai dorinţa de a-i arăta Dianei respectul nostru, ci şi nevoia de a ne alătura celor mai nevoiaşi. Lor le este destinată ruga extraordinară a celor zece milioane de persoane care participă la acest serviciu religios în întreaga lume, şi prin televiziune şi radio, oameni care au iubit-o cu adevărat şi simt că au pierdut pe cineva apropiat lor în această dimineaţă de duminică. Acesta este tributul cel mai important pe care doresc să i-l ofer astăzi Dianei.

Diana era întruchiparea compasiunii, datoriei, stilului şi frumuseţii. În lumea întreagă, ea este simbolul omeniei. Era stindardul drepturilor celor dezmoşteniţi. Diana era foarte „britanică", dar stătea deasupra naţionalităţilor. Era o fiinţă de o noblеţe naturală, care nu credea în clase şi care în ultimii ani demonstrase că n-avea nevoie de nici un soi de titlu regal pentru a continua să-şi facă simţit felul magic de a fi şi să-i molipsească pe toţi cu farmecul ei deosebit.

Diana ar vrea ca noi să-i ocrotim pe fiii ei iubiţi, pe William şi Henry, de destinul ei, şi o vom face în numele tău, Diana. Nu vom îngădui ca ei să sufere de aceeaşi angoasă, care pe tine te-a dus la disperare. Şi, mai presus de aceasta, în numele mamei şi fraţilor tăi, te asigur că noi, familia ta de sânge, vom face tot ce vom putea pentru a continua educaţia pe care le-ai dat-o acestor doi băieţi excepţionali. Şi cerem să contribuim la educaţia lor, ţinând întru totul seama de mediul în care au crescut, pe care întotdeauna îl vom respecta, şi vom încuraja viziunea lor regală, dar, ca şi tine, recunoaştem totodată nevoia lor de a trăi toate aspectele vieţii, pentru a-şi îmbogăţi spiritul şi sentimentele în anii ce vor veni. Ştiu că nu aşteptai mai puţin de la noi.

William şi Henry, noi dorim astăzi cu disperare tot ce-i mai bun pentru voi. Toţi văd cu tristeţe astăzi că au pierdut o mare femeie, iar voi pe mama voastră. Ştiu că suferinţa voastră este atât de mare, încât nici nu ne-o putem închipui.

Aş vrea să închei, mulţumindu-i lui Dumnezeu pentru compasiunea arătată în aceste momente teribile şi pentru că a luat-o pe Diana în clipa deplinei sale frumuseţi şi splendori, într-un moment al vieţii ei pline de fericire. Mai presus de toate. Îi mulţumesc pentru viaţa unei femei căruia sunt mândru să-i fiu frate. Diana, cea fără egal, complexă şi extraordinară, de neînlocuit, a cărei frumuseţe, interioară şi exterioară, nu va dispărea niciodată din sufletele noastre.

Au urmat alte rugăciuni în acordurile lui Mendelsohn, Bach, Dvorak, Vaughan Williams şi Elgar, care s-au încheiat cu un minut de reculegere, urmărit de întreaga naţiune, care deplângea sincer moartea Dianei, Lady Di, aşa cum aveau s-o numească drăgăstos, amintindu-şi de ea.

După slujba religioasă, sicriul a fost încredinţat familiei Spencer şi dus la Althorp, reşedinţa familiei. În cea mai strictă intimitate, înconjurată de pământul drag al insulei din mijlocul unui lac, cu faţa spre răsărit, a fost îngropată cea care fusese prinţesa de Wales, cea care trăise ca o regină, murise ca o femeie de rând şi dăduse naştere unei legende, „a prinţesei inimilor".

Mohamed al Fayed, un personaj inoportun în Marea Britanie

Dacă a fost important să reamintim cine era cu adevărat Diana de Wales, precum şi ambianţa politică în care a avut loc moartea ei, nu este mai puţin interesant să aflăm cine sunt Mohamed Al Fayed şi fiul său, Dodi, căci primul este, fără doar şi poate, piesa-cheie graţie căreia s-au răscolit arhive poliţieneşti şi judiciare, în căutarea adevărului referitor la cele ce până astăzi au fost considerate nişte morţi accidentale.

Privirea sa, întotdeauna fixă, şi stilul său lent emană dar şi inspiră încredere. Mohamed Al Fayed plăteşte statului englez unele dintre

cele mai mari impozite. Facturează aproape 3 miliarde de euro doar de la faimoasele magazine Harrod's. Cu toate acestea, i s-a refuzat constant mult râvnitul pașaport britanic, care i-ar permite să obțină deplina cetățenie în Țara Galilor.

Totul poate avea o explicație, dacă ne gândim la anul 1984, când Mohamed a cumpărat, împreună cu fratele său mai mic, Ali, 30% din House of Fraser, o rețea cu 59 de magazine, dând astfel de lucru unui număr de 12000 de persoane. Tiny Rowland, magnatul și acționarul principal al grupului Lonrho, n-avea să-i ierte niciodată lui Al Fayed că i-a suflat afacerea și avea să se folosească de tot soiul de viclenii, inclusiv de presă (era proprietarul jurnalului *The Observer*) pentru a submina prestigiul acestui personaj, devenit deja inoportun, susținând că egipteanul își ascunsese originile ca să poată pune mâna pe acțiuni. Deși Ministerul Comerțului și al Industriei a acceptat să revadă dosarul lui Mohamed, conchizând că acesta mințise ca să-și atingă țelurile manageriale (iar începând din acel moment, acesta n-a mai fost considerat un cetățean de încredere), afacerea nu se mai putea anula. Campania împotriva lui Al Fayed a atins apogeul în 1985, când rivalul lui Rowland s-a oferit să cumpere și restul de 60% din acțiuni, știind că magnatul britanic avea urgent mare nevoie de bani. Deși ideea a fost tentantă, iar nevoia economică era imperioasă, proprietarul a decis să aștepte alte oferte, apoi a acceptat disprețuitor propunerea rivalului său, când a văzut că acesta îi făcuse cea mai bună ofertă. După aceea, Tiny Rowland a luat hotărârea fermă de a-l submina cu orice mijloc pe cel care îi cumpărase afacerea în totalitate, provocând începutul unei proaste relații instituționale și monarhice a lui Al Fayed.

Astfel, pe când magnatul englez își construia răzbunarea spectaculoasă, care a durat șapte ani, egipteanul a creat Harrod's, a investit 400 de milioane de lire sterline, a readus pe linia de plutire magazinele Fraser la bursa din Londra și a devenit președintele executiv al magazinelor Harrod's.

După obiceiul său, Mohamed a decis în mod provocator să conteste ingenios defăimările lui Rowland, prezentând, în cadrul unui mic spectacol public improvizat în sala cu produse gastronomice a

magazinelor sale, un rechin pe a cărui aripă dorsală a scris numele de *Tiny*. Acolo, lângă vitrina cu somon afumat dintre coridoarele cu alimente, s-a tranşat ceea ce presa a numit „războiul secolului".

Cu toate acestea, când Al Fayed a ajuns la Londra, nimeni nu s-a opus instalării sale acolo, împreună cu soţia, Samira, sora lui Adnan Khashoggi. Până să ajungă aici, Mohamed era un om de afaceri deja cunoscut. Primele dovezi de îndemânare managerială le-a dat când era copil, la şcoală, şi negocia cu colegii, vânzând limonadă făcută în casă. De atunci, acest arab plin de inspiraţie a creat firma *Genaveco* (din domeniul navigaţiei), obstrucţionată de guvernul din ţara sa, fapt pentru care a hotărât să-i mute sediul la Genova, în Italia; prin intermediul acestei firme, el a descoperit marele potenţial de afaceri al Londrei.

În pofida numeroaselor călătorii pe care le-a făcut în capitala Angliei, destinul l-a făcut să trăiască abia în 1972 ceea ce pentru el a fost o întâmplare unică. Descoperirea aceasta a venit în urma inspectării unei nave al cărui motor avea probleme, şi care rămăsese ancorată din acest motiv în golful Nigg, din apropierea Scoţiei. În călătoria aceasta, Mohamed a văzut cu uimire turnuleţele înalte ale castelului Balnagown, din care, după cum spune legenda, o parte îi aparţinuse Scotei, fiica lui Ramses II, care, părăsind Egiptul, ajunsese pe ţărmurile Scoţiei. După moartea sa, fiii acesteia sunt cei care pun bazele unei mari părţi din Scoţia. Din acest motiv, Al Fayed adoră pământurile Scoţiei. Ele îi amintesc de ţinutul lui natal, Alexandria. Astfel, a cumpărat castelul şi l-a transformat în conacul Clan Ross, unde se duce când vrea să scape de zarva afacerilor şi unde îmbracă kiltul scoţian care, după el, vine tot de la prinţesa Scota, avându-şi originile în Egiptul antic.

Din nou, întâmplarea a făcut ca, în alt voiaj, egipteanul să se intereseze de hotelul Ritz din Paris. Ori de câte ori călătorea în oraşul luminilor, Mohamed se caza la hotelul George V, până când, în ziua aceea, cineva i-a spus că hotelul Ritz era de vânzare. Omul de afaceri n-a şovăit să facă o vizită văduvei lui Charles Ritz, nepotul fondatorului său, César Ritz, şi să-i facă o ofertă tentantă, pe care aceasta n-a refuzat-o. Acolo, în legendara Place Vendôme, într-unul

dintre cele mai romantice oraşe ale lumii, Al Fayed a construit între pereţii vechiului edificiu, o reşedinţă de lux, cu un centru de sănătate, o şcoală de bucătari renumită, condusă de Auguste Escoffer, precum şi o grădină şi o piscină proiectate cu gustul cel mai rafinat, unde au avut loc mari prezentări de modă. Munca sa a fost laborioasă şi costisitoare (peste un milion de dolari), chiar dacă a fost răsplătită de către cel ce era pe atunci primarul Parisului, Jacques Chirac, care l-a recomandat pentru Legiunea de Onoare, iar mai târziu de către preşedintele Franţei, François Mittérand, care l-a numit Cavaler al aceluiaşi ordin.

Odată ce hotelul a fost declarat monument naţional, încă impresionat de munca depusă de Mohamed pentru reconstruirea lui, Chirac i-a făcut o ofertă neaşteptată: ultima casă a ducilor de Windsor, situată în prestigiosul Bois de Boulogne, proprietate a statului francez, îi putea fi concesionată pentru cincizeci de ani. În conformitate cu condiţiile puse de statul francez, Al Fayed a acceptat preţul concesiunii, şi a depăşit aşteptările primarului, când a început lucrările de restaurare şi întreţinere a conacului. Mohamed a cumpărat tot ce se afla înăuntru, înainte ca obiectele să fie licitate la Sotheby's şi a angajat cei mai buni specialişti pentru remodelarea unui edificiu ce trebuia să reflecte opulenţa şi luxul epocii ducilor de Windsor. N-a pregetat să facă eforturi şi să cheltuiască bani, punând să se pregătească inventarierea exhaustivă a tuturor bunurilor. Importantele fotografii au fost clasate şi li s-au anexat legende, în peste şaizeci de albume. În plus, cum ducesa fusese considerată în decursul a patruzeci de ani una dintre femeile cele mai elegante, Al Fayed a acordat o atenţie specială conservării întregii sale garderobe, şi a înapoiat colecţiei regale a Angliei un portret din secolul XVII, pe care ducele îl luase cu sine când abdicase de la tron şi îşi începuse viaţa în exil. De aceea, omul de afaceri a fost decorat încă o dată de către Mitterand cu „Grande Médaille de Paris", cea mai mare cinste pe care o poate acorda oraşul Paris.

După toate aceste activități, investiții și medalii, Mohamed a crezut că fusese uitat tot ceea ce era legat de cumpărarea grupului *Fraser* și a hotărât că sosise momentul – 1994 – să solicite din nou cetățenia britanică. Un an mai târziu a primit o scrisoare de refuz de la autoritățile de imigrație.

Adaug informațiile furnizate de Cristina Frade:

Pe atunci, după propriile-i socoteli, egipteanul dădea de lucru în Marea Britanie la peste 6000 de persoane (chiar după ce vânduse parte din grupul Fraser), plătea în jur de 5 milioane de euro pe an în impozite pe venit, iar companiile sale mai contribuiau la bugetul britanic cu încă 40 de milioane de euro. Totul se petrecea în perioada de declin a epocii conservatoare, dominată de corupție și lupte fratricide, iar lui Al Fayed nu i-a fost greu să întindă cursa răzbunării sale, travestit în bufon lângă vitrinele de la Harrod's. Milionarul a revenit în paginile ziarelor care îl considerau inițiatorul scandalului «Deputați de închiriat», pe care îi plătise pentru a pune întrebări favorabile intereselor lui în Camera Comunelor. Și, ca un bun comerciant în domeniu, păstrase toate facturile, pentru a le arăta la nevoie, precum și pe cele privitoare la ședereа unui ministru la hotelul Ritz, pe care îl deținea, pe socoteala unor obscuri asociați saudiți.

Cazul nu a izbutit să dărâme guvernul lui John Major, dar a contribuit la înfrângerea partidului tory în alegerile generale din luna mai.

Nimic nu l-a ajutat să câștige încrederea oamenilor politici și a monarhiei britanice, care se încăpățâna să-l respingă pe acest fiu de profesor și nepot de negustor, de la care moștenise înțelepciunea negoțului, și pentru care lucrurile cele mai importante erau sănătatea și fericirea familiei sale, care îl inspira în tot ce făcea. Tocmai de aceea, acest om de afaceri, născut la Alexandria pe 27 ianuarie 1933, și-a văzut distruse toate visele sub fiarele deformate ale Mercedesului în care a murit fiul său, Dodi, moștenitorul unui imperiu și, mai ales, cel în jurul căruia își construise toate aceste vise. Nu zadarnic, când i s-a născut fiul, i-a pus numele de Emad, care în traducere înseamnă „Stâlpul credinței". Era cu adevărat un stâlp în viața lui Mohamed, și îl strigau Dodi, fiindcă în copilărie nu-și putea pronunța numele.

Dodi a fost întotdeauna foarte apropiat de tatăl său, mai ales după divorţ, când era încă mic, şi ulterior, după moartea mamei sale, bolnavă de cancer, moarte care a fost o grea lovitură pentru el. De atunci, Emad a locuit cu tatăl său şi a fost întotdeauna aproape de unchii şi verii lui, fiind mereu „căpetenia" tuturor.

Dodi Al Fayed a studiat în Elveţia şi Anglia, unde a primit o bună educaţie şi unde mai târziu şi-a început cariera de producător la Hollywood, obţinând mari succese cu filmul nominalizat la Oscar, *Care de foc*, pe care l-a produs în Anglia. A participat împreună cu Steven Spielberg la realizarea lui *Hook*, o versiune modernă a basmului *Peter Pan*, urmat de *Litera stacojie*, a cărui protagonistă a fost celebra actriţă americană Demi Moore.

Înainte de a muri, Emad Al Fayed, Dodi pentru apropiaţi, lucra la un alt proiect consacrat tot lui Peter Pan, intenţionând să doneze câştigurile unui spital de copii.

Pe 30 august 1997, Dodi Al Fayed a murit tragic la Paris, punând capăt pentru totdeauna viselor sale şi ale tatălui său, Mohamed Al Fayed. Poate că, tocmai în vederea acestui ultim proiect, un prim omagiu ce i s-a adus la Londra alături de prinţesa Diana s-a desfăşurat în zona de joacă pentru copii din Hyde Park, loc în care el a construit din banii săi o corabie de piraţi, imitându-l încă o dată pe Peter Pan.

Ultima noapte la **Paris**

„Întotdeauna ne va rămâne Parisul", spune Bogart în *Casablanca*, făcând nemuritoare iubirea care îl părăsea şi imortalizând una dintre frazele cele mai celebre din istoria cinematografiei.

Tot astfel, iubirea dintre Diana şi Dodi va rămâne pe veci legată de Paris, dar şi de legenda ce învăluie toate morţile neaşteptate într-un „de ce" greu de demonstrat. Parisul este oraşul luminilor, cel mai

romantic dintre toate. Este locul în care perechea şi-a trăit ultimele iluzii, prefigurând parcă sfârşitul atât de crud. Vieţile lor, atât a Dianei cât şi a lui Dodi, au fost spectaculos de celebre, întotdeauna la vedere. Dacă ar fi fost un roman, n-ar fi existat un cadru mai bun pentru deznodământul poveştii lor. Erau înconjuraţi de un constant văl de mister, care avea să atingă punctul culminant în clipa când vieţile li s-au unit pe veci sub Pont d'Alma. Nu este vorba nici de *Casablanca*, nici de *Romeo şi Julieta*, dar autorii acestora ar fi înţeles foarte bine o poveste atât de complexă ca aceasta, în care se moare „în numele iubirii", ca două personaje de teatru ce rup, astfel, inimile tuturor cititorilor. Ingredientele nu pot fi mai bine alese: doi îndrăgostiţi, o iubire imposibilă şi nenumărate neînţelegeri cu cei din familie, care aveau să le facă imposibilă unirea ce se putea împlini doar după moarte.

Sardinia, vineri 28 august 1997

Era o vară perfectă, cu atât mai mult cu cât puteau admira stelele ţinând un pahar de vin bun în mână, pe puntea iahtului *Jónikal*, proprietate al lui Al Fayed, pe care Diana şi Dodi se odihneau de câteva zile, navigând spre Sardinia. Cu toate acestea, prinţesa nu se simţea prea sigură, din pricină că presa o hărţuia, şi în timpul după-amiezii i-a împărtăşit lui Dodi dorinţa de a pleca cât mai repede la Paris. Discuţia a fost interceptată de ECHELON (sistemul de supraveghere cel mai sofisticat al Serviciilor Secrete americane), care este posibil să fi transmis informaţia Serviciilor Secrete britanice şi, de asemenea la Fort Meade, în Maryland. După cum semnalează cercetătorul Gordon Thomas, sursele sale din Washington par să confirme planurile celor doi de a începe o viaţă în comun, poate că tocmai în capitala franceză, spre care se îndreptau în mare grabă.

În scurt timp, călătoria a fost planificată minuţios. A doua zi de dimineaţă, Tomas Muzzu – şofer şi ghid turistic al multor celebrităţi – a venit la momentul stabilit şi i-a dus la aeroportul privat din Sardinia. Pe drum, Muzzu i-a auzit inevitabil pe cei doi şi, după Gordon, avea să relateze conţinutul discuţiilor dintre ei:

Îşi vorbeau drăgăstos în engleză. Din când în când, Dodi, care vorbea bine italiana, mi se adresa mie. Apoi revenea la engleză. Eu nu vorbesc prea bine limba aceasta, dar mi-au dat impresia că erau foarte îndrăgostiţi şi-şi făceau planuri de viitor.

Conform înregistrărilor de la ECHELON, Diana era îngrijorată pentru propria siguranţă, iar Dodi făcea tot posibilul s-o liniştească, asigurând-o că serviciile angajate de tatăl său aveau s-o protejeze.

Avionul privat care îi transporta a primit urgent aprobarea pentru decolare şi, două ore mai târziu, au aterizat pe aeroportul Le Bourget, la 15 km de Paris. Tot timpul cât a durat călătoria, au fost interceptaţi de Serviciile Secrete americane. Toate mişcările Dianei prezentau mare interes internaţional şi, în consecinţă, inclusiv cele ale lui Dodi şi ale tatălui său, Mohamed Al Fayed.

Paris, duminică 30 august 1997

De cum au ajuns la Paris, cei doi s-au odihnit câteva ore în *Suite Imperial* din hotelul Ritz (cele mai luxoase trei încăperi din hotel, cu un tarif de 9100 euro pe noapte, care reproduc alcovul reginei Maria Antoaneta din palatul Versailles), apoi le-au părăsit pentru nu mai puţin luxosul apartament, proprietate a lui Dodi Al Fayed, situat în prestigioasa Rue Arsène Houssaye, foarte aproape de Arcul de Triumf, lângă Champs Elysées.

Era în jur de nouă şi jumătate seara când perechea, îmbrăcată sport (el cu nişte Levi's, ea în alb şi negru) a ieşit din apartament, îndreptându-se spre restaurantul *Chez Benoît*, unde aveau rezervată o masă pentru cină. Cei doi şi-au schimbat planurile imediat, observând că în stradă îi aştepta un grup de paparazzi, pentru a-i fotografia împreună. Vizibil enervat şi orbit de flash-uri, Dodi a protejat-o pe Diana şi, cu toate că, la rândul lor, aveau să fie acoperiţi de către bodyguardul Trevor Rees-Jones, odată ajunşi în maşină, au anulat rezervarea şi s-au îndreptat imediat spre Ritz, proprietatea lui Mohamed Al Fayed. Mai erau zece minute până la orele zece, când amândoi au trecut prin uşile rotative ale hotelului

Ritz, îndreptându-se grăbiți spre restaurantul *l'Espadon*, din același hotel. Acolo s-au așezat la o masă relativ izolată de ochii care nu încetau să-i pândească, chiar dacă erau doar priviri piezișe ale clienților găzduiți aici. Au studiat meniul, apoi Diana a comandat ultima ei cină: tocăniță de ciuperci și limbă-de-mare cu legume; iar egipteanul, calcan. Cincisprezece minute mai târziu, stingheriți de priviri, dar și de faptul că nu erau îmbrăcați adecvat pentru o cină într-un local care respectă eticheta până în cel mai mic detaliu, au cerut să ia masa în apartamentul pe care îl ocupaseră doar cu câteva ore mai devreme.

Toate mișcările le erau urmărite de șeful pazei din hotelul Ritz, Henri Paul, care rămăsese acolo pentru a ține sub control întreaga situație, așa cum i se ceruse. Astfel, cel însărcinat să vegheze asupra siguranței celor doi a așteptat ca îndrăgostiții să-și termine cina și să bea două pahare cu lichior de anason și gheață la barul *Vendôme*, tot din interiorul hotelului. Pe la unsprezece noaptea, milionarul egiptean a plecat din încăpere, ducându-se la bodyguarzii săi, pentru a-i informa despre itinerariul pe care se gândeau să-l parcurgă, la întoarcerea în apartamentul de pe Champs Elysées, ocolindu-i pe pararazzi, care fuseseră păcăliți; crezând că perechea se afla la Ritz, ei așteptau nemișcați la ușa hotelului. Au pus la punct împreună o strategie care presupunea să lase două mașini să staționeze la ușa principală, atrăgând atenția fotografilor, în vreme ce prințesa și egipteanul aveau să se instaleze pe scaunele din spate ale celui de-al treilea vehicul (un Mercedes S280), care urma să-i aștepte la intrarea de serviciu, avându-l la volan chiar pe șeful pazei, iar alături de el pe bodyguardul celor doi.

Cu toate acestea, planul n-a fost perfect, dat fiind că accesul secundar era deja supravegheat de câțiva paparazzi.

Potrivit înregistrărilor camerelor de securitate ale hotelului, la orele 0:15 din zorii zilei de 31 august, Diana și Dodi au parcurs coridoarele hotelului și au ajuns la intrarea de serviciu, unde egipteanul a învăluit-o pe Diana cu un braț, apoi s-au oprit amândoi cinci minute pentru a sta de vorbă cu Henri Paul, după care s-au

îndreptat imediat spre Mercedesul care a demarat în viteză, urmat de câțiva motocicliști.

Vehiculul a străbătut cu viteză Rue Cambon și a ajuns în Place Concorde, unde șoferul a trecut de un semafor, lăsându-i pe fotografi în urmă. Până atunci nici unul dintre ocupanții Mercedesului nu-și pusese centura de siguranță, iar Trevor Rees-Jones avea să și-o pună chiar atunci.

Henri Paul și-a văzut de drum ținând seama de motocicliști, dar în față i-a apărut un tunel, prin care mașina a trecut fără probleme. Când s-a apropiat de al doilea, a observat un vehicul mic, un Fiat Uno alb, care mergea cu viteză redusă. Mercedesul a fost nevoit să-l ocolească. Mașinile s-au ciocnit suficient de tare pentru ca șoferul Mercedesului să piardă controlul, lovindu-se în cele din urmă de pilonul numărul 13 al tunelului Pont d'Alma.

. . . . . .

Zvonuri despre atentat: amenințări la adresa **prințesei**

Diana a bănuit întotdeauna că avea să fie asasinată și a lăsat probe evidente cu privire la acest lucru. Dacă erau simple ipoteze ori realități clare nu vom ști cu exactitate decât în momentul în care se vor încheia cercetările judiciare, căci, dacă ne luăm după investigațiile polițienești, moartea Dianei și a lui Dodi Al Fayed a fost cauzată de un accident, fără nici cea mai mică îndoială legată de vreo conspirație. Cu toate acestea, sunt multe întrebări pe care și le pune chiar justiția, iar datele trebuie cercetate. Una dintre dovezile cele mai importante apare scrisă chiar de către prințesă – în octombrie 1966 – care dă asigurări că va muri asasinată de propriul soț, într-un accident de mașină. Chiar dacă era o simplă ipoteză,

cert este că prințesa a menționat cauza exactă a morții, și aceasta merită să fie luată în considerare și cercetată:

is planning "an accident
in my car. brake failure

Stau aici, așezată la masa mea, în octombrie, și-mi doresc să mă îmbrățișeze cineva și astfel să-mi dea tărie, ca să rămân puternică și cu capul sus. Această perioadă deosebită din viața mea este cea mai periculoasă [...] plănuiește «un accident» cu mașina mea. Defectarea frânelor, răni grave la cap, ca să aibă astfel cale liberă și să se însoare.

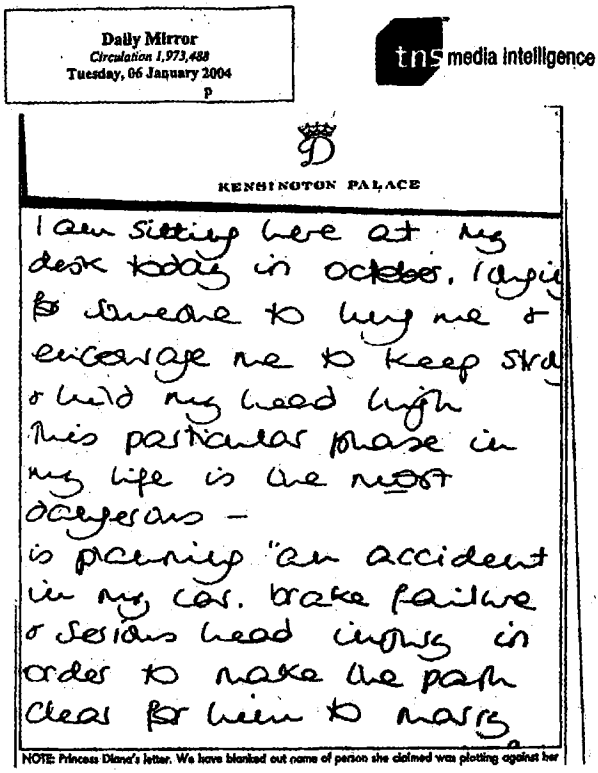

Daily Mirror
Circulation 1,973,488
Tuesday, 06 January 2004
p

tns media intelligence

KENSINGTON PALACE

I am sitting here at my
desk today in october. I pray
for someone to help me &
encourage me to keep strg
& hold my head high
This particular phase in
my life is the most
dangerous -
is planning "an accident
in my car. brake failure
& serious head injury in
order to make the path
clear for him to marry

NOTE: Princess Diana's letter. We have blanked out name of person she claimed was plotting against her

Extras din ziarul *Daily Mirror*, în care este reprodusă scrisoarea prințesei Diana. Potrivit ziarului, a fost suprimat numele persoanei citată de ea în original.

Pe Simonne Simmons, terapeuta şi confidenta prinţesei, investigatorii de la Scotland Yard au audiat-o de patru ori. Mărturia ei a fost limpede şi categorică: „Cu şase luni înaintea accidentului în care şi-au pierdut viaţa prinţesa, logodnicul ei, Dodi Al Fayed şi şoferul, Diana de Wales a fost ameninţată cu moartea." Declaraţiile ei alcătuiesc vestitul raport redactat sub conducerea lordului Stevens, activitate care a costat, cu siguranţă, peste trei milioane de euro, plătite din bugetul public.

Simmons a explicat ziarului *Daily Express* că un veteran politic, al cărui nume Diana n-a vrut să-l dezvăluie, a sunat-o la telefon ca să o avertizeze că „se pot produce accidente". Faptul ar fi avut loc imediat după întoarcerea prinţesei din Angola, unde ea apăruse fotografiată în presă, protestând împotriva minelor anti personal. Terapeuta a mai adăugat şi că Diana se simţea ameninţată (fapt coroborat şi de alte declaraţii făcute de confidenţii ei) şi nu a ascuns nici o informaţie, semnalând că Diana de Wales îi arătase câteva scrisori de la ducele Philip de Edinburgh, care o numea „târfă" pe prinţesă, chiar în momentul în care căsnicia ei se ducea de râpă; Diana păstra aceste scrisori sub cheie, într-o casetă căreia îi spunea „bijuteriile Coroanei" şi care conţinea tot soiul de documente şi informaţii pe care, după moartea ei, le-a salvat majordomul ei, Paul Burell. În faţa acestor acuzaţii, Buckingham Palace şi ducele de Edinburgh însuşi au dat o declaraţie, negând că el ar fi insultat-o pe Diana şi afirmând că îi mai scrisese nurorii sale şi în alte câteva ocazii, încercând să soluţioneze prieteneşte unele chestiuni de familie. Cu toate acestea, Simmons dă asigurări că prinţesa i-a arătat scrisorile şi că îşi amintea perfect şi în ce zi o făcuse. Diana scosese din casetă scrisorile manuscrise. Unele, de la prinţesa Margaret, erau pline de înţelegere şi conţineau vorbe de suflet. Celelalte, de la duce, erau scrise pe un ton dur. După ce Simmons a menţionat că acele scrisori erau scrise de însăşi mâna prinţesei, ducele a spus că toate scrisorile pe care le adresase Dianei fuseseră redactate la maşină. Simmons a insistat, argumentând că hârtiile pe care i le arătase prinţesa Diana erau scrise pe hârtie A5 crem şi că textul lor era concis şi direct, ca şi semnătura „Phillip". În tot acest schimb de replici, ducele a răspuns că el îşi scrie misivele personale pe hârtie A4

de culoare albă, că scrisorile lui către prinţesă nu fuseseră scurte şi se încheiaseră cu formula „cu dragoste, Ta". În orice caz, cel mai uşor ar fi ca aceste scrisori să fie arătate, dar se pare că cele scrise de una dintre părţi s-au pierdut, iar cele ale ducelui sunt, după spusele sale, bine ascunse, împreună cu răspunsurile Dianei, dar că nu-i dispus să le arate, fiindcă, insistă el, conţinutul lor este privat.

Ziarul *Daily Mirror* a publicat un document în care ducele de Edinburgh emitea păreri despre relaţia Dianei cu Dodi: „...nici un fiu de negustor de cămile nu-i potrivit pentru mama unui viitor rege". Nu ştiu din ce sursă a luat ziarul această informaţie, dar, dacă ar fi adevărată, nu ar face onoare deloc austerei familii regale.

Desigur, faptul că mama unui viitor rege ar fi avut un fiu musulman ar fi complicat foarte mult existenţa reginei Elisabeta II: amintim că ea aparţine celei mai vechi monarhii din Occident. Ţinând seama că Diana plănuia să se mărite cu Dodi Al Fayed, e foarte probabil că prinţesa ar fi trecut la religia musulmană. Astfel, Coroana nu s-ar fi confruntat cu unul sau mai mulţi fraţi vitregi arabi ai regelui, ci şi cu o Regină Mamă musulmană. Mai mult încă, pentru englezi, Regina Mamă este o persoană deosebit de importantă, cu atât mai mult în acest caz, când ar fi fost vorba de „prinţesa inimilor", cum avea s-o numească Tony Blair. Poate că acesta n-ar fi fost un motiv de a-i „lua" viaţa prinţesei, dar era, totuşi, un argument care ridica suspiciuni.

De aceea, Simmons apără teoria conspiraţiei şi confirmă că prinţesa trăia într-adevăr cu frica în sân, simţindu-se constant supravegheată de Serviciile Secrete. Diana era sigură că prin declaraţiile pe care le făcuse în Angola devenise o persoană incomodă pentru *establishment*-ul din Marea Britanie, căci acesta nu era de acord cu rolul ei independent, de susţinătoare a drepturilor omului.

Apărătoare constantă a celor mai slabi, poate pentru că şi ea se considerase multă vreme o persoană slabă, Diana hotărâse să adere la grupul format în 1992, când şase organizaţii americane – *Human Rights Watch, Medico International, Handicap International, Physicians for Human Rights, Vietnam Veterans of America Foundation* şi *Mines Advisory Group* – hotărâseră să coopereze în lupta pentru unele

interese comune. Campania s-a extins fără întârziere şi a dat roade, însumând astăzi mai mult de 1400 de organizaţii, inclusiv grupuri de muncă în favoarea femeilor, copiilor şi veteranilor de război. Ele luptă împreună pentru conservarea mediului înconjurător şi pentru apărarea drepturilor omului, fiind prezente în peste 90 de ţări şi acţionând pe plan local, naţional şi internaţional împotriva folosirii minelor antipersonal.

Astfel, Jody Williams, liderul campaniei, şi-a găsit cel mai bun aliat în prinţesa Diana de Wales, combatantă frecventă a folosirii minelor antipersonal şi, probabil, personajul cel mai relevant pe plan mondial, care putea ajuta această cauză.

Diana ştia că aportul ei mediatic dădea întotdeauna roade, dar poate că n-a intuit amploarea unora dintre consecinţele acestei acţiuni. Lupta prinţesei contra SIDA şi a cancerului, ori ajutorul dezinteresat pe care ea îl dădea celor mai nevoiaşi nu reprezenta un pericol la fel de mare ca amestecul ei în teme politice.

Dar Diana ştia prea bine că, dacă pe lume existau preşedinţi, regi şi oameni politici, ea se bucura de o forţă unică: mass-media.

Dar ea a mai lăsat şi un alt document semnat. Şi-a scris ultimele dorinţe într-un testament pe care l-a semnat la 1 iunie 1993. Fără să neg însemnătatea acestuia, la început am crezut că reproducerea lui integrală ar fi inutilă, şi că merita să citez doar ceea ce mi se părea mai semnificativ. Cu toate acestea, mai târziu am dat de o notă în care propriul ei avocat semnala că documentul era „de mare interes public". Ştiind că acesta nu fusese dat publicităţii, acum cred că este oportun să-l transcriu cu fidelitate aşa cum a fost scris.

EU, DIANA, PRINȚESĂ DE WALES, din palatul Kensington, Londra W8, REVOC PRIN PREZENTUL toate anterioarele testamente și dispoziții testamentare pe care le-am făcut ȘI DECLAR că acesta este ultimul meu testament, pe care îl scriu în prima zi a lunii iunie 1993.

1. ÎI NUMESC pe mama mea ONORABILA DOAMNĂ FRANCES RUTH SHAND KYDD din Callinesh, insula Seil, Oban, Scoția, și pe maiorul PATRICK DESMOND CHRISTIAN JEREMY JEPHSON de la palatul St. James, Londra, SW1, drept executori ai acestui testament al meu.

2. DORESC să fiu îngropată.

3. Dacă unul dintre fiii mei va fi minor în momentul morții mele ori a soțului meu, ÎI NUMESC pe mama mea și pe fratele meu, contele Spencer, tutori ai acestui fiu și îmi exprim dorința ca, dacă voi muri înaintea soțului meu, el să se consulte cu mama mea în legătură cu educația și bunăstarea fiilor noștri.

4. (a) DĂRUIESC executorilor mei testamentari toate bunurile mele personale, scutite de plata taxei de succesiune (cu condiția ca unul dintre ei să accepte); (b) DORESC ca ei să aducă la îndeplinire cât de repede cu putință, nu mai târziu de doi ani după moartea mea, orice înscris ori notă cu privire la dorințele mele în legătură cu oricare dintre bunurile mele; (c) Conform acestor dorințe, vreau ca ei să-mi administreze bunurile (ori bilanțul acestora); în conformitate cu această clauză, prin «bunuri» trebuie să se înțeleagă «bunuri personale», ca în decretul 1925 al Administrației Patrimoniului (inclusiv oricare dintre automobilele pe care le-aș putea avea în momentul morții mele); (d) DECLAR că toate cheltuielile ce decurg pentru custodia, asigurarea sau transportul către respectivii destinatari ai bunurilor particulare, trebuie să fie plătite din patrimoniul rezidual.

5. În legătură cu impozitarea cheltuielilor făcute cu funeraliile mele, cheltuielile pentru deschiderea succesiunii, administrative, datorii și altele, LAS executorilor testamentari toate proprietățile mele imobiliare și activele de orice tip, oriunde s-ar afla aceștia, pentru ca fiecare dintre ei să păstreze (dacă vor considera potrivit și fără ca ei să fie răspunzători de pierderea lor) totul ori parte din ele în aceeași stare în care se aflau în momentul morții mele, ori să vândă orice lucru în momentul pe care îl vor hotărî pe

deplin conştienţi, ori când vor considera adecvat să investească fondurile şi să modifice investiţiile în conformitate cu procurile conţinute în apendicele acestui testament al meu. Şi să menţină aceeaşi împuternicire pentru cei doi fii ai mei PRINŢUL WILLIAM şi PRINŢUL HENRY, dacă vor trăi încă trei luni după moartea mea şi vor ajunge la vârsta de douăzeci şi cinci de ani, să dispună de ele în părţi egale. CU CONDIŢIA CA, dacă unul dintre fiii mei moare înainte de a se împlini trei luni de la moartea mea, iar celălalt ar fi viu şi ar fi atins vârsta de douăzeci şi unu de ani, acesta să primească partea proporţională care i s-ar cuveni tatălui său, ori dacă ar fi mai mult de unul, să primească fiecare tot acea parte proporţională, dar să nu o primească dacă tatăl lor poate să beneficieze de ea.

6. Executorii testamentari vor avea următoarele împuterniciri, pe lângă altele cu privire la orice parte din fondul de împuternicire (a) PROCURĂ în virtutea Actului de Împuternicire 1925, secţiunea 31, pentru utilizarea rentelor de pensie alimentară şi acumularea excedentului, dar fiind substituite cuvintele «executorii mei consideră oportun» în subsecţiunea (I) (i) a acestuia cu cuvintele «poate fi potrivit în toate circumstanţele», şi dacă acea condiţie de la sfârşitul subsecţiunii (I) ar fi omisă; (b) PROCURĂ în virtutea Actului de Împuternicire 1925, secţiunea 32, pentru plata ori utilizarea cu anticipaţie a capitalului în beneficiul personal al legatarului, dar luând în considerare acea condiţie (a) din subsecţiunea (I) pe care acelaşi act o expune, că «nimeni nu va face nici o plată ori uz de ea, când această plată va depăşi cantitativ ansamblul presupusei părţi ori dobânzi personale a acestui legatar; acest avans se va putea deduce şi din fondul destinat obţinerii unui beneficiu personal al legatarului, dar numai astfel încât aceasta să nu ducă la amânarea intrării în posesia fondului.»

7. Testamentului meu nu i se vor aplica norme statutare şi echitabile de distribuire, iar toate dividendele şi alte plăţi de natură a fi considerate venituri, primite de către împuterniciţi vor fi considerate venituri la data primirii, indiferent de perioada când dividendul ori alte venituri vor fi plătibile.

8. Doresc (dar fără să stabilesc vreo obligaţie angajantă) ca executorii mei testamentari să folosească biroul din Mishcon de Reya, 21 Southampton Row, Londra WC1B 5HS, pentru a obţine certificatul de executori testamentari şi a-mi administra moştenirea.

9. Orice persoană care nu va trăi cel puțin trei luni mai mult decât mine, se va considera că a murit înaintea mea, în scopul de a se stabili înapoierea moștenirii mele și a veniturilor obținute din aceasta.
10. Dacă un executor testamentar este om de afaceri, se pot genera onorarii în chip obișnuit pentru orice muncă desfășurată de această persoană ori firmă, sau pentru oricare persoană ori salariat.

Anexă

Executorii testamentari, cu toate puterile date lor prin lege, ori ca rezultat al termenilor acestui testament, vor avea următoarele împuterniciri:

1. (a) ÎN VEDEREA atingerii scopurilor oricărei părți a Clauzei 5 vor putea utiliza tot ori o parte din activele mele reziduale, fără să aibă nevoie de consimțământul nimănui; (b) ÎN VEDEREA stabilirii valorii oricăruia dintre bunurile personale utilizate, ei se pot folosi de valoarea stabilită de evaluatorii instruiți în prealabil în scopurile stabilirii impozitului pe succesiuni la moartea mea, ori de altă valoare pe care ei ar putea-o considera justă, pe deplin la discreția lor. În ceea ce privește bunurile mele personale, aceste articole fiind de interes național istoric, științific ori artistic, executorii mei testamentari vor stabili o valoare inferioară pentru partea reziduală adecvată, așa cum vor considera ei potrivit, pe deplin la discreția lor, după ce vor lua în considerare toate faptele și circumstanțele pe care le vor considera oportune, inclusiv faptul că taxa de succesiune, pentru care s-a obținut o scutire condițională, ar putea fi plătită de către beneficiar în caz că ar apărea posterior un fapt impozabil; (c) SĂ ASIGURE orice risc ori sumă (inclusiv orice cost viitor de inflație, instituire și cheltuieli) ori orice bun care este în posesia executorilor mei testamentari, astfel încât primele de asigurare să poată fi plătite cu dobânzile produse de patrimoniu ori capital, ori de ambele, așa cum vor hotărî executorii mei, în deplină libertate. Orice sume din asigurare, care nu se folosesc pentru restaurarea ori înlocuirea bunului căruia i s-au adus daune ori a fost pierdut, va fi tratată ca rod al vânzării bunului asigurat, CU CONDIȚIA ca în nici un moment executorii testamentari să nu fie considerați răspunzători de pierderea ori stricarea acestuia pentru că au procedat astfel.

2. (a) ÎMPUTERNICIRE pentru a investi fondurile de mandatere atât în activele care produc rente, cât şi în cele care nu produc, de orice fel şi oriunde s-ar afla ele şi pentru modificarea totală a investiţiilor, nerestrânsă în toate domeniile, ei fiind pe deplin autorizaţi în acest sens; (b) ÎMPUTERNICIRE pentru a menţine ori achiziţiona ca investiţie autorizată orice proprietate pe viaţă ori limitată, sau orice dobândă ori parte din dobândă, de orice natură şi în orice proporţie sau cantitate, ca reşedinţă pentru unul sau mai mulţi beneficiari numiţi în acest testament al meu; în caz de reţinere ori cumpărare, executorii mei sunt împuterniciţi să îmbunătăţească ori să repare un edificiu aflat în proprietate sau închiriat. Executorii mei sunt împuterniciţi să hotărască (în conformitate cu circumstanţele generale) termenii şi condiţiile, în toate situaţiile, în care unele sau alte persoane pot să ocupe şi să locuiască în acea proprietate (ori să beneficieze de dobânda lor sau de parte din ea); (c) ÎMPUTERNICIRE pentru a delega exercitarea mandatului în vederea investirii fondurilor (inclusiv a depunerii lor în depozite după investiţie), a trecerii acestor investiţii altei companii, altei persoane ori altor persoane, în care să fie sau nu inclus unul ori mai mulţi dintre executorii mei în vederea permiterii ca oricare investiţie sau oricare altă resursă să aibă loc în numele acelei ori acelor persoane numite de executorii mei şi a deciderii termenilor şi condiţiilor în toate situaţiile, inclusiv însăşi perioada acesteia şi comisionul, sau orice altă remuneraţie plătibilă pentru acesta, al cărui comision ori remuneraţie va fi plătită cu parte din capital şi venituri din acea parte a Fondului de Împuternicire, pe care ei îl administrează; DECLAR că executorii mei nu vor fi răspunzători de nici o pierdere care s-ar produce din cauza actelor ori omiterii lor la adăpostul clauzei de către persoanele pe care le-au delegat; (d) ÎMPUTERNICIRE pentru a păstra şi cumpăra bunuri de orice tip în termenii pe care îi au aceştia în virtutea prevederilor din acest testament al meu. Cu privire la aceasta vor fi mandataţi (I) Să păstreze bunurile în chestiune sub control şi custodie comună sau doar a unuia dintre ei, ori să-l depoziteze; (II) Să împrumute toate ori un singur bun unei persoane ori mai multora (inclusiv galerii sau muzee) în termenii şi condiţiile hotărâte de executorii mei; (III) Să dea ordin să se facă inventare; (IV) Să ia toate măsurile pentru custodia, repararea şi folosirea lor în condiţii de siguranţă şi să respecte circumstanţele pe care executorii mei le vor considera oportune din timp în timp; (V) Să vândă bunurile sau vreunul dintre ele şi (VI) Să

considere orice bani primiți drept rezultatul oricărei asigurări nefolosite pentru a-l înlocui ori repara, urmând procedeul vinderii unui bun ori imobil asigurat; (e) ÎMPUTERNICIRE, în cazul în care unul dintre bunurile pe care o persoană capabilă și având vârsta legală are dreptul să le folosească, dar numai când interesul acestei persoane este mai mic decât cel absolut; (I) Să ordone să se facă inventarul dublu al acelor bunuri, semnat de ambele părți și fiecare dintre ele să primească o copie, iar părțile să le modifice și să le revizuiască atunci când cad de acord; (II) Împuternicire pentru a-i cere beneficiarului să acopere asigurarea, custodia și repararea bunurilor în limita capacităților lui economice, iar totul să se facă conform condițiilor impuse de împuternicire, în conformitate cu cele hotărâte în paragraful (IV) subclasa (D) din această clauză.

CU CONDIȚIA CA executorii mei să fie împuterniciți să facă orice cheltuială în exercițiul mandatului lor cu privire la bunurile pe care le vor trece în capital ori printre cele de patrimoniu, după cum vor hotărî în totală libertate. Și, ÎN PLUS, DECLAR că executorii mei nu vor fi obligați să facă ori să pună pe alții să facă inventare ale bunurilor mele, nici nu vor fi răspunzători de nici o pierdere ori daună adusă oricăruia dintre bunurile mele și nici de păstrarea asigurării primite.
ÎN VIRTUTEA TUTUROR ACESTORA, semnez aici olograf în ziua și anul scrise mai sus
SEMNAT DE ALTEȚA SA REGALĂ în prezența noastră și de noi în prezența sa.

Pe scurt, informația cea mai interesantă pe care o conține testamentul Dianei se referă la patrimoniul ei, de 35,6 milioane de dolari, care, odată deduse impozitele, s-ar fi ridicat la circa 21,3 milioane de dolari (cea mai mare parte din banii ei provenind din divorțul de prințul Charles, o sumă estimată la 28 de milioane de dolari) care vor fi păstrați în fideicomis, în părți egale, pentru cei doi fii ai săi: prințul William și prințul Henry, care le vor moșteni când vor împlini 25 de ani (William i-a împlinit pe 21 iunie 2007, iar Henry ii va împlini în 2009).

Pe scurt, din testament se desprinde faptul că prinţesa Diana de Wales dorea ca tot ce ar fi avut să ajungă la fiii ei în părţi egale, fără nici o deosebire între ei.
Cu toate acestea, este surprinzătoare suma destinată majordomului ei, Paul Burrell, 82000 de dolari, fapt care demonstrează încrederea ei în el şi dragostea pe care i-o purta. Şi, dacă tot vorbim despre ciudăţenii, e surprinzător şi că Diana a lăsat în scris, printre ultimele ei dorinţe, că pentru tot ce se referea la educaţia fiilor ei voia să fie consultat, pe lângă tatăl băieţilor, şi un membru al familiei sale.
Diana a trăit primii ani de căsnicie dominată de tristeţea pe care i-o trezise infidelitatea, suportând purtarea urâtă faţă de propria-i persoană şi chinuită de faptul că nu ea era „aleasa" lui Charles. Abia după divorţ şi-a dat seama prinţesa că adevărata putere, cea mediatică, era a ei, şi, când a fost conştientă de acest fapt, a trăit cu spaima repercusiunilor pe care lucrul acesta le-ar fi putut avea, inclusiv temându-se pentru propria-i viaţă.

Accidentul şi serviciile secrete: **cauzalitate** ori întâmplare?

Ce face? Unde se duce? Cu cine? Când? Dat fiind statutul ei de prinţesă, nu este de mirare că Diana se ştia supravegheată, urmărită cu cele mai sofisticate tehnici ale spionajului.
Microfoane direcţionate, spioni şi bodyguarzi, turnători camuflaţi în prieteni ori agenţi personali de pază, echipe de monitorizare ale IMEI şi IMSI, care ascultau şi înregistrau simultan convorbiri telefonice personale, care aveau loc oriunde, la Madrid, Sankt Petersburg, Londra ori Paris. Sistemul o supraveghează.
ECHELON este, printre altele, unul dintre sistemele de securitate şi spionaj cele mai sofisticate şi ultrasecrete. El permite, conectând

sateliții cu o serie de calculatoare paralele de înaltă viteză și datorită globalizării internetului, ca Agenția americană și Serviciile care folosesc rețeaua împreună cu ea, cum este cazul spionilor britanici, să intercepteze și să decodifice în timp real orice comunicare se realizează în lume. Astfel au putut fi cunoscute și convorbirile purtate de prințesa Diana, care era considerată un obiectiv prioritar, din pricina luptei pentru renunțarea la minele antipersonal, misiune care îi ocupa mare parte din timp după divorțul de prințul Charles. Gordon Thomas este cercetător al Serviciilor Secrete, așa cum afirmă în cartea sa *Mossad, o istorie secretă*. După opinia sa, nu numai spionii americani au făcut din Diana unul dintre obiectivele lor, ci și Serviciul Secret israelian, Mossadul, care a fost implicat în momentul fatal al accidentului, ca într-un film cu James Bond.

Cu pașaport și buletin de identitate, a sosit la Paris, venind de la Tel Aviv în calitate de mare om de afaceri, *monsieur* Maurice, numele de paravan al unui *yahalomin*, membru al Mossadului, căruia această agenție secretă îi încredințase misiunea misterioasă de a recruta un informator, originar din Franța, prin intermediul căruia să obțină date despre contactele și reuniunile aparent inofensive care aveau loc în legătură cu afacerea primejdioasă a traficului de arme, în jurul căreia gravitau milioane de dolari.

Obiectivul său nu fusese ales la întâmplare. Trecuse multă vreme de când se tot analiza profilul psihologic al spionului ce urma să fie recrutat. Acesta trebuia să fie o persoană vulnerabilă, căruia puteau să-i facă oferte și să-i îndeplinească dorințe pe care până atunci nu și le putuse satisface. Deși, înainte de toate, acesta trebuia să fie o verigă-cheie în lanțul operațiunilor care urmau să fie cercetate, cu deplină libertate de mișcare, ca o garanție că informațiile lui erau demne de crezare, culese direct de el și nu de la terțe persoane.

Această persoană a fost chiar Henri Paul, șeful pazei la fermecătorul hotel Ritz din Paris. Bărbat însurat cu propria-i meserie, băutor de mari cantități de alcool, fără ca, aparent, acest lucru să-l facă să-și iasă din formă, pasionat de automobilele de mare viteză și de avioane, fără să-și fi putut satisface asemenea pasiuni din pricina salariului modest, care îi permitea doar să închirieze un mic apartament parizian și să conducă o mașină modestă, de culoare neagră.

Aceste calităţi, ca şi misiunea de încredere pe care o îndeplinea, făceau din Henri Paul spionul perfect pentru serviciile secrete din Israel. Răspunderile lui în serviciul de pază de la Ritz îi permiteau să aibă acces nelimitat în orice cotlon, oricât de ascuns, al hotelului. Nu trebuia să dea explicaţii nimănui ca să plece de la bucătărie la apartamentul imperial, să ceară şi să aibă acces personal şi direct la fişele oaspeţilor din acest hotel scump şi, mai ales, să fie mereu în locul cel mai potrivit pentru a fi perfect informat unde, cu cine şi când mergeau cei mai feluriţi şi mai aleşi clienţi ai vestitului hotel din centrul Parisului, dat fiind că tocmai el, aspirant la postul de spion israelian, era şoferul lor personal. Mossadul ştia că Henri Paul fusese şoferul ultimului ministru conservator al Marii Britanii, Jonathan Aitken, care avusese misiunea de a coordona vânzări şi care creease o reţea de contacte cu vânzători din Orientul Mijlociu. Plătise pentru contactele ciudate cu închisoarea, căci fusese condamnat pentru mărturie falsă, tocmai pentru că în timpul procesului pe care chiar el îl intentase, acuzând de calomnie şi injurii un ziar britanic, afirmase sub jurământ că şederea sa la un hotel atât de scump cum este Ritz din Paris fusese plătită de soţie şi nu de cunoştinţele arabe. Faptul se dovedise fals, deoarece tocmai Mossadul le furnizase avocaţilor din apărarea ziarului informaţia că soţia ministrului nu fusese la Paris. Prin aceasta au izbutit să-l distrugă cu viclenie pe bărbatul ale cărui activităţi erau considerate o permanentă ameninţare la adresa Israelului.

Graţie căderii politice, Jonathan Aitken îl cunoscuse pe Ari Ben Menashe care, şi el căzut în dizgraţie, îşi pierduse postul de coordonator al serviciului de spionaj al prim-ministrului Yitzak Shamir, cu ajutorul căruia îşi completase cunoştinţele despre cum funcţionau Mossadul şi alte servicii de spionaj israeliene. Aceste cunoştinţe îl ajutaseră pe Ari Ben Menashe să-şi formeze propria companie, în cadrul căreia angajase feluriţi ofiţeri din serviciul de spionaj canadian. Aceştia erau foşti lucrători de la agenţiile israeliene şi europene, care prestau servicii specializate în ţări africane şi companii multinaţionale. Menţinea contacte la nivel mondial, pe care le stabilise singur pe când lucra pentru serviciul israelian de

spionaj, ceea ce îi permitea să stăpânească tehnicile de negociere cu răpitorii şi să se mişte dezinvolt printre traficanţii de arme, ajungând chiar să descopere că locul de întâlnire al acestora este prestigiosul hotel Ritz din Paris.

Hotelul lui Mohamed Al Fayed, magnatul egiptean înrudit cu cel presupus că ar fi traficant de arme, Adnan Khashoggi, este vizat de spioni. Mossadul îi controlează sistemul informatic, deşi are nevoie de cineva care să-i ofere detalii despre ce şi cine trece pe acolo. *Monsieur* Maurice a fost însărcinat să-i spună lui Henri Paul că Mossadul l-a ales tocmai pe el ca să furnizeze informaţii despre ce se întâmpla în sălile şi apartamentele, precum şi în restaurantul hotelului Ritz.

Înainte de a-i fi comunicat obiectivul, agentul secret s-a familiarizat cu ambianţa de la Ritz. A observat că în apropierea uşii principale a acestuia făceau succesiv de gardă o mulţime de paparazzi, la vânătoare de fotografii ale celebrităţilor. A observat şi că aceştia erau permanent şi confidenţial în contact cu spionul, că-i dădeau instantaneu ascultare când îi obliga să lase liberă zona, apoi dădeau o raită prin împrejurimi, urcaţi pe motocicletele cu care se deplasau. Mai târziu se reîntâlneau, consumând împreună alcool în barurile din apropiere, unde şeful pazei îl trăda pe proprietarul hotelului Ritz, primind bani de la fotografi pentru informaţii privilegiate despre cine venise la hotel şi la ce oră putea fi prinsă acea persoană pentru o fotografie.

Vulnerabilitatea dovedită a lui Henri Paul l-a liniştit pe agentul secret al Mossadului, făcându-l să creadă că o să-l poată recruta. Prima întâlnire personală între mesager şi destinatarul mesajului a avut loc la un bar din strada Daunou. Agentul secret a putut verifica singur pasiunea celui recrutat pentru maşinile de mare viteză, despre care i se vorbise. Deşi subtil, fiindcă aşa sunt antrenaţi spionii ca să realizeze operaţii de „contact rece", cum se numeşte recrutarea în jargonul lor, agentul secret al Mossadului i-a strecurat ca din întâmplare lui Henri Paul ideea că şi-ar putea satisface pasiunile dacă ar colabora cu compania lui, oferind pur şi simplu informaţii despre unii dintre clienţii hotelului.

Deşi nu era de aşteptat ca ei să se înregistreze drept clienţi, tocmai atunci erau aşteptaţi să sosească sub protecţie fiul proprietarului,

Dodi Al Fayed şi logodnica lui, prinţesa Diana. Henri Paul aflase de acest lucru şi avea ordine clare să se ocupe de paza lor cât urmau să stea în hotel şi mai ales să-i ţină la distanţă pe paparazzi care urmăreau perechea. Fotografii din presa de scandal îi hărţuiseră pe cei doi neîncetat, zi şi noapte, cât durase croaziera la bordul yahtului *Jonikal*, lung de 60 m, proprietate a lui Mohamed Al Fayed. Îi urmăriseră cu şalupe rapide, în căutarea instantaneului care să ofere autorului său un beneficiu economic substanţial după publicarea în reviste aşa-numite „de inimă". Tocmai din acest motiv, croaziera fusese întreruptă în Sardinia. Prinţesa Diana îl rugase pe Dodi să se întoarcă imediat la Paris. Un avion particular aterizase pe aeroportul privat din insula italiană, de unde şi decolase, pentru ca, după doar două ore de zbor, să aterizeze pe aeroportul Le Bourget, din împrejurimile Parisului.

Aşa cum povesteşte autorul cărţii *Mossad, o istorie secretă*, sistemul de spionaj Echelon era la curent cu angoasele pricinuite prinţesei Diana de modul cum o hărţuiau paparazzi, dat fiind că îi înregistra pe ascuns convorbirile telefonice, inclusiv cele pe care le avusese cu prietenul ei Dodi. Acesta o asigurase că, folosindu-se de serviciile de pază ale tatălui său, avea să-i apere intimitatea. Dat fiind că o spiona neîntrerupt pe prinţesa Diana, sistemul Echelon îl inclusese printre obiective şi pe Mohamed Al Fayed, imediat ce singurul său fiu, Dodi, începuse o legătură sentimentală cu ea. Convorbirile lor telefonice erau şi ele ascultate şi înregistrate de persoane complet străine. Spioni de la diferite servicii secrete îi putuseră intercepta şi aflaseră de sosirea lor la Paris, precum şi de faptul că magnatul arab îi anunţa pe cei mai intimi prieteni, prin telefon, de cererea în căsătorie pe care fiul său avea să i-o facă prinţesei în acele zile.

Iminenta sosire şi şedere la Paris a vestitei perechi, responsabilitatea securităţii ei şi confidenţialitatea obligatorie în legătură cu tot ce urmau să facă, telefoane pe care paparazzi i le dădeau pe celular, precum şi invitaţia adresată agentului secret de a filtra informaţiile cu privire la ceea ce se petrecea la Ritz, toate acestea i-au creat şefului pazei, şoferul Henri Paul, o asemenea tensiune şi nervozitate, încât, deşi era un bărbat puternic, a fost în acele

zile în pragul unei căderi psihice, trebuind să ia antidepresive, somnifere şi amfetamine. Aceste simptome n-au trecut neobservate de experimentatul agent secret al Mossadului, care şi-a înştiinţat superiorii şi a cerut permisiunea să renunţe la încercarea de a-l recruta ca spion, dar a fost refuzat. Serviciul secret israelian nu a autorizat abandonarea misiunii.

După câteva zile, mai exact duminică, 31 august 1997, la ora 1:58, agentul secret Maurice a primit în locuinţa lui clandestină din Paris mesajul altui agent secret al Mossadului, infiltrat în jandarmeria din Paris. Acesta îi anunţa moartea lui Paul, produsă în urmă cu un ceas la Pont d'Alma, pe când conducea un Mercedes de lux în care se aflau Dodi Al Fayed şi prinţesa Diana.

Misiunea luase sfârşit. Spionul înceta să mai fie un om de afaceri francez şi se întorcea la Tel Aviv. Logic, dat fiind că misiunea era secretă şi legătura dintre şoferul care conducea Mercedesul şi Serviciile Secrete israeliene figurează ca *top secret.*

Dar moartea subită a unicului său fiu şi a iubitei acestuia, prinţesa Diana, l-a făcut pe proprietarul magazinelor Harrod's din Londra şi al hotelului Ritz din Paris să nu accepte simpla versiune a unui accident de trafic pur întâmplător. Programele televiziunii publice franceze au transmis un documentar unde se spunea că Henri Paul avea strânse legături cu spionajul francez şi că în moartea celor doi erau amestecate servicii secrete neidentificate. Poate că acest lucru l-a îndemnat, după ce a făcut public verdictul său de „conspiraţie criminală", să cerceteze ce era adevărat şi ce nu cu privire la implicarea vreunui serviciu secret în accidentul fatal, doar pentru ca în viitor regele Angliei să nu aibă un tată vitreg şi bunici arabi.

Magnatul musulman a început prin a angaja un fost detectiv de la Scotland Yard. Acesta, pe numele său MacNamarra, s-a întâlnit la Geneva, în Elveţia, cu Richard Tomlinson, fost spion oficial al MI6. După ce i-a furnizat judecătorului francez Hervé Stephan, însărcinat cu anchetarea accidentului, date şi informaţii despre acţiunile Serviciilor Secrete britanice, ale CIA şi ale Serviciului de Contraspionaj francez (cunoscut sub denumirea DST), asupra lui Tomlinson au început să se exercite presiuni ca să nu mai ofere

informații. Prin intermediul unei declarații notariale, el a dat asigurări că, pe când lucra pentru MI6, în 1992, avusese ocazia, într-o misiune de control al contrabandei cu armament sovietic, să se documenteze în arhivele secrete, în care se menționa că întrunirile aveau loc la hotelul Ritz din Paris. După părerea sa, informatorul făcea parte din personalul vestitului hotel, fiind identificat doar printr-un număr de cod, despre care nu putuse afla decât că aparținea șefului pazei, așa că a afirmat că acesta nu era altul decât Henri Paul, care avusese o legătură constantă cu MI6 până la decesul său.

În același document, el a declarat că, încă din 1992, când lua parte la operațiunile secrete din Serbia, cunoscuse un ofițer din Serviciile Secrete britanice, Nicholas Bernard Fiswick, însărcinat cu misiuni în Balcani. Acest ofițer din MI6 îi arătase un document de trei pagini care cuprindea planul trasat pentru a-l asasina pe președintele sârb Slobodan Miloșevici. Limuzina sa personală urma să sară în aer într-un tunel, unde pereții de beton dimprejur i-ar fi provocat moartea, ori leziuni grave, de pe urma cărora nu s-ar mai fi putut recupera. În plus, astfel se reducea posibilitatea existenței vreunui martor ocazional al evenimentului. Sugestia spionilor britanici era ca șoferul vehiculului să fie orbit cu o lumină puternică ori o rază laser, așa cum se făcea îndeobște cu piloții de elicopter în înfruntările militare. Există multe similitudini între acest *modus operandi* al Serviciilor Secrete britanice și accidentul mortal suferit de mama viitorului rege al Angliei, care urma să-l ia în căsătorie pe bogatul fiu al unei persoane căreia țara ei îi refuzase cetățenia britanică.

Casa Regală britanică este, după cum a jurat fostul agent al Serviciilor Secrete, legată de MI6, chiar dacă neoficial. Aceasta îi solicită servicii de spionaj și protecție, în cazul unor potențiale amenințări la adresa celor cu sânge albastru. Făcând parte din familia regală, ca și soțul ei, prințul de Wales, chiar și defuncta prințesă Diana se vedea obligată să se lase însoțită, pentru protecție în călătorii, de membrii Serviciilor Secrete, cu toate că insista că nu avea nevoie de ei și prefera să fie însoțită de cât mai puțini.

Mohamed Al Fayed a obținut date și informații surprinzătoare din declarația dată sub jurământ de fostul spion Tomlinson, care

a afirmat în acea ocazie că unul dintre paparazzi care au urmărit perechea în drumul de la hotelul Ritz spre destinația lor necunoscută, itinerar întrerupt de accidentul mortal, era membru al UKN, un corp restrâns de agenți ai MI6, care lucrau doar part-time și puneau la dispoziția Serviciilor Secrete felurite activități mixte, precum și talentul lor de fotografi și agenți de pază.
După ce a ascultat afirmațiile acestui membru al MI6, Mohamed Al Fayed i-a cerut expertului Gordon Thomas, în cadrul întrevederii lor private, numele tuturor contactelor pe care le avea cu Mossadul, plătindu-i cu anticipație un milion de lire sterline libere de orice impozit, în locul și moneda alese de el, apoi l-a întrebat:

Cine mă poate ajuta să aflu adevărul cu privire la planul care a culminat cu moartea fiului meu și a iubitei sale Diana?

Gordon Thomas afirmă că i-a trebuit o săptămână ca să-l găsească pe Ari Ben Menashe și să-i vorbească despre întrevederea sa cu Mohamed Al Fayed și despre ce credea acesta în legătură cu moartea fiului său și a prințesei Diana. Toate aceste lucruri nu l-au surprins pe acest fost membru al spionajului israelian, care se pare că ar fi spus:

În ziua morții acestora, Serviciile Secrete au avut o prezență masivă în jurul Dianei și al lui Dodi.

S-a întâlnit cu tatăl defunctului, iar neîntreruptele atacuri ale lui Mohamed Al Fayed la adresa membrilor Casei Regale britanice l-au uluit. La a doua întrevedere, după ce a făcut unele investigații la Tel Aviv, și-a informat potențialul client că „numeroase servicii de spionaj ar trebui să fie considerate răspunzătoare de acest caz." Dar, după ce i-a solicitat bogatului Al Fayed 750000 de dolari anual și plata cheltuielilor profesionale, n-au ajuns, totuși, la nici un acord, astfel încât Mossadul să cerceteze posibila implicare a Serviciilor Secrete în moartea fiului său și a prințesei Diana. Al Fayed îi ceruse acestuia, înainte de a face plata, dovezi depline, documente palpabile. Cererea

nu a fost pe placul experimentatului fost ofiţer al spionajului israelian, care nu a acceptat-o.
Astăzi, moartea lui Dodi şi a prinţesei încă este cercetată în cadrul unui proces juridic interminabil, la insistenţele lui Mohamed Al Fayed. În orice ţară în care sunt garantate drepturile fundamentale ale omului, nu se poate spune înainte de încheierea procesului cine este vinovat de faptele puse în discuţie. Trebuie aşteptată, deci, sentinţa care, în baza probelor obţinute legal, să dezvăluie adevărul şi să ne spună dacă există sau nu persoane răspunzătoare.
Până se vor descoperi adevăratele cauze ale accidentului, este firesc ca tatăl care suferă din cauza morţii fiului să-şi exprime îndoielile şi să ceară răspunsuri la întrebările pe care nimeni n-a ştiut – sau n-a vrut – să i le lămurească, după cercetările făcute de el. Nu ar trebui să i se reproşeze că este obsedat de faptul că n-a putut accepta moartea urmaşului său.
De ce a fost întârziată mai mult de o oră transportarea prinţesei Diana de la locul accidentului la un spital, când ea mai era încă în viaţă?
De ce a fost îmbălsămată Diana fără nici un consimţământ, precum şi fără o autopsie legală obligatorie?
De ce nici o cameră video de securitate din apropierea accidentului n-a înregistrat nici o imagine a morţii?
De ce, cu toate că Franţa este un exemplu european de siguranţă a şoselelor, n-a existat nici un radar care să înregistreze excesul de viteză cu care Mercedesul a trecut prin centrul Parisului?
De ce nu sunt cercetate ameninţările despre care un fost agent al MI6 spune că au proferate împotriva sa, când a oferit date secrete unui judecător francez care cerceta cauzele accidentului?
Şi întrebările pot continua...

Întrebări, ipoteze, secrete care nu pot şi nici nu trebuie să rămână definitiv fără răspuns. După faptă şi răsplată. Fiecare faptă trebuie să aibă răsplata ei, dacă există răsplată.
Impedimente, protocoale, formalităţi, birocraţie, secrete oficiale, raţiuni de stat, siguranţă naţională, hârtii clasificate. Scopul scuză mijloacele.

Serviciul britanic de spionaj; serviciul chinez de spionaj; serviciul de spionaj al Israelului, serviciile Statelor Unite ale Americii, Franței, Spaniei, MI5, MI6, MOSSAD, CIA, CESID[1]. Nume, sigle, bărbați și femei perfect structurați și organizați, implacabili și harnici în misiunile pe care li le încredințează puterea.
Este posibil și trebuie să fie cercetat și pedepsit vinovatul, oricât de puternic ar fi acesta. Există precedente: chiar și în Spania. Puterea judiciară spaniolă a cerut nu demult guvernului ca în arhivele Centrului național de inteligență să nu mai fie considerate secrete de stat datele referitoare la adevărul cazurilor numite de regulă „Ascultările CESID" și „Războiul murdar" ori „Terorismul de stat[2]". La urma urmelor, singurul scop legitim este de fiecare dată descoperirea adevărului. De către puterea din oficiu ori la cererea unei părți: în acest caz, Mohamed Al Fayed.

. . . . . .

[1] Centro Superior de Investigación de la Defensa – „Centrul Superior de Cercetare a Apărării" este un serviciu secret spaniol (n.tr.).
[2] Cazul, legat de lupta (pe orice căi, inclusiv ilegale și nedemocratice) împotriva ETA, a dus la scăderea decisivă a popularității Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol și la pierderea alegerilor de către acest partid, al cărui secretar general era cunoscutul om politic Felipe Gonzalez (n.tr.).

În căutarea informațiilor **pierdute**

Durerea provocată de pierderea unui fiu te obligă să reflectezi involuntar dacă l-ai educat cum se cuvine, i-ai dat iubirea de care avea nevoie, ori l-ai ajutat să-şi aleagă prietenii. Fără îndoială, durerea cauzată de moartea copilului său îl marchează foarte profund pe un părinte.

Mohamed Al Fayed nu mi-a vorbit despre lucruri atât de sensibile – deşi eu le intuiesc – în biroul său de la magazinele Harrod's, chiar dacă privirea lui spunea tot. Tocmai privirea, marcată profund de durere l-a mânat să caute fără răgaz motivul şi autorul acelei morți. Multe indicii țineau spre posibilitatea ca accidentul fatal să nu fi fost pur şi simplu un rod fortuit al sorții.

Informațiile culese de foşti agenți ai Serviciilor Secrete, răspândite de presă, dar şi chinurile sufletului său de tată deznădăjduit au făcut ca Mohamed Al Fayed să nu precupețească eforturi – fizice şi economice – pentru a verifica datele pe care le obținea.

Urmând procedeul legal stabilit, tribunalul statului Columbia, Statele Unite, a început procesul judiciar al reclamantului Mohamed Al Fayed care, invocând mecanismele de protecție prevăzute în acțiunile numite „Libertatea Actului de Informare" (FOIA) şi „Actul de procedură administrativă", cerea să-şi exercite dreptul de a obține documente de la diferitele agenții secrete americane care cercetau clandestin familia Al Fayed şi cercurile lor cele mai apropiate. El nu avea însă, alt scop decât să aibă acces la registrele şi/sau arhivele referitoare la moartea lui Dodi Al Fayed şi a prințesei Diana, aflate în posesia diferitor organizații, cum ar fi CIA, NSA, AGENȚIA DE SPIONAJ A APĂRĂRII, DEPARTAMENTUL APĂRĂRII, MINISTERUL JUSTIȚIEI, DEPARTAMENTUL DE STAT, FBI, BAROUL EXECUTIV AL AVOCAȚILOR, SERVICIUL DE IMIGRARE şi, în sfârşit, SERVICIUL SECRET. Se presupunea că toate acestea erau menționate în documente legate de momentele tragediei. Constituiau, astfel, obiectul pro-

cesului civil, al cărui scop, repet, se circumscria dorinței de a obține registrele referitoare la persoane care, într-un fel sau altul, afirmaseră că erau la curent cu date concrete referitoare la accidentul mortal.

Doreau să afle ce i se întâmplase fostului agent al M16, Richard Tomlinson, când călătorise în Statele Unite pentru a face dezvăluiri cu privire la accident într-un program de televiziune al NBC. Din ordinul cui și din ce cauză îl arestaseră funcționarii guvernului din Statele Unite la sosirea pe aeroportul John F. Kennedy, împiedicându-l să intre în țară, la cererea M16 și a funcționarului guvernului britanic.

Acuzarea solicita de asemenea, să i se pună la dispoziție registrele referitoare la încercarea unei persoane care se dădea drept un vechi lucrător al serviciului de spionaj al Statelor Unite, Oswald LeWinter, de a-l escroca pe Mohamed Al Fayed. Le Winter fusese arestat ca urmare a încercării de a-i vinde tatălui defunctului Dodi Al Fayed documente ale Agenției Centrale de Investigații cu privire la moartea acestuia și a prințesei Diana, despre care se descoperise că erau false, dar fuseseră folosite de arestat cu intenția ilicită de a încasa cele 20 de milioane de dolari pe care Mohamed Al Fayed îi oferise drept recompensă celui care i-ar fi furnizat informații despre fatalul accident de trafic.

Oswald LeWinter afirmase că moartea celor doi nu fusese accidentală, ci un asasinat minuțios plănuit de Serviciile Secrete britanice, și consimțit de Buckingham Palace, și că el putea obține de la angajați ai Agenției Centrale de Inteligență a Statelor Unite dovezi în sprijinul acestei afirmații grave. Concret, unul dintre documente se referea la registrele faxurilor ori telexurilor pe care Serviciile Secrete britanice le trimiseseră omologilor americani, solicitându-le unul dintre agenții lor cu experiență în domeniu, oferindu-le în secret un agent operativ american în Europa, care la rândul său să-i ajute să contacteze pe cineva pentru misiune. Condiția era ca Agenția americană să nu fie amestecată în nimic din toate acestea. Celălalt document era un certificat medical, care confirma faptul că prințesa Diana era însărcinată în momentul accidentului.

Dat fiind că documentele proveneau de la Serviciile Secrete americane, Mohamed Al Fayed a înştiinţat autorităţile americane care, puse la curent, au urmărit raporturile cumpărătorului Al Fayed cu escrocii care voiau să facă schimbul, Au aranjat ca depunerea unei părţi din bani să se facă la o bancă din statul Columbia, astfel încât jurisdicţia criminală a cercetării să-şi menţină competenţa funcţională şi teritorială, pentru a-i permite să acţioneze baroului avocaţilor statului Columbia, din Statele Unite. Cu toate acestea, la sfârşit, documentele aveau să fie înmânate la Viena, în Austria, ulterior transferării anticipate a 15 milioane de dolari într-un cont cu card la purtător dintr-o bancă austriacă.

La 22 aprilie 1998, pe la două după-amiaza, au stabilit să se întâlnească la hotelul Ambasador din Viena pentru predarea documentelor. La întâlnire s-a dus, sub supravegherea autorităţilor poliţieneşti americane şi austriece, reprezentantul lui Mohamed Al Fayed, care trebuia să ia legătura cu furnizorul documentelor secrete, Oswald LeWinter, care se dădea drept fost angajat al CIA, aflat la Viena împreună cu şase agenţi ai Mossadului, ca dovadă că aşa-numita „echipă K" a acestui serviciu secret israelian, cu sediul la Geneva, fusese elementul de legătură pe care agenţia americană îl oferise celei britanice drept răspuns la cererea sa de ajutor în complotul care pregătea accidentul.

Deşi tranzacţia nu a fost dusă la bun sfârşit, deoarece pe Oswald LeWinter l-a arestat poliţia austriacă, acestuia i-au fost sechestrate, după percheziţionarea camerei sale din hotelul vienez, documentele ce constituiau obiectul afacerii. Găsirea lor l-a costat pe fostul spion patru ani de închisoare, pedeapsă dată de un tribunal austriac pentru tentativa de a-l înşela pe Mohamed Al Fayed, fără a se fi produs nici o expertiză care să probeze autenticitatea documentelor, deoarece, cu toate că Ministerul Justiţiei austriac ceruse formal Agenţiei Centrale de Investigaţii americane să certifice pe deplin dacă documentele erau autentice ori nu, în prezenţa expertului care le eliberase, guvernul Statelor Unite n-a satisfăcut niciodată această cerere. După mai bine de trei luni, acesta s-a mărginit doar să afirme, într-un fel deosebit de simplist, că „documentele nu erau autentice", fără să-şi

trimită nici unul dintre experți, ca să motiveze pentru care motiv registrele cu faxuri ori telexuri nu putuseră nicicând să iasă ori să intre în blindata agenție secretă americană.
În plus, Mohamed Al Fayed a furnizat baroului din statul Columbia, toate informațiile aflate în posesia sa, pentru a intenta procese tuturor celor implicați în încercarea de fraudă, deși nu a ajuns niciodată să existe un proces, dat fiind că avocatul american nu-l intentase. În schimb, declarase că Al Fayed fusese într-adevăr victima unei purtări criminale și că, fără aprobarea lui, fusese oferită unuia dintre participanții la încercarea de escrocherie transcrierea negocierilor telefonice, pentru a le folosi în apărarea sa într-un proces intentat chiar de Al Fayed.
Condamnarea unei singure persoane din toată acea urzeală de documente, provenite probabil de la agenția americană, l-a intrigat profund pe Al Fayed, nerăbdător să afle adevărul conținut în acele acte declarate iuris tantum false. Îndârjirea l-a făcut să continue. La 5 februarie 1999, a obținut, în conformitate cu normele federale de procedură civilă, un ordin care obliga Agenția de Contra spionaj a Apărării și CIA să declasifice și să prezinte informația conținută în documente, pe care o solicita petentul. Ambele servicii secrete au izbutit să nu îndeplinească acea obligație. Agenția de Contra spionaj a Apărării a fost scoasă ulterior din cauză, iar cealaltă, Agenția Centrală de Investigații, a refuzat cu încăpățânare să dezvăluie orice informație internă.
Aceeași soartă a avut-o și încercarea omului de afaceri egiptean de a contacta arhivele Agenției Naționale de Siguranță. La 4 februarie 1999, tribunalul din statul Maryland, Statele Unite, a refuzat să ofere orice informație. În pofida faptului că s-a făcut apel împotriva acestei hotărâri, tribunalul american și-a menținut hotărârea.
Departe de a se găsi adevărul, porțile se închideau definitiv în fața oricărei încercări formale de a cere declasificarea documentelor referitoare la moartea prințesei Diana și a fiului lui Mohamed Al Fayed. Atunci a intervenit bătrânul senator George Mitchell. El a încercat să obțină de la serviciile secrete informațiile cerute de

proprietarul magazinelor Harrod's. În acest sens, la 29 martie 1999, el a adresat o scrisoare secretarului pentru apărare, William Cohen, care i-a răspuns în luna următoare, arătându-i că nici Agenția Națională pentru Securitate, nici Agenția de Contra-spionaj a Apărării nu dispuneau de informații utile care să fi avut vreo legătură cu cauza judiciară franceză legată de Lady Di și de accidentul suferit de ea.

Cu toate acestea, secretarul său personal, Robert Tyrer, a refuzat să împărtășească public afirmațiile făcute de șeful său, secretarul pentru apărare. A revăzut registrele cu informații secrete ale CIA și, după informații obținute de la un funcționar al poliției și de la un agent de spionaj american, șoferul Mercedesului accidentat, Henri Paul, își petrecuse ultimele ore dinaintea accidentului cu un ofițer de securitate de la Serviciul de Spionaj francez. Această informație coincide cu cea oferită de vechiul angajat al MI6, Tomlinson, precum că șoferul și șeful pazei de la hotelul Ritz din Paris era angajat al deja menționatului Serviciu Secret britanic. Același lucru l-a afirmat și jurnalistul Gerald Posner, în urma cercetărilor pe care le-a făcut direct la Agenția Națională de Securitate, unde un membru activ al guvernului Statelor Unite i-a permis să asculte câteva înregistrări făcute pe o bandă înregistrată în cadrul serviciilor de pază ale prințesei Diana, care sunt în posesia acelei agenții.

Tot felul de ocolișuri, ziduri de tăcere, obstacole, scuze și pretexte legate de securitate, din partea angajaților CIA, totul sub aparența legalității, pentru ca în realitate să nu se permită căutarea nici unui indiciu ascuns care să lege accidentul fatal de vreun interes personal ori instituțional. Întrebări fără răspuns, care alimentează felurite teorii, deseori exagerate.

Fiecare dintre acțiunile pe care Mohamed Al Fayed le-a făcut în deplin acord cu justiția, având drept țel descoperirea tuturor informațiilor referitoare la nume și întâmplări legate între ele până la 31 august 1997, când au murit prințesa Diana, Dodi Al Fayed și Henri Paul, n-au dat roade. Nu a existat nici o justificare ori bază legală care să susțină refuzul de a i se oferi informații care să ajute la obținerea de răspunsuri la întrebări cum ar fi:

Este posibil ca Statele Unite să fie în posesia unei imagini a oraşului Paris, captată prin satelit, care să arunce vreo lumină asupra prezenţei altui vehicul alb în zona tragediei?
Care este, ori a fost, legătura dintre CIA, Oswald LeWinter şi alte persoane implicate în obţinerea prin escrocherie a 20 de milioane de dolari de la Mohamed Al Fayed?
Deşi documentele lui LeWinter au fost trucate ori false, conţineau ele, oare, informaţii trimise de Serviciile Secrete americane?
Ce documente a descoperit şeful de cabinet al secretarului pentru apărare pentru a dezminţi public afirmaţiile pe care le făcuse şeful lui?
De ce i s-a refuzat fostului spion Tomlinson intrarea pe teritoriul american tocmai când urma să ofere informaţii despre MI6 şi despre şoferul decedat? Oare pentru că, dacă se vădeau adevărate, în loc de o condamnare redusă pentru escrocherie, avea să fie condamnat pe viaţă în Statele Unite pentru înaltă trădare?
De ce i s-a refuzat justiţiei austriece prezenţa unui expert al CIA, care să verifice dacă documentele erau sau nu false?
Oare tocmai aceste refuzuri şi neclarităţi îi permit lui Mohamed Al Fayed să acuze nepedepsit serviciile de spionaj din diferite ţări şi Coroana britanică de delicte de asasinat, fără ca acestea să-l dea în judecată pentru calomnii grave?
Prea multe întrebări care nu vor primi niciodată răspuns, dat fiind că în plin secol XXI, când supravegherea exagerată a fiecăruia dintre noi a devenit realitate (camere video de supraveghere, radare, fotografii, urmăriri pe internet), însuşi secretul nedezvăluit sugerează că aflarea adevărului ne interesează pe toţi în egală măsură.

. . . . . .

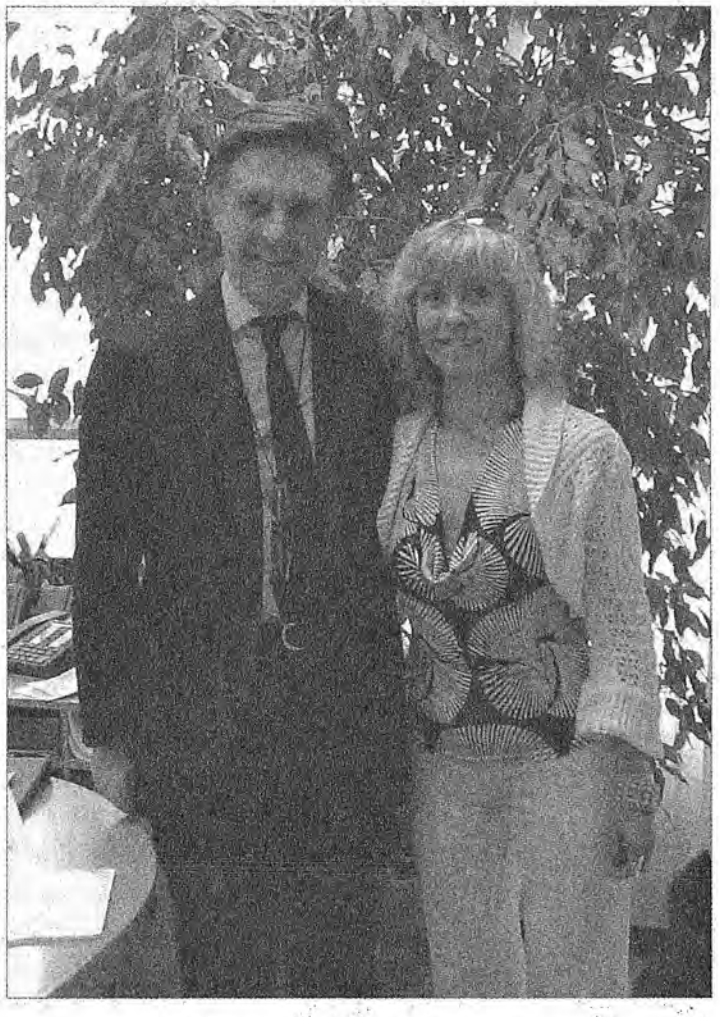

Autoarea, alături de bijutierul Repossi

News & Events:

LATEST NEWS
10.02.2005: The Prince of Wales and Mrs Camilla Parker Bowles are to marry on April 8th 2005.

ANNOUNCEMENT OF THE MARRIAGE OF HRH THE PRINCE OF WALES AND MRS CAMILLA PARKER BOWLES

It is with great pleasure that the marriage of HRH The Prince of Wales and Mrs Camilla Parker Bowles is announced. It will take place on Friday 8th April 2005 at Windsor Castle.

The Prince of Wales has said: "Mrs Parker Bowles and I are absolutely delighted. It will be a very special day for us and our families."

Mrs Parker Bowles will use the title HRH The Duchess of Cornwall after marriage.

It is intended that Mrs Parker Bowles should use the title HRH The Princess Consort when The Prince of Wales accedes to The Throne.

The wedding will be a largely private occasion for family and friends. It will comprise a civil ceremony in Windsor Castle. There will subsequently be a service of prayer and dedication in St George's Chapel at which the Archbishop of Canterbury will preside.

The Prince of Wales

- Home Page
- News and Events
- About The Prince
- Picture Gallery
- Speeches and Articles
- Trust and Charities
- The Princes
- Site Map
- Search the Site

News: Latest

- The Prince of Wales and Mrs Camilla Parker Bowles are to marry
- HRH visits the Oxford Centre for Islamic Studies
- HRH is to visit Sri Lanka in February
- HRH attends The Prince's Trust Celebrate Success Awards
- HRH opens the new Commonwealth Information Centre

News: Archive

2005:
February
January

2004

2003

© Copyright Clarence House and the Press Association Ltd 2005 All rights reserved.

Pagina web a prințului de Wales anunțând logodna acestuia cu Camilla Parker Bowles

MI6, Richard Tomlinson

Cum anticipam în capitolele anterioare, poate că una dintre mărturiile cele mai importante este declarația pe care a făcut-o sub jurământ spionul britanic Richard Charles Tomlinson, în fața judecătorului Hervé Stephane, magistratul francez desemnat de tribunalul parizian să cerceteze moartea prințesei Diana, a lui Dodi Al Fayed și a bodyguardului, Henri Paul.

În declarațiile sale, Tomlinson a afirmat că a lucrat pentru MI6, și a oferit o listă deschisă cu numele a 116 spioni britanici, precum și informații privilegiate despre modul în care MI6 o supraveghea pe Diana de Wales. Inițial, Tomlinson a refuzat să-și depună mărturia, pentru că primise în câteva rânduri amenințări, dar, odată luată hotărârea, perspectiva s-a schimbat, iar spusele lui i-au uluit pe toți cei care au putut citi, fără nici o omisiune, documentul pe care spionul îl redactase în liniște. Actul conținea cuvinte îngrozitoare, precum *atentat*, *conspirație*, *asasinat*, un limbaj demn de cel mai pasionant *thriller*.
Declarația sa începe cu datele personale și continuă subliniind importanța pe care o are pentru a lămuri din ce cauză au murit prințesa, Dodi Al Fayed și șoferul. Astfel, Tomlinson își povestește, ca într-un roman negru, viața, dar și meandrele serviciilor de securitate, trecute între paranteze.

Declarația sub jurământ făcută de Richard Tomlinson (judecătorului Hervé Stephan)

Eu, Richard John Charles Tomlinson, fost agent al MI6 din Geneva, Elveția, declar prin prezenta:
1. Cred ferm că Serviciul Secret britanic (MI6) dispune de documente care ar aduce probe noi și importante cu privire la cauza și circumstanțele ce au dus la moartea prințesei de Wales, și a domnilor Dodi Al Fayed și Henri Paul la Paris, în august 1997.

2. Din septembrie 1991 până în aprilie 1995 am lucrat pentru MI6. În acest timp, am văzut diferite documente despre care cred că ar putea aduce probe şi piste noi în investigarea acestor decese. De asemenea, am auzit diferite zvonuri care, deşi n-am avut acces la documentele pe care s-ar putea sprijini, sunt sigur că se bazau pe fapte solide.

3. În 1992, am lucrat la Centrul de Control 4 al MI6 şi am fost implicat din exterior într-o operaţiune complexă, care urmărea să scoată prin contrabandă armament sovietic modern, rămas în urma dezmembrării Uniunii Sovietice. În cursul anului 1992, am parcurs timp de câteva zile ample rapoarte despre această operaţiune. Aceste arhive conţin o serie bogată de note de contact, telegrame, rapoarte de instrucţie, fotografii etc, datorită cărora am putut ajunge la înţelegerea amănunţită a operaţiunii. Aceasta implica un mare număr de ofiţeri şi agenţi ai MI6. În multe ocazii, diferite persoane implicate s-au întrunit la hotelul Ritz, situat în Place Vendôme din Paris. În arhivă, apăreau felurite rapoarte despre aceste întruniri, scrise de către unul dintre ofiţerii care lucra în acel moment la MI6 din Paris (identificat în arhivă doar cu numele său de cod). Sursa acestor date era un informator din hotelul Ritz, şi el identificat în arhivă doar prin numele său de cod. De fiecare dată, ofiţerul de la MI6 îl plătea pe informator în numerar. Am fost curios să cunosc identitatea acestui informator deosebit, fiindcă numele îi apărea de mai multe ori şi el părea să aibă acces la tot ce se întâmpla în hotelul Ritz. De aceea, am cerut de la registrul central al arhivelor MI6 dosarul personal al informatorului. Când i l-am citit, nu m-a mirat să aflu că era un agent de pază al hotelului Ritz. Serviciile Secrete urmăresc întotdeauna serviciile de protecţie din hotelurile importante, ca să aibă deplin acces la ele. Îmi aduc aminte că, spre surprinderea mea, informatorul era de naţionalitate franceză, şi asta mi-a rămas întipărit în memorie, deoarece este ciudat ca MI6 să recruteze un informator francez. Nu pot spune că îmi amintesc să fi citit în dosar că această persoană se numea Henri Paul, dar, analizând ulterior faptele, nu am nici cea mai mică îndoială că era el. Deşi după aceea nu m-am mai întâlnit cu Henri Paul în perioada trecerii mele prin MI6, sunt sigur că relaţia lui cu MI6 a continuat până la moartea sa, deoarece MI6 nu şi-ar fi pierdut intenţionat controlul asupra unui informator atât de bine situat. Sunt sigur că dosarul lui Henri Paul conţine, ca atare, note despre întâlnirile lui cu ofiţerul de control al M16 până în momentul morţii

sale. Cred cu fermitate că aceste arhive conțin probe de importanță crucială privind circumstanțele și cauzele accidentului care a dus la moartea lui Henri Paul, alături de prințesa de Wales și Dodi Al Fayed.

4. În mod normal, ofițerul cel mai înalt în grad, nedeclarat oficial, în filiala locală a MI6, răspundea de un ofițer de importanța lui Henri Paul. Agenții au declarat serviciului local de contra-informații (în acest caz, Direcția de Urmărire Teritorială, ori DST) că nu erau obișnuiți să controleze astfel un informator, deoarece așa ceva ar fi putut ajuta serviciile de spionaj local să afle identitatea informatorului. La moartea lui Henri Paul, la Paris se aflau doi agenți ai MI6, nedeclarați oficial și cu experiență redusă. Primul era dl Nicolas John Andrew Langman, născut în 1960. Al doilea era dl. Richard David Spearman, și el născut în 1960. Cred ferm că unul dintre acești doi agenți, ori amândoi, știau ceva despre Henri Paul, probabil s-au și întâlnit cu puțină vreme înaintea morții sale. Cred că unul dintre acești doi agenți, ori amândoi, știu că acest lucru este de importanță crucială pentru a stabili derularea faptelor ce au dus la moartea lui Henri Paul, Dodi Al Fayed și a prințesei de Wales. Dl Spearman, mai ales, era un agent cu legături extrem de bune, și influent, fiindcă, înainte de a fi trimis la Paris, fusese secretarul personal al directorului MI6, dl David Spedding. Ca atare, fusese la curent inclusiv cu misiunile cele mai secrete ale MI6. Cred că este relevant faptul că dl Spearman fusese trimis la Paris chiar în luna anterioară morții celor trei.

5. La sfârșitul anului 1992, când războiul civil din vechea Iugoslavie a devenit tot mai actual, am început să particip cu precădere la operațiuni din Serbia. În epoca aceea l-am cunoscut pe doctorul Nicholas Bernard Frank Fishwick, născut în 1958, ofițer în MI6, care era pe atunci director pentru planificarea operațiunilor din Balcani. În cadrul unei întâlniri cu doctorul Fishwick, acesta mi-a arătat neoficial un document de trei pagini despre care, după o analiză mai precisă, am ajuns la concluzia că era schița unui plan în vederea asasinării liderului sârb Slobodan Miloșevici. Raportul era în întregime dactilografiat și anexat unui act al consiliului de administrație, de culoare galbenă, ceea ce înseamnă că era un document oficial și de mare importanță. Fapt pentru care ar trebui să mai existe încă. Fishwick observase că documentul fusese trimis următorilor ofițeri cu rang înalt din MI6: Maurice Kendwrirk-Piercey, pe atunci director al operațiunilor din Balcani, John Ridde, pe atunci ofițer de

securitate pentru acțiunile din Balcani, ofițerului SAS de legătură cu MI6 (desemnat MODA/SO, căruia i-am uitat numele), directorului Centrului de Control pentru Europa de Est (pe atunci Richard Flechter) și, în sfârșit, lui Alan Petty, secretar personal al directorului de atunci al MI6, Colin McColl. Planul justifica politic asasinatul lui Miloșevici și era urmat de trei ciorne cu propuneri pentru atingerea acestui obiectiv. Cred cu tărie că a treia dintre ele conținea informații care ar putea fi utile pentru stabilirea cauzelor morții lui Henri Paul, a prințesei Diana și a lui Dodi Al Fayed. A treia ciornă sugera că Miloșevici putea fi asasinat prin înscenarea unui accident al limuzinei sale personale. Doctorul Fishwick propunea ca acesta să aibă loc într-un tunel, fiindcă apropierea unui asemenea parapet de beton ar fi făcut șocul în mod obligatoriu atât de violent, încât să provoace moartea, ori răni grave și ar fi redus posibilitatea existenței unor martori independenți și întâmplători. Doctorul Fishwick sugera că o cale de a provoca accidentul era dezorientarea șoferului prin folosirea unui pistol cu lumină stroboscopică, un dispozitiv folosit ocazional de forțele speciale, bunăoară pentru dezorientarea piloților de elicopter ori a teroriștilor, pentru a cărui folosire sunt antrenați agenții MI6. În rezumat, scenariul avea importante similitudini cu circumstanțele observate și relatate de martorii morții prințesei Diana, a lui Dodi Al Fayed și Henri Paul. Cred ferm că MI6 ar trebui să ofere acest document judecătorului care cercetează aceste morți și cred, de asemenea, că el ar oferi noi piste pentru investigații.

6. Cât timp am lucrat la MI6, am aflat informații neoficiale, la mâna a doua, despre relațiile MI6 cu Casa Regală. Cu o frecvență regulată, aceasta cerea (în general prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe) ca MI6 să cerceteze potențiale amenințări la adresa membrilor familiei regale în cursul voiajelor în străinătate. Acest serviciu avea să fie frecvent extins, până a ajunge să se solicite serviciilor de spionaj prietene (bunăoară, CIA) să țină membrii familiei regale sub o discretă urmărire, evident pentru propria lor protecție. Acesta era, în particular, și cazul prințesei de Wales, care insista adesea că dorește să se miște fără vreo protecție personală deosebită, inclusiv în călătoriile pe care le făcea în străinătate. Deși contactul între Casa Regală și MI6 avea loc oficial prin Ministerul Afacerilor Externe, am aflat cât am stat la MI6 că existau și contacte directe neoficiale între influenți ofițeri de rang înalt ai MI6 și membrii de rang înalt ai Casei Regale. N-am văzut nici o hârtie

oficială referitoare la așa ceva, dar sunt sigur că informația este adevărată. Cred ferm că documentele MI6 ar dezvălui informații substanțiale cu privire la natura legăturilor sale cu Casa Regală, vitale pentru a vedea modul în care o urmărea MI6 pe prințesa de Wales în zilele anterioare morții sale.

7. Tot în perioada ședерii mele la MI6, am aflat și că unul dintre paparazzi care o urmăreau îndeobște pe prințesa de Wales era membru al UKN, un mic corp de agenți care lucra part-time pentru MI6, executând felurite servicii de urmărire și fotografiere. Nu cunosc identitatea acestuia și nici dacă e unul dintre fotografii prezenți la fatalul accident. Cu toate acestea, sunt sigur că, în urma unei examinări a arhivelor UKN, el ar putea fi identificat, ceea ce ar permite cercetării judiciare să elimine ori să aprofundeze această potențială pistă de cercetare.

8. Vineri, 28 august 1998, i-am oferit multe dintre aceste informații judecătorului francez însărcinat cu cazul accidentului. Eforturile exagerate depuse de MI6, CIA și DST ca să să mă împiedice să fac această declarație și ca să nu mai vorbesc despre toate aceste informații, sugerează că ei au ceva de ascuns.

9. Vineri, 31 august 1998, cu puțin înainte de a mă întâlni cu judecătorul Hervé Stephan, DST m-a reținut în camera mea de hotel din Paris. Deși nu-i pot acuza de o purtare agresivă, m-au arestat într-un mod atât de înspăimântător, împungându-mă cu pistolul, încât mi-au rupt o coastă. M-au dus la cartierul general al DST și m-au interogat timp de 38 de ore. Cu toate rugămințile mele insistente, nu mi-au oferit niciodată o justificare a reținerii mele și nu mi-au arătat niciodată un mandat de arestare. Chiar și când m-au eliberat fără să-mi poată găsi nici o vină, cei de la DST mi-au confiscat laptopul și PDA-ul. Le-au înmânat în mod ilegal MI6, care le-au dus în Anglia. Nu mi-au fost înapoiate decât în urmă cu șase luni, ceea ce este ilegal și mi-a adus grave prejudicii și pierderi economice.

10. Vineri, 7 august 1998, m-am îmbarcat pentru un zbor al companiei Qantas, pe aeroportul internațional din Auckland, Noua Zeelandă, cu destinația Sidney, Australia, unde urma să acord un interviu Canalului 9 al televiziunii australiene. Stăteam pe scaunul meu, așteptând să decolăm, când un ofițer s-a urcat în avion, și mi-a cerut să cobor. Mi-a spus că cei de la compania aeriană primiseră un fax „de la Canberra" care informa că existau probleme cu documentele mele de călătorie. Imediat, i-am cerut să

văd faxul, dar mi s-a spus că era „imposibil". Cred că faxul nici nu exista. Această acțiune fusese o stratagemă pentru ca eu să rămân în Noua Zeelandă și astfel poliția locală să poată întreprinde și alte acțiuni împotriva mea. Eram deja de vreo jumătate de oră în camera mea de hotel, când poliția locală și NZSIS, Serviciul Secret de Spionaj locală, au venit după mine. M-au arestat și au scotocit cel puțin trei ore, iar în cele din urmă mi-au confiscat aparatura informatică pe care DST nu izbutise să mi-o ia. Și de astă dată nu mi-au înapoiat lucrurile decât tot peste șase luni.

11. În plus, nu mult după ce dădusem declarații în fața judecătorului Stephan, am fost invitat să vorbesc despre aceste lucruri într-un interviu în direct pentru postul american NBC. Am zburat de la Geneva până la aeroportul JFK duminică, 30 august, pentru a participa la interviul din New York în dimineața următoarei zile de luni. Nu mult după ce am ajuns la aeroportul JFK, comandantul echipajului de pe avionul Swiss Air a cerut tuturor pasagerilor să se reașeze pe scaune. Patru agenți de la serviciul de imigrație al Statelor Unite au urcat în avion, au venit direct la locul meu, mi-au cerut pașaportul și m-au scos cu forța din avion. M-au dus la centrul de detenție, m-au fotografiat, mi-au luat amprentele, mi-au legat gleznele cu cătușe de un scaun timp de șapte ore, mi-au dat hârtiile de deportare (proba 1) și m-au trimis înapoi la Geneva, cu primul zbor disponibil. Nu mi-au permis să le telefonez reprezentanților NBC, care mă așteptau la aeroport. Agenții serviciului de imigrație american – care m-au compătimit deschis pentru situația mea – au admis limpede că acționau după instrucțiuni date de CIA.

12. În luna ianuarie a acestui an, am rezervat o vilă în satul Samoens din Alpii francezi, pentru a petrece acolo 10 zile de vacanță, făcând snowboard cu părinții mei. I-am luat pe părinți de la aeroportul din Geneva cu o mașină închiriată în după-amiaza zilei de 8 ianuarie și am ieșit pe la granița franceză. La vama franceză, mașina ne-a fost oprită și reținută. Patru agenți ai DST m-au ținut acolo vreme de patru ore. La sfârșitul interogatoriului, mi-au dat hârtiile de deportare (proba 2) și mi-au ordonat să mă întorc în Elveția. Iată cum presupusa destinație mi-a fost schimbată, prin intermediul hârtiilor, de la „Chamonix" la „Samoens". Așa este, fiindcă atunci când m-a interogat pentru întâia oară un ofițer tânăr de la DST, eu i-am spus că mă îndreptam spre „Chamonix". Când a sosit ofițerul de grad înalt, cam cu o oră

mai târziu, a şters acest cuvânt şi l-a schimbat cu „Samoens", fără ca măcar să mă întrebe ori să-l confirme împreună cu mine. Cred că au făcut toate acestea deoarece MI6 le comunicase destinaţia mea reală, pe care o aflaseră ascultând telefonul părinţilor mei din Anglia. Interdicţia pe care mi-au impus-o de a intra în Franţa este complet ilegală, după legile europene. Am paşaport britanic şi am dreptul să călătoresc liber în Uniunea Europeană. MI6 „a făcut o înţelegere" cu DST ca să-mi impună această interdicţie şi nu s-au folosit de nici un mecanism legal recunoscut pentru a-mi refuza dreptul de a călători liber. Cred că DST şi MI6 mi-au interzis intrarea în Franţa fiindcă vor să nu mai aduc şi alte probe judecătorului Stephan, lucru pe care, la vremea aceea, chiar plănuisem să-l fac.

13. Sunt absolut sigur că în arhivele MI6 există probe substanţiale ale implicării sale în evenimentele care au condus la moartea prinţesei de Wales, a lui Dodi Al Fayed şi a lui Henri Paul, şi că acestea sunt de o importanţă crucială pentru stabilirea cauzelor exacte ale tragediei. Cred că au mers prea departe când au obstrucţionat cursul justiţiei, intervenind asupra libertăţii mele de a mă exprima şi a călători, şi lucrul acesta confirmă, din punctul meu de vedere, faptul că MI6 are ceva de ascuns. Cred că protecţia pe care MI6 o invocă pentru arhivele sale, la adăpostul Legii Secretului de Stat, ar trebui ridicată în numele interesului public, ca să se afle, odată pentru totdeauna, adevărul din spatele acestor evenimente dramatice, cruciale din punct de vedere istoric.

Această mărturie a fost destinată curţii franceze ce se ocupa de cazul morţii prinţesei de Wales, curte prezidată de judecătorul Hervé Stephan. Mărturia a fost ulterior ignorată şi uitată atât de acesta, cât şi de presă. De la mărturia sa, Serviciul Secret britanic l-a hărţuit atât de mult pe Tomlinson, încât acesta se află acum într-un semi-exil la Cannes, în Franţa. Cu toate acestea, el n-a dispărut complet, ci are un *blog* pe care oferă amănunte despre conflictele sale deschise cu autorităţile franceze şi britanice.

. . . . . .

Raportul poliției **franceze**

Prima cercetare privind moartea prințesei Diana și a lui Dodi Al Fayed a fost efectuată de poliția franceză. La început, curtea a plecat de la convingerea că accidentul a fost provocat de paparazzi care urmăreau vehiculul cu intenția de a face un instantaneu de milioane – se știe că pentru o fotografie în care Diana și Dodi se sărutau s-a plătit o jumătate de milion de dolari. Așadar, i-au localizat și arestat pe câțiva dintre ei, modificându-și în douăzeci și patru de ore versiunea despre ce credeau că se întâmplase. Cu toate acestea, unii dintre fotografi au rămas în detenție la comisariat, unde au fost obligați să dea declarații, iar alții au fost arestați preventiv: Arnald Sarga, Arsov Nikola, Darmon, Stéphane, Langevin Jacques, Martínez Christian, Rata Romuald, Laslo Veres, Odekerken David, Chassery Fabrice și Bénamou Sarga.

Unul dintre fotografii care a văzut-o pe Diana după accident, Nikola Arsov (de la agenția SIPA PRESS), a făcut declarații sincere jurnalistei Carmela Ríos pentru programul matinal *Dimineți în patru*, retrăind întâmplările acelei nopți:

A fost ca într-un film. Tot ce-mi amintesc este Diana. Imaginea Dianei în mașină mi s-a întipărit în minte și va rămâne acolo pe veci.

E limpede că aceste imagini se vor păstra și îmi vor marca viața. În mod normal, așa ceva nu se uită, dar cred că în ziua aceea mi-am făcut doar meseria, am făcut fotografii.

Mai târziu, presa din toată lumea s-a hrănit cu ceea ce făcusem noi, pentru că eram prăzi ușoare. Au profitat de faptul că eram reținuți, ca să spună orice li s-a năzărit și asta a fost pentru mine cel mai greu, cel puțin până ce poliția ne-a lăsat în libertate.

Am coborât în tunel, în drum spre casă, alertat de un motociclist de la agenția Gamma, care mi-a spus: Nu-ți dai seama? E mașina Dianei și a lui Dodi Al Fayed. *Așa că am parcat motocicleta, am coborât în tunel și am făcut fotografii ca toți ceilalți colegi aflați acolo.*

Să descriu ceva?

Totul era trist. În jur domnea o oarecare reținere. Mult respect. Nu ne-am năpustit asupra ei, din contră, cu toate că unii ne-au acuzat că ne-am purtat precum corbii, acest lucru este complet fals.
Se știe ce a urmat după aceea. A sosit toată poliția din Franța. Au sosit miniștri, iar pe noi ne-au dus și ne-au ținut la comisariat 78 de ore.
N-am făcut nimic rău, nici n-am înlesnit, nici n-am provocat accidentul. Eu am ajuns la cinci minute după ce a avut loc și m-am pus pe lucru.
Despre cercetare pot să spun că noi am fost ținuți în secția Brigăzii de Criminalistică. Cred, și nu vorbesc decât în numele meu, că am fost în mâinile unor mari profesioniști. La douăzeci și patru de ore după ce ne reținuseră, știau perfect cu cine aveau de-a face. Și-au dat seama că nu eram criminali. Eu cred că ne-au reținut mai mult la cererea cuiva.
Nu mă gândesc la ceva special. Când trec pe acolo, într-adevăr, încerc să ies cât mai repede din tunel, dar drumul pe acolo nu mă apasă în viața de zi cu zi.
Toate fotografiile sunt la Criminalistică, nu știu dacă ni le vor înapoia cândva. Și în plus, la ce bun? Merită să fie publicate? Trebuie să ne gândim la fiii noștri. Personal, cred că e mai bine să rămână unde sunt.

Chiar în ziua în care am difuzat acest interviu în programul colegei mele Concha García Campoy, am avut pe platou și un alt fotograf, Eric Mady care, deși n-a fost prezent în tunelul d'Alma imediat după coliziunea mortală, a putut să stea de vorbă cu colegii săi. În plus, el lucrează pentru agenția SIPA PRESS, unde este angajat și James Andanson, presupusul șofer al Fiatului Uno alb care s-a ciocnit cu Mercedesul accidentat.
Mady împărtășea impresia fotografului pe care l-a intervievat colega noastră Carmela Ríos. N-am putut evita să-i pun câteva întrebări în sala VIP, unde am așteptat cu toții. După părerea lor, Diana era urmărită de paparazzi, dar ei n-au avut nici în clin nici în mânecă cu accidentul, fiindcă nici unul dintre ei nu se apropiase suficient ca să-l poată provoca. După Mady, doar excesul de viteză a putut să provoace coliziunea de sub podul d'Alma. Cu toate acestea, l-am întrebat de fotografii care se apropiaseră de mașina accidentată și de ocupanții acesteia. Răspunsul lui a fost categoric:

Diana era în viață și vorbea. Nu spunea lucruri coerente, dar era conștientă.

Totuși, cazul judiciar cu privire la moartea Dianei de Wales, a lui Dodi Al Fayed și a lui Henri Paul, precum și a singurului supraviețuitor, Trevor Rees-Jones, începe în Franța chiar din momentul în care are loc accidentul fatal. Toate informațiile au fost examinate de magistratul Hervé Stephan și, cu toate că există puține date referitoare la această investigație, am putut aduna unele de mare interes pentru această carte.

În raportul acesta – care începe cu numele magistratului și al asistentei sale, dna Christine de Vidal, și pe care îl deschide, fiind vorba de un caz de asemenea anvergură, procurorul Republicii Franceze, dna Maud Morel Coujard, de la departamentul P5 de Drept Penal General, dând raportului numărul de intrare GG, iar cazului numărul 97245 3009/9, adăugând numărul de investigație preliminară 65/97 – apar ca primă informație fișele tuturor paparazzi arestați și judecați, fișe pe care le prezint detaliat în cele ce urmează:

Procurorul Republicii franceze, la *Tribunal de Première Instance,*
După ce a examinat următoarea investigație împotriva lui:

1) Arnald Sarga
Data nașterii: 10 august 1961, arondismentul 12, Paris
Părinți: Elie și Suzanne GENTILLET
Naționalitate: franceză
Fotograf independent
Adresă:
L'Église nr. 25
92200 NEUILLY SUR JÁBEGA
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D796)
Reținut în custodie: 02/09/97 până la 21/10/97

2) Arsov Nikola
Data nașterii: 20 aprilie 1959 la SKOPJE (Iugoslavia)
Părinți: Jordania și Ladjdovska Arsov

Fotograf
Adresă:
46, Paul Vaillant, nr. 46
92140 CLAMART
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D797)

3) Darmon Stéphane
Data naşterii: 27 mai 1965, arondismentul 1, Paris
Părinţi: André şi Suzy GUEZ
Mesager
Adresă:
Gaston Carlos, nr 7-9, cutia poştală nr. 49
94120 FONTENAY SOUS BOIS
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D806)
Reţinut în custodie: de la 02/09/97 până la 21/10/97

4) Langevin Jacques
Data naşterii: 21 septembrie 1953 în LAVAl (MAYENNE)
Părinţi: Marcel şi Georgette AGUILLE
Fotograf independent
Adresă:
Bd. Georges Clémenceau nr. 1
94300 VINCENNES
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D803)
Reţinut în custodie: de la 02/09/97 până la 13/10/97

5) Martinez Christian
Data naşterii: 15 mai 1954, arondismentul 12, Paris
Părinţi: François şi Jeanine MORAND
Fotograf de presă
Adresă:
Lattre de Tassigny, nr. 4
92300 LEVAILOIS PERRET
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D813)
LIBER, SUPUS UNOR RESTRICŢII
LEGALE, AŞTEAPTĂ SĂ FIE JUDECAT
Data ordinului: 2 septembrie 1997

6) RATA Romuald
Data naşterii: 17 septembrie 1971 la
LE RAINCY (SANTO DE JÁBEGA DENIS)
Părinţi: Michel şi Marie-France GAUTREAU
Fotograf
Adresă:
Bd. Raspail nr. 33
93100 MONTREUIL
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D809)
LIBER, SUPUS UNOR RESTRICŢII
LEGALE, AŞTEAPTĂ SĂ FIE JUDECAT
Data ordinului: 2 septembrie 1997

7) VERES Laslo
Data naşterii: 1 decembrie 1943 la BECEJ (Yugoslavia)
Părinţi: Amigo şi Ilona SABO
Fotograf
Adresă:
Avenue du Président Wilson nr. 92
92800 PUTEAUX
Acuzat: 2 septembrie 1997 (D800)

8) Odekerken David
Data naşterii: 8 martie 1971 la CRETEUIL (94)
Părinţi: Jean şi Josiane DEBUYSERE
Fotograf independent
Adresă:
Raynouard nr. 19
75016 PARÍS
LIBER, SUPUS UNOR RESTRICŢII
LEGALE, AŞTEAPTĂ SĂ FIE JUDECAT
Data ordinului: 2 septembrie 1997
118

9) Chanssery Fabrice
Data naşterii: 16 martie 1967, arondismentul 12, Paris
Părinţi: Jean şi Nicole PETON

Fotograf independent
Adresă:
L'Est nr. 12
92100 BOULOGNE BILLANCOURT
Acuzat: 5 septembrie 1997 (D1299)
LIBER, SUPUS UNOR RESTRICȚII
LEGALE, AȘTEAPTĂ SĂ FIE JUDECAT
Data ordinului: 5 septembrie 1997

10) Bénamou Sarga
Data nașterii: 15 septembrie 1953 în SAIDA (Algeria)
Părinți: Paul și Charlotte BENSOUSSAN
Fotojurnalist
Adresă:
Simon Dereure nr. 14
75018 PARIS
Acuzat: 5 septembrie 1997 (D1305)
Reținut în custodie: 05/09/97 până la 22/10/97
Acuzații:
n-a dat ajutor unor persoane în pericol
rănire și omucidere din culpă,

Procurorul Republicii, la 2 septembrie 1997 (D792)

Majoritatea acestor deținuți au fost puși în libertate, iar mai târziu au fost condamnați la o despăgubire în valoare de 1 euro. Acuzațiile împotriva acestor paparazzi au fost folosite, după accident, de către dl și dna Jean Paul, reprezentați de dl Jean Pierre Brizay; dl Mohamed Al Fayed, reprezentat de dl. Bernardo Dartevelle și dl Georges Kiejman; dna Frances Shand-Kydd și dna Darah Mc Corquodale, reprezentate de dl Alain Toucas; în sfârșit, de dl Trevor Rees-Jones, reprezentat de dl Christian Curtil.
Toate cercetările polițienești încep chiar din momentul în care este anunțat accidentul din tunelul d'Alma, și stabilesc următoarele fapte:

Raportul include documentele care susțin informația cu numărul D706-D709, care spune că:

În data de 31 august, la orele 0:26, biroul central al corpului de pompieri din Paris a primit prin centrală un telefon de urgență, având codul 18, informându-i că a avut loc un accident de trafic în tunelul de sub Pont d'Alma, aflat în arondismentul 80 din Paris.

Noul document, numărul D55 (se presupune că poliția a fost informată printr-altul, ca să se prezinte la locul catastrofei), se referă la data, dar nu și la ora când s-a cerut ajutorul forțelor de securitate franceze.

Câteva minute mai târziu, a fost trimisă o patrulă de poliție, condusă de ofițerii Lino Gagliadorne și Sébastien Dorzee, care trecea pe Cours Albert 1er. Aceștia s-au îndreptat spre locul accidentului.

Prima unitate de pompieri parizieni a ajuns la locul accidentului la orele 0:32. Pe pista Concorde-Boulogne din tunel, serviciile de poliție și salvare au descoperit un vehicul Mercedes negru, model S280, cu numărul de înmatriculare 680 LTV75. Vehiculul, în stare proastă, grav avariat, se sprijinea de peretele exterior al tunelului, într-o direcție opusă fluxului normal de trafic.

În continuare, raportul dă detalii cu privire la locurile pe care le ocupau pasagerii și la starea în care au fost găsiți, precum și cu privire la doctorii care au acordat victimelor primul ajutor.
În vehicul au fost găsite patru persoane:
• Doamna Diana Spencer, așezată în locul din dreapta spate, era conștientă încă, ghemuită pe podeaua vehiculului, cu spatele expus.
• Alături de ea, întins pe canapeaua din spate, Emad Al Fayed se afla pe locul unde stătuse, părea mort. Căpitanii de pompieri au încercat, totuși – zadarnic – să-l resusciteze. Un doctor l-a declarat mort la ora 1:30.

• În partea din față a vehiculului se afla Henri Paul, șoferul și șeful pazei de la hotelul Ritz, care murise pe loc și a fost declarat mort.
• Tot în față se afla Trevor Rees-Jones, bodyguardul angajat de familia Al Fayed, care era conștient încă, dar avea multe răni serioase pe față.
• Airbagurile celor doi pasageri din față funcționaseră normal.
• Trei persoane au acordat asistență victimelor: doctorul Frédéric Maillez, „cu SOS Médecins", și doi căpitani de pompieri voluntari, Dominique Daiby, și un al doilea, al cărui nume nu îl cunoaștem. Cei trei șofau în aceeași direcție de mers în momentul impactului, și, văzând mașina accidentată, au sărit spontan în ajutorul ocupanților ei.

În tunel, câțiva fotografi își făceau meseria printre spectatorii care se adunaseră în jurul vehiculului.

Aici se aduc alte două documente (D1602 și D1606), despre care presupun că sunt fotografiile despre care înșiși autorii lor au declarat în diferite ocazii că le-au fost smulse și niciodată înapoiate, deși tot acești paparazzi dau asigurări că n-au nici un interes să le recupereze, așa cum n-au interes nici să-și amintească de clipele amare în care au fost prezentați opiniei publice drept veritabili delincvenți.

Cei doi polițiști, Gagliardone și Dorzee, au ținut curioșii la distanță cu mare greutate pentru a putea sigila locul accidentului și obține astfel primele mărturii, din care rezulta că paparazzi, sosiți la locul accidentului aproape imediat, se năpustiseră în jurul vehiculului, cu scopul exclusiv de a fotografia victimele.

Până aici, nimic surprinzător în legătură cu ziua accidentului. Rapoartele amănunțite se află, cu siguranță, sub cheie, în cine știe ce loc unde este greu de ajuns, chiar dacă li se cunoaște importanța publică, apărate fiind de legea franceză. Cu toate acestea, am obținut și alte date, cum ar fi referirile la autopsii, ușor diferite de raportul britanic ulterior, pe care îl vom analiza tot în această carte.

Aici apar şi alte documente, în acest caz D789 şi D6858. Ele au o însemnătate specială, deoarece conţin datele medicale ale autopsiei şi provin direct de la spitalul Pitié Salpêtrière, unde s-au făcut investigaţii pe trupurile victimelor. Deşi acestea n-au fost date publicităţii, noi am avut acces la ele. Concret, aceste documente conţin rapoarte ce fac referire la trupurile lui Dodi Al Fayed şi al şoferului Henri Paul.

În urma autopsiei, a rezultat că Henri Paul şi Emad Al Fayed au suferit o ruptură în istmul aortei, şi o fractură a coloanei dorsale. În cazul lui Henri Paul, o secţionare medulară a regiunii dorsale, iar în cazul lui Emad Al Fayed o secţionare medulară a regiunii cervicale.

Din nou sunt incluse alte două documente – D6833 şi D6821 – care, deşi fac referire la examenul medical efectuat asupra trupului prinţesei Diana, înainte şi după deces, nu lămuresc îndoieli hotărâtoare, cum ar fi de pildă de ce n-au dus-o la un spital mai apropiat şi de ce au parcurs în 90 de minute doar 5 kilometri, la o oră când traficul parizian nu este aglomerat ci, din contră, era suficient de fluid încât să se fi putut ajunge mult mai repede.

Doamna Diana Spencer a primit îngrijiri intensive de prespitalizare, încă de când era prinsă între resturile vehiculului, din care a fost descarcerată în cele din urmă la ora 1:00, precum şi în timpul transportării cu ambulanţa, până a sosit la spitalul Pitié Salpêtrière, la orele 2:06.
Cu toate acestea, în ciuda intervenţiei chirurgicale intensive, doctorii n-au mai putut interveni şi au declarat-o moartă la orele 4:00.
Raportul întocmit de profesorii Dominique Lecomte şi André Lienhart a conchis că moartea se datora unei răni în vena pulmonară superioară stângă, şi unei rupturi a pericardului. Experţii au considerat excepţional faptul că un pacient care suferise asemenea leziuni intratoracice a mai putut ajunge în viaţă la spital.
Resuscitarea a fost conformă normelor de prespitalizare. Potrivit experţilor, echipa de chirurgi a lucrat ireproşabil. Nici un alt chirurg ori anestezist,

nici strategia de resuscitare, n-ar fi putut preîntâmpina deteriorarea stării pacientei.

În documentul D6833 se menționează că aceeași experți au semnalat că rănile celor trei victime, mai ales ale lui Dodi și Henri Paul, își aveau, potrivit verificărilor, originea în izbiturile cauzate de frânarea bruscă a vehiculului, în vreme ce rănile suferite de Diana Spencer erau mai neobișnuite și, probabil, se puteau explica prin poziția laterală a victimei în momentul impactului.
Se pomenește din nou despre începerea anchetei judiciare, făcându-se referință la paparazzi cărora, în primul moment, li s-a pus în cârcă responsabilitatea accidentului, pentru ca acest fapt să fie dezmințit peste doar 24 de ore. Dar mult mai îngrijorător este faptul că o asemenea cercetare a fost pusă în mâinile Brigăzii de Criminalistică a poliției din Paris. De fapt, dacă ar fi fost vorba despre un simplu accident de trafic, Brigada de Criminalistică n-ar fi trebuit să-și facă deloc apariția, cu excepția situației în care s-ar fi bănuit că accidentul nu putea fi luat, cel puțin la început, drept așa ceva.

Începutul anchetei judiciare

Departamentul Anchetelor Penale din Paris, care și-a trimis imediat un reprezentant la fața locului, a încredințat cercetarea cazului Brigăzii de Criminalistică, pe care o conducea Martine Monteil, acum directoare a Poliției Judiciare.
Diferiți fotografi de presă (Christian Martínez, de la agenția Angely; Romuald Rata, de la agenția Gama; Stephane Darmon și colegul său Jacques Langevin, de la agenția Sygma; Arnald Sarga, de la oficiul de presă Aceros; Laslo Veres, fotograf independent și Nikola Arsov, de la SIPA PRESS au fost interogați din cauza atitudinii pe care au avut-o la locul accidentului (D792).
Prin intermediul procurorului Republicii, la 2 septembrie 1997, acest departament din Paris a cerut deschiderea unei cercetări împotriva celor anterior menționați, pe care i-au acuzat că nu dăduseră ajutor persoanelor în pericol, acuzându-i de omucidere din culpă.

Aceste declarații sunt redate formal în documentele D796, D797, D800, D803, D809 și D813, incluse în investigația ulterioară. În plus, magistratul a chemat la declarații toate persoanele care se aflau la locul accidentului, încadrând aceste mărturii în documentele D1299, D1302 și D1305. Nu sunt însă menționați cei doi avocați care au văzut, de la fereastra unui hotel din apropiere, cum un Fiat Uno de culoare albă ieșea din tunel la doar câteva clipe după ce auziseră zgomotul cauzat de coliziunea Mercedesului. A doua zi, cei doi soți l-au contactat pe Mohamed Al Fayed și poliția, dar declarația le-a fost luată cu o întârziere de câteva săptămâni.
În rezumat, extrasul acestui raport continuă să se refere la fotografi, deși de astă dată sunt menționate numele celor care au fugit de la locul faptei înainte de sosirea poliției:

... ca și trei fotografi care plecaseră de la fața locului, înainte de sosirea poliției, Fabrice Chanssery, David Odekerken și Sara Bénamou, toți fotografi independenți, predați birourilor Brigăzii de Criminalistică la 4 și 5 septembrie 1997.

Piste urmărite în ancheta judiciară

Ancheta judiciară, încredințată în cele din urmă unui complet de magistrați și analizată de judecătorul care prezidează Tribunalul din Paris (datorită nivelului și complexității cazului), avea să clarifice contextul în care fotografii urmăriseră Mercedesul cu care mergeau prințesa Diana și Dodi Al Fayed, precum și efectul pe care prezența lor l-a avut asupra șoferului și modul cum s-a comportat el după accident. În plus, arhiva anchetei a trebuit să identifice și examineze atitudinea acestor fotografi în momentele imediat anterioare accidentului.
În acest punct, este analizată persoana lui Henri Paul și sunt evocate alcoolismul și dependența sa de medicamente. Acestea apar în documentele D816, D828, D1329, D1332, D1342, D1519, D1522, D1524, pe care se sprijină raportul, dar fără să menționeze faptul că la autopsiere, și ea inclusă printre documentele prezentate, apare un ficat sănătos, lucru improbabil în cazul unui alcoolism accentuat. Pe

de altă parte, nici nu se menționează faptul că șoferul fusese supus abia cu câteva luni în urmă unor examene medicale necesare obținerii licenței de pilotaj – pe care o obținuse – și că acest fapt n-ar fi fost cu putință, dacă el ar fi consumat în mod frecvent alcoool.

Investigația cercetează și condițiile în care Henri Paul a condus Mercedesul în care se afla perechea în cursul după-amiezii de 31 august 1997.

Cu privire la acest punct special, rapoartele numeroșilor experți, consultați după autopsierea trupului lui Henri Paul, au subliniat prezența unui nivel de alcool pur între 1,73 și 1,75 grame pe litru de sânge, care este cu mult superior, în orice caz, celui legal.

Totodată, atât aceste analize, cât și cele efectuate pe mostrele de păr și măduvă ale defunctului, au confirmat că el consuma cu regularitate Prozak și Tiapridal, două medicamente nerecomandabile pentru conducătorii auto, căci alterează capacitatea de reacție, mai ales când sunt îngurgitate în combinație cu alcool.

În sfârșit, cantitatea de transferină din sânge a avut nivelul de UI/l, care corespunde, după opinia specialiștilor, unui alcoolism cronic pe parcursul a cel puțin o săptămână. Ei bine, specialiștii de mare prestigiu pe care i-a contactat Mohamed Al Fayed dau asigurări că este imposibil ca aceste rezultate să se refere la trupul lui Henri Paul, deoarece, dacă ar fi așa, atât cantitatea de alcool găsită, cât și cea de monoxid de carbon nu i-ar fi îngăduit acestuia nici să acționeze normal, nici să-și controleze mișcările, lucru care nu s-a verificat, deoarece camerele video de supraveghere care l-au înregistrat la ieșirea din hotelul Ritz n-au surprins dificultăți în felul lui de a merge.

La fel de ciudat este și faptul că la spital au fost confundate trupurile lui Dodi Al Fayed și Henri Paul, punându-li-se același număr de identificare. Profesoara Dominique Lecomte, medicul legist responsabil cu acest caz, a pus șoferului numărul 2146, care fusese deja atribuit trupului neînsuflețit al lui Dodi Al Fayed. Și, deși cercetătoarea franceză nu s-a pronunțat în această chestiune, raportul Scotland Yard pomenește de această eroare de mare importanță, din pricina căreia a deschis o cercetare asupra medicului legist,

temându-se că mostrele de sânge, care probabil anticipau că Henri Paul condusese sub influenţa alcoolului, ar fi putut fi compromise. În sfârşit, au fost cercetate atât locul accidentului, cât şi vehiculul, şi s-a ajuns la ipoteza unei posibile coliziuni cu alt vehicul, aducându-se o probă în acest sens cu documentele D5433-D5829 şi D5969. Mercedesul S280, în interiorul căruia au fost găsiţi pasagerii, aparţinea firmei Étoile Limousine şi fusese închiriat de către hotelul Ritz, singurul ei client. Vehiculul a fost examinat de experţi de la Institutul de Cercetări Criminalistice al Gărzii Civile Naţionale (I.R.C.G.N.) şi mai târziu de către Nibodeau-Frindel şi Amouroux, experţii împuterniciţi de judecătorii de instrucţie, care au conchis că vehiculul era în perfectă stare de funcţionare şi au inclus această informaţie în documentul D1023.

Jean-François Musa, director la Étoile Limousine, a confirmat faptul că la 31 august vehiculul nu avea nici o urmă de avarie ori de zgârietură. În schimb, după accident, cercetările au găsit urme de culoare albă, atât pe aripa dreapta faţă, cât şi pe suportul oglinzii din dreapta.
Şi investigaţia suplimentară, realizată de I.R.C.G.N., a găsit urme atât pe aripa dreaptă din faţă, cât şi pe suportul oglinzii retrovizoare exterioare, care proveneau de la acelaşi vehicul, ale cărui caracteristici tehnice au corespuns unui vehicul de culoare albă, construit în Italia în perioada dintre 1983 şi sfârşitul lui august 1997.

Totuşi, chiar dacă toate acestea sunt foarte interesante, nu se menţionează că vehiculul în care şi-au pierdut viaţa Diana şi Dodi a fost furat înainte de accident şi ulterior găsit de poliţie şi înapoiat firmei de închirieri Étoile Limousine.
Deşi toate acestea au fost luate drept un simplu zvon, directorul firmei, Jean-François Musa, mi le-a confirmat, afirmând că vehiculul fusese furat în aprilie 1997, cu vreo patru luni înainte de accident, şi că starea lui nu era dintre cele mai bune când l-au recuperat, fapt pentru care îl dusese la reparat. În aceeaşi ordine de idei, revista spaniolă *Interviú* a publicat în decembrie 1997 un reportaj în care vorbea despre sarcina Dianei de Wales şi despre maşina accidentată, arătând:

Surse din cadrul serviciilor secrete, consultate de Interviú, *insistă asupra faptului că arborele cotit al maşinii a avut câteva rupturi, când logic ar fi ca această piesă să plesnească acolo unde a avut loc coliziunea cu pilonul, aşa încât nu este absurd să credem că arborele cotit fusese deteriorat în prealabil.*

Alt element care trezeşte îndoieli sunt urmele de cauciuc de pe asfalt, care atestă răsucirea bruscă a vehiculului cu câteva clipe înaintea coliziunii. E inexplicabil de ce a răsucit atât de mult volanul şoferul Henri Paul. Cunoscători ai sistemelor folosite de serviciile de spionaj în situaţii complexe de acest tip emit şi altă impoteză. Curba bruscă «s-ar fi putut datora faptului că ceva l-a violentat pe şofer, cum ar fi o explozie a motorului, bunăoară». O cantitate redusă de explozibil produce o vibraţie suficientă pentru a provoca o răsucire atât de mare a volanului «chiar şi de către cel mai expert conducător auto». Aceleaşi surse dau asigurări că este posibil şi să manevrezi un volan în aşa fel încât, atunci când maşina atinge un anumit număr de rotaţii, «ori să explodeze o mică bombă, ori să fie imposibil să mai frânezi sau să reduci viteza».

Cu toate acestea, trebuie subliniat că versiunea oficială, atât a acestui raport, cât şi a celui emis de Scotland Yard, dă asigurări că accidentul a fost provocat de alcoolemia ridicată din sângele şoferului, care încerca să scape de paparazzi.

Astfel, în acest punct, raportul continuă, revenind la momentul sosirii cuplului la Paris:

Diana Spencer şi Emad Al Fayed sosesc la Paris

Sosirea cuplului la Paris şi mişcările lor în cursul zilei de 30 august 1997 au mobilizat un număr tot mai mare de fotografi şi jurnalişti.

Doamna Diana Spencer, prinţesă de Wales, şi prietenul ei, Emad Al Fayed, aterizaseră la aeroportul Le Bourget în dimineaţa zilei de 30 august 1997, venind din Sardinia, unde încheiaseră o croazieră pe Mediterana, în cursul căreia amândoi fuseseră urmăriţi de un mare număr de fotografi din toată lumea.

Perechea a fost însoţită de doi bodyguarzi englezi, folosiţi pentru a asigura securitatea privată a familiei Al Fayed, Trevor Rees-Jones şi Alexander Wingfield.

Erau aşteptaţi de două vehicule, o maşină de teren de la Gama, condusă de Henri Paul, şeful pazei hotelului Ritz, angajat de tatăl lui Emad Al Fayed,

şi un Mercedes S280, condus de Philippe Dourneau, şoferul oficial al lui Mohamed Al Fayed, când se afla în Franţa.
Prinţesa nu informase ambasada Marii Britanii despre prezenţa ei în Franţa şi nu solicitase nici un fel de protecţie particulară autorităţilor franceze.
Jurnaliştii prezenţi la aeroport în momentul sosirii ei sunt următorii: Fabrice Chanssery, care conducea un Peugeot 205 de culoare gri carbon, înmatriculat cu numărul 5816 Wj92; David Odekerken, care conducea un Mitsubishi bej, înmatriculat cu numărul 520 LPZ75; Romuald Rata şi şoferul său, Stéphane Darmon, pe o motocicletă albastru închis marca Honda, înmatriculată cu numărul 302 LTX75 şi Alain Guizard, de la agenţia Angely, care se afla într-un Peugeot 205 de culoare gri albăstrui, înmatriculat cu numărul 3904 ZR 92, însoţit de trei jurnalişti pe motociclete de la aceeaşi agenţie.

Următorul paragraf are o importanţă specială, fiindcă marchează momentul când cuplul vizitează (aşa cum confirmă Ruben Murrell, agent de securitate la vila Windsor) reşedinţa lui Al Fayed din Bois de Boulogne, reşedinţa Windsor, unde perechea ar fi putut locui după căsătorie. Dat fiind că aveau de gând să-şi anunţe căsătoria imediat, ar fi fost logic să viziteze locul unde, poate, aveau de gând să se mute împreună. Aşa arată documentele D1043.

D2473 & D1052

După ocolul făcut pentru a vizita una dintre reşedinţele familiei Al Fayed, vila Windsor, situată în Bois de Boulogne, Diana Spencer şi Emad Al Fayed s-au dus la hotelul Ritz.
În cursul diferitelor drumuri, fotografii au pierdut până la urmă vehiculele din vedere şi doar Alexander Wingfield şi-a amintit de comportamentul periculos al unora dintre ei pe drum.
Pe de altă parte, Trevor Rees-Jones şi Phillipe Dourneau au declarat că fotografii stăteau întotdeauna în spatele maşinii Range Rover.
Aproximativ la orele 18:00, perechea, aflată tot în Mercedesul condus de Philippe Dourneau, s-a întors la hotelul familiei Al Fayed.
În acest timp, Henri Paul, care nu era de serviciu în seara aceea, părăsise hotelul Ritz aproximativ pe la orele 19:00, spunându-i

bodyguardului de serviciu, François Tendil, că putea fi găsit pe telefonul său mobil.
Claudio Roulet, adjunctul lui Frank Klein, directorul hotelului Ritz, care nu se afla în acel moment la Paris, rezervase, la cererea lui Emad Al Fayed, o masă pentru cei doi, într-un restaurant din capitală, unde se dusese să-i aştepte.
Roulet a anulat rezervarea aproximativ la orele 21:00, când Emad Al Fayed i-a spus că, din cauza mulţimii de jurnalişti care îi aştepta, ei aveau să cineze la Ritz, în speranţa de a se bucura de ceva mai multă linişte.
Cu toate aceste precauţii, când Mercedesul şi Range Roverul au ajuns în Place Vendôme, fotografii îl urmaseră pe Arsène Houssaye, iar în faţa hotelului se aflau o mare de spectatori curioşi şi jurnalişti.
Situaţia l-a supărat pe Emad Al Fayed, aşa cum au declarat Trevor Rees-Jones şi Alexander Wingfield, care a adăugat şi că, nefiind de fapt conştienţi de schimbarea de program până au ajuns la Ritz, ei erau incapabili să prevadă dificultăţile.
Trevor Rees-Jones a declarat:

Dodi s-a implicat activ în luarea măsurilor de siguranţă. El era «şeful» şi, în plus, noi nu cunoşteam programul dinainte, numai el îl cunoştea.

Pe Henri Paul l-a informat despre incident François Tendil, care a luat iniţiativa întoarcerii la hotel, iar aceste imagini au fost surprinse pe la 22:07 de camerele video de supraveghere din hotel.
Atunci, Henri Paul şi alţi doi gardieni au băut la barul din hotel două pahare de Ricard.
În ceea ce priveşte schimbarea hotărâtă de Dodi Al Fayed, raportul arată că, de cum a ajuns la Ritz, Dodi l-a chemat pe Thierry Rocher, managerul pe timpul nopţii al hotelului şi l-a informat despre situaţie. I-a explicat că îi ceruse lui Henri Paul să se întoarcă, fiindcă avea nevoie de un al treilea vehicul la dispoziţie în spatele clădirii din rue Cambon, întrucât cele două vehicule pe care cuplul le folosise în cursul zilei rămâneau în Place Vendôme, ca să distragă atenţia celor prezenţi acolo.

Atât Trevor Rees-Jones, cât şi Alexander Wingfield, au confirmat că decizia de a folosi un al treilea vehicul o luase Dodi şi că tot el le ceruse lui Henri Paul să conducă Mercedesul, şi lui Trevor Rees-Jones să-i însoţească.
Cei doi bodyguarzi au explicat poliţiei că ei îşi exprimaseră dezacordul cu privire la aceste dispoziţii numai pentru că trebuiau să se despartă.
Nici unul din ei nu-şi exprimase, totuşi, nici un soi de rezervă faţă de capacitatea lui Henri Paul de a conduce maşina. Au declarat că nimic din comportarea lui nu-i făcuse să creadă că ar fi fost băut şi nici nu văzuseră ce băuturi consumase.
De fapt, dintre cei patru barmani care lucraseră în acea după-amiază, numai Alain Willaumez a observat că Henri Paul băuse; Thierry Rocher, care se dusese să-i comunice lui Henri Paul instrucţiunile lui Dodi, găsise că el se purta perfect normal, deşi a declarat că, atunci când i-a transmis instrucţiunile, Henri Paul i-a răspuns că „el o să-şi termine paharul de Ricard cu englezul". În legătură cu această chestiune, raportul francez insistă asupra rezultatelor analizelor efectuate după accident.

Rezultatele analizelor au arătat că suferea de alcoolism cronic. Doctorul Dominique Mélo a declarat că această chestiune nu era ceva nou, dat fiind că o descoperise cam cu un an şi jumătate înainte de accident.

Cu toate acestea, ancheta nu a fost în stare să stabilească formal că Henri Paul suferea de alcoolism, deoarece, pe lângă mărturia lui Alain Willaumez, nici unul dintre ceilalţi colegi din hotel nu auzise nimic despre aşa ceva.
El fusese angajat la Ritz în 1985. În plan privat erau cei mai buni prieteni, iar vecinii, spuneau despre el că era un bărbat relativ „timid", deşi în acelaşi timp „se bucura de viaţă". Nimeni nu pare să fi observat existenţa la el a vreunei probleme legate de alcool.

Jean-François Musa, care a admis că fusese folosit un vehicul pentru care se ştia că Henri Paul nu avea un carnet de şofer potrivit, a explicat că el nu putea să refuze ceea ce i se ceruse, fiindcă verigile comerciale prin care era

legat de Ritz, în calitate de client unic, îl obligau să utilizeze competența oferită de compania Murdoch.

Spre miezul nopții, Philippe Dourneau și Jean-François Musa au simulat o falsă ieșire a perechii Diana-Dodi pe ușa principală din Place Vendôme, intrând în Mercedesul S280 și Range Rover.
Câțiva jurnaliști au observat că Henri Paul se purta excepțional de frumos cu ei în acea după-amiază, venind inclusiv la ușa hotelului, pentru a anunța ieșirea iminentă a celor doi. Alții l-au descris ca „râzând și fiind în genere bine dispus".
Frédérique Lucard, tânărul șofer care trebuia să conducă Mercedesul S280 până în Place Cambon, a confirmat discuțiile „joviale" dintre Henri Paul și jurnaliști, și chiar a adăugat – deși numai el a povestit așa ceva – că, atunci când Henri Paul a preluat Mercedesul, în rue Cambon, l-a auzit spunându-le ziariștilor prezenți: „Nu încercați să ne urmăriți, n-o să ne prindeți niciodată."
Întrevăzând posibilitatea ca perechea să iasă prin spatele clădirii, Sarga Bénamou, Jacques Langevin, Fabrice Chanssery și Alain Guizard s-au îndreptat spre rue Cambon, de unde au privit atât sosirea Mercedesului S280, cât și ieșirea perechii. Atunci i-au avertizat în privința stratagemei pe Rata Romuald, Christian Martínez, Arnal Sarga și David Odekerken, care rămăseseră în fața hotelului.
Jacques Langevin, Fabrice Chanssery și Sarga Bénamou au făcut câteva fotografii ale perechii până când Mercedesul a plecat în mare viteză, pe la orele 12:20 am, după cum arată ceasul camerei video de supraveghere a hotelului.

Drumul de la Ritz la Alma

Toți au mers pe urma Mercedesului. Astfel, Romuald Rata, Stéphane Darmon, Arnald Sarga și Christian Martínez au declarat că, după ce a oprit la un semafor pe roșu din Place de la Concorde, Mercedesul a accelerat puternic și a urmat cursul râului, iar ei l-au pierdut rapid din vedere, micșorând viteza la ieșirea din primul tunel și gândindu-se că Mercedesul ar fi putut să-i păcălească, dar au hotărât să-și continue drumul când l-au văzut iar, de astă dată implicat în accident și de aceea s-au și apropiat de tunelul d'Alma.

Sarga Bénamou urmărise şi ea Mercedesul, dar deviase la prima ieşire din tunel, ajungând ulterior la Pont d'Alma, aşa cum indică documentele D1688-D4745 şi D5033.
Jacques Langevin a explicat că între timp îşi parcase maşina pe rue Cambon, apoi deviase spre Vendôme, unde rămăsese să ia cina cu câţiva prieteni. Doar din întâmplare urmase, după o vreme, acelaşi drum ca şi Mercedesul. Fapte expuse în documentele D1648 şi D5033.
David Odekerken a urmărit Mercedesul până la semaforul pe roşu din Place de la Concorde. Apoi a decis să nu mai continue urmărirea, deşi a zărit, într-adevăr, cum demara Mercedesul în mare viteză de la semafor, urmat de vehiculele lui Arnald Sarga şi al lui Romuald Rata. Apoi s-a îndreptat spre casa lui, care din întâmplare se afla pe traseul Mercedesului.
Ca atare, nici unul dintre fotografi nu admite că ar fi „urmărit" maşina în care se afla perechea, nici că i-ar fi blocat calea ori că ar fi făcut fotografii pe drum. Nici unul dintre negativele găsite nu conţin imagini de pe drum. Şi nici nu admit că s-ar fi aflat atât de aproape de Mercedes, încât să fi văzut accidentul.
Au mai fost trei fotografi, şi ei cercetaţi, care au dat asigurări că nu au încercat să urmărească Mercedesul: Veres Laslo a rămas în faţa hotelului Ritz şi n-a aflat de accident decât mai târziu, după ce i-a telefonat Sarga Bénamou. Camerele video de supraveghere de la Ritz confirmă mărturia lui, la 12:26 am, înregistrată în documentele D1675 şi D5033.
Şi Fabrice Chanssery a declarat că, de comun acord cu David Odekerken, hotărâse să nu urmărească maşina şi că din Place de la Concorde se îndreptase spre Champs Élysées, unde l-a sunat David Odekerken şi l-a informat despre accident.
În sfârşit, Nikola Arsov rămăsese în faţa hotelului Ritz împreună cu alţi câţiva fotografi, inclusiv Perre Housfield şi urmăriseră Range Roverul şi Mercedesul S280 până pe Champs Élysées, deviind apoi pe bulevardul Wilson, unde el abandonase urmărirea celor două vehicule şi o luase pe Cours Albert Ier, ca să ajungă la Pont d'Alma.
Cât despre martorii care au observat prezenta motocicletelor în spatele Mercedesului, precum şi purtarea lor supărătoare, aceştia

n-au ştiut să declare nici despre ce tip de motociclete era vorba, nici care erau numerele lor de înmatriculare. Toate acestea sunt expuse în documentele D1418-D1426-D1532-D1536-D2377-D2363-D1422-D1488 şi D1529.

În fine, declaraţiile acestor martori au coincis, afirmându-se că o motocicletă urmărea strâns Mercedesul în momentul accidentului, dar nu s-a putut oferi nici cel mai mic amănunt despre vreuna dintre motociclete.

Astfel, unicul supravieţuitor al accidentului, Trevor Rees-Jones, suferind o amnezie derivată din rănile grave provocate, nu şi-a amintit nimic despre drumul dintre Ritz şi tunelul d'Alma şi nu a fost în stare să ofere informaţii exacte despre traseu. Fapte expuse în documentele D2473 şi D4346.

Singurul lucru pe care Trevor l-a putut confirma a fost prezenţa în spatele lor a unui scuter, în momentul în care se îndepărtau de rue Cambon, precum şi, la oprirea de la semafoarele din Place de la Concorde, prezenţa unei motociclete pe o latură a maşinii lor, înainte ca Mercedesul să se repeadă înainte, pentru a lua avans.

În concluzie, nu se poate determina cu precizie cine a urmărit Mercedesul pe parcursul întregului traseu şi nici cine a fost prezent acolo imediat după accident.

Nici cei care au urmat acelaşi drum cu Mercedesul nu ştiu să spună cum s-a comportat acesta, nici viteza exactă cu care a circulat. La fel, nu pot estima, cu nici un fel de certitudine, la ce distanţă de vehicul se aflau când acesta a intrat în tunel.

În sfârşit, ţinând seama de concluziile tehnice ale experţilor I.R.C.G.N., putem afirma că nici unul dintre vehiculele folosite în urmărire nu seamănă cu Fiatul Uno de culoare albă care a intrat, probabil, în coliziune cu Mercedesul.

Astfel, fără să găsească probe concludente care să-i implice pe aceşti jurnalişti şi fotografi, poliţia franceză şi-a schimbat poziţia iniţială, conform căreia aceştia ar fi fost vinovaţi şi a arătat în raportul său că nu exista nici o probă care să-i facă responsabili de tragica întâmplare.

Înainte de orice, cunoscând rolul pe care e posibil să-l fi jucat în accident Fiatul Uno, a cărui implicare a fost demonstrată de urmele găsite pe Mercedes, rapoartele experților au subliniat că rolul acestuia ar fi putut fi doar pasiv și așa l-au și înregistrat în documentele D2359 și D2371. Au mai adăugat că șoferul acestui vehicul nu a fost identificat, în pofida cercetărilor deosebit de îndelungate și amănunțite ale echipei de investigație, care nu dispunea decât de mărturia a doi conducători auto cu privire la comportarea anormală a șoferului unui Fiat Uno de culoare albă, care trecea pe Pont d'Alma spre Boulogne, cu o viteză vizibil inferioară celei a Mercedesului.

Cu toate acestea, așa cum am arătat anterior, mi se pare teribil de greu ca într-o societate care excelează în materie de supraveghere, securitate și aparatură video de urmărire, în care sistemul ne controlează necontenit, inclusiv prin intermediul sateliților, să nu poată fi localizat un automobil înmatriculat și implicat într-un accident cu victime, iar raportul să se încheie arătând că „potrivit experților Nibodeau-Frindel și Amouroux, contactul dintre Mercedes și Fiatul Uno a constat într-o simplă tamponare ușoară", lăsându-ne astfel în suspans cu privire la posibila implicare a acestui automobil în deznodământul accidentului. Totuși, dnii Nibodeau-Frindel și Amouroux au estimat că, înaintea coliziunii, Mercedesul avea o viteză cuprinsă între 118-155 km/oră, iar, în momentul impactului cu cel de-al treisprezecelea pilon din tunelul d'Alma, între 95-109 km/oră, cu o marjă de eroare de cca 10%, atribuind cauzele directe ale accidentului acestei viteze excesive, din pricina căreia vehiculul a fost greu de ținut sub control, cu atât mai mult cu cât la intrarea în tunel se afla și acel Fiat Uno. Altă chestiune pe care o lămurește raportul este faptul că atât Dodi Al Fayed cât și prințesa Diana Spencer ar fi supraviețuit accidentului dacă și-ar fi pus centura de siguranță. E curios, dar nici unul dintre ocupanții Mercedesului distrus nu își pusese centura la ieșirea precipitată din hotelul Ritz, în schimb o purta Trevor Rees-Jones, care și-o închisese cu câteva clipe înainte de a intra în tunel. Deși investigația se referă mai ales la starea lui Henri Paul, raportul adaugă:

Ca atare, cercetările experților semnalează drept cauză directă a accidentului prezența la volanul Mercedesului S280 a unui șofer care consumase o

cantitate considerabilă de alcool şi îşi luase de curând medicamentele. El conducea cu o viteză nu numai superioară limitei maxime admise în acea arie, ci şi excesivă, dacă se ţine seama de faptul că în faţa lui se afla un vehicul care înainta mult mai lent. Drept urmare, principala cauză a accidentului este faptul că şoferul a pierdut controlul vehiculului în tunelul d'Alma. Acum, orice posibilitate de a duce mai departe acest caz în justiţie a dispărut, din cauza decesului său, astfel încât nu se poate intenta nici o acţiune publică.

Cum s-ar spune, în privinţa posibilităţii de a localiza vehiculul cu care Mercedesul a intrat în coliziune nu se mai poate face nimic, iar greşeala lui Henri Paul trebuie pedepsită, lucru imposibil din pricina decesului său.

Dacă afirmaţiile anterioare sunt ciudate, nu mai puţin curioase sunt şi cele care insistă asupra acestui fapt:

... dacă pe prinţesă şi pe însoţitorul ei i-a iritat prezenţa crescândă a fotografilor, aceasta nu era ceva neaşteptat, ţinând seama de interesul maxim al presei ce căuta să facă publică legătura dintre ei. Deşi nedorită, prezenţa acestor fotografi în cursul zilei nu se făcuse simţită nici prin practici periculoase, nici prin folosirea de subterfugii. Toate fotografiile făcute reflectau scene publice.

Se poate deduce de aici că nu trebuiau să-şi apere intimitatea, fiindcă erau persoane publice? Poate că aceste cuvinte ar putea să aibă sens într-o emisiune de actualitate, o conversaţie de televiziune, dar nu le consider adecvate pentru un raport poliţienesc, deoarece este complet irelevant să li se „reproşeze" celor doi că au încercat să sărbătorească ceva în cea mai strictă intimitate, indiferent dacă sunt sau nu persoane publice.

Cererea civilă şi secundară de plată a unor daune depusă de Trevor Rees Jones:

Pe 23 septembrie 1998, alături de ancheta preliminară a cazului deschis la 2 septembrie 1997, Trevor Rees-Jones a cerut plata unor daune de către firmele Ritz şi Étoile Limousine, fiindcă au pus la dispoziţie o maşină pentru conducerea căreia era nevoie de un şofer cu carnet special şi, cu toate că nu dispunea de acest carnet, au

permis ca Henri Paul să conducă acel automobil, punând în pericol viaţa altei persoane, căci îl expuseseră în mod direct pe Trevor Rees-Jones riscului de moarte, mutilare ori handicap permanent.
Cererea lui a fost urmată la 2 noiembrie 1998 de deschiderea unei investigaţii şi, în virtutea legăturii ei cu ancheta deschisă la 2 septembrie 1997, a fost stabilită o anchetă pentru data de 30 noiembrie 1998.
Trevor Rees-Jones avea numeroase leziuni traumatice după accidentul din 31 august 1997, iar experţii însărcinaţi să evalueze gravitatea rănilor sale au conchis, pe 2 octombrie 1997, că aveau nevoie de mai mult de şase luni ca să răspundă acelei cereri, dat fiind faptul că este nevoie să demonstrezi că încălcarea, evident deliberată, a unei obligaţii particulare de securitate ori de avertizare impusă de către lege expusese în mod direct o altă persoană la un risc imediat de moarte, mutilare ori handicap permanent.
Conform legii din 15 iulie 1955 şi decretului din 18 aprilie 1966, pentru a conduce un anumit tip de vehicule este obligatoriu să fii în posesia unui carnet special. Lipsa acestuia l-a expus pe reclamant la un risc imediat de moarte, mutilare ori handicap permanent, deşi investigaţia pretinde că parcurgerea unui drum relativ scurt în oraş poate fi tehnic accesibilă şi pentru posesorii unui carnet de conducere categoria B, dar riscul ar fi mai ridicat dacă ar fi vorba de o deplasare pe un traseu lung, ori pe o şosea care ar pune şoferul în dificultate.
În încheiere, raportul rezumă în câteva pagini desfăşurarea faptelor, şi urmăreşte, cu mare exactitate (deşi, după opinia mea, lăsând la o parte circumstanţe importante), derularea evenimentelor ulterioare producerii accidentului, plecând de la informaţiile primite prin telefon. Astfel, prima sursă este înregistrarea camerelor video de supraveghere din hotelul Ritz, al căror ceas a indicat plecarea Mercedesului S280 la orele 00:20. Următoarea informaţie se referea la un telefon primit la orele 00:26, la secţia 18 de pompieri, de la doctorul Maillez, care sosise la locul accidentului chiar în acel moment. În continuare, la secţia 17 de poliţie, este înregistrat un telefon de urgenţă, primit la orele 00:20:59. Alte telefoane au fost primite pe centralele telefonice ale Itineris şi SFR. Aceste instituţii au

oferit lista telefoanelor primite în zilele de 30 şi 31 august 1997, între miezul nopţii şi ora unu dimineaţa, în zonele Concorde, Vendôme şi Alma. Astfel, Paul Carril, un martor aflat în apropierea accidentului, a sunat şi el la secţia 18 de pompieri la orele 00:23:43, când a auzit zgomotul impactului. Acest telefon a fost urmat de altul, la numărul 112. De asemnea, Arnald Sarga, unul dintre fotografii care urmăreau Mercedesul accidentat, a sunat de la telefonul său mobil la numărul 12. Pompierii au ajuns la locul accidentului la orele 00:32.

Alţi doi martori, Bekacem Bouzid şi Abdelatif Redjil, care mergeau pe Reine Astrid, au intrat în mare grabă în tunel când au auzit zgomotul provocat de coliziune. Bouzid a declarat că a văzut patru fotografi în acţiune, şi l-a identificat pe Romuald. Damián Dalby, un pompier voluntar, şi fratele său, Sébastien Pennequin, care mergeau în direcţia vehiculului accidentat, şi-au abandonat maşinile pe marginea drumului pentru a da ajutor victimelor. Ei au declarat că la locul accidentului erau cel puţin patru fotografi şi l-au identificat pe Romuald ca fiind unul dintre aceştia. Pe când se apropiau de vehicul, au auzit un fotograf care striga: „Ea trăieşte!", iar restul fotografilor au dat înapoi. Dalby a văzut atunci că doctorul Maillez îi acorda primul ajutor Dianei, iar el, împreună cu alt pompier neidentificat, s-au ocupat de Trevor Rees-Jones.

Unul dintre paparazzi, Sébastien Tennequin, a declarat că văzuse un bărbat care dădea ajutor, urmând sfaturile primite prin telefonul mobil de la un pompier, în timp ce-i descria starea rănitului. Acest bărbat era James Huth, care se aflase într-un apartament din Tours Albert şi intrase în tunel de cum auzise zgomotul provocat de impact. Şi Clifford Gooroovadoo, un şofer de limuzină, care îşi aştepta clienţii pe Pont d'Alma, a auzit zgomotul cauzat de accident şi s-a apropiat în grabă de locul acestuia, unde a găsit patru sau cinci persoane care, lângă Mercedes, făceau fotografii, şi printre ele l-a recunoscut pe Romuald, pe care l-a descris ca fiind foarte agitat: „Romuald era peste tot în jurul maşinii. Se mişca în jurul ei, în toate direcţiile". Apoi, vorbise englezeşte cu răniţii, încercând să-i liniştească.

Fotograful Stéphane Darmon a declarat că el a fost primul care a intrat în tunel, unde şi-a parcat motocicleta, la aproximativ 10 metri în faţa Mercedesului accidentat. Atunci a ajuns şi Arnald Sarga, care i-a spus

că sunase la serviciile de urgență, iar el și-a scos de acolo motocicleta și a stat o clipă, copleșit de tristețe în fața celor întâmplate. Cu toate acestea, Romuald a admis că, atunci când a coborât de pe motocicletă, a fugit spre Mercedes și a făcut trei fotografii. Dar raportul nu spune limpede dacă Romuald a deschis portiera din spate dreapta pentru a lua pulsul prințesei și al lui Trevor Rees-Jones și a le spune că doctorul era deja pe drum, înainte ori după ce făcuse aceste fotografii. După mărturia lui Romuald, prezentă în raport, el a spus poliției că, din momentul în care i-a văzut pe răniți, a înțeles că erau în stare gravă și nu a făcut fotografii, ci doar a auzit pe cineva strigând: „Am sunat la urgență!". După cum menționează raportul poliției franceze, asupra lui Romuald s-au găsit 19 fotografii, deși doar 3 aveau în imagine Mercedesul distrus, și, lucru ciudat, în ele apare un bărbat neidentificat. Pe de altă parte, fotograful Arnald Sarga a declarat că el își parcase vehiculul în direcția ieșirii din tunel și sunase imediat de pe telefonul său mobil la serviciile de urgență, mai precis la numărul 112 și, cu toate că nici semnalul telefonului și nici calitatea sunetului nu erau bune, el a avut grijă să ofere primele informații cu privire la accident. Conform mărturiei sale, se aflau acolo Romuald, Christian Martínez, David Odekerken și Bénamou. Apoi a făcut 16 fotografii în tunel, dintre care 8 aveau în prim-plan Mercedesul, complet izolat. Potrivit unui expert în fotografie, una dintre aceste imagini era, cu siguranță, prima fotografie făcută imediat după accident, fiindcă în ea se putea distinge fum ieșind din mașină, farurile erau încă aprinse, și airbagul șoferului era încă umflat. Celelalte 7 fotografii fuseseră făcute mai târziu, și dintr-un alt unghi, din spate spre față. În orice caz, fotograful Christian Martínez a declarat că îl lăsase pe Arnald Sarga să fotografieze vehiculul, că l-a văzut apoi pe Romuald la locul accidentului, în timp ce auzea pe cineva strigând: „Nu pot să prind 12!". El crezuse că Arnald Sarga era cel care striga. Apoi a făcut câteva fotografii și, înainte de a se duce cu Sarga să miște vehiculul, a mai prins câteva instantanee. Martínez a dat asigurări că el a făcut cele mai multe fotografii, în total 31. Expertul care a analizat aceste fotografii a conchis că Sarga a stat cel mai aproape de victime, mai ales de prințesa Diana, când doctorul Maillez îi dădea primul ajutor. Astfel, în toate

aceste fotografii, care nu au fost făcute publice, apar atât doctorul Maillez cât şi pompierii.
Ceilalţi fotografi aveau să ajungă după ambulanţă şi pompieri.
Singura însemnare ciudată în tot acest amalgam este cea referitoare la telefonul dat de Arnald Sarga la numărul 12 (număr pe care el afirmă că l-a tastat), adică la informaţiile telefonice, în loc de 112, la urgenţe, fiindcă, dacă a fost aşa, a comis delictul de a refuza să dea ajutor unor persoane în pericol. Cu toate acestea, câtă vreme a fost reţinut de Brigada de Criminalistică, ofiţerii care au efectuat ancheta au cerut listele telefonice şi au verificat în memoria telefonului său mobil ultimele zece numere formate. Aici au găsit numărul 112 format chiar înainte de a-l fi sunat pe redactorul-şef, Frank Klein, deşi acesta nu apărea pe liste. Astfel, conchide raportul cu privire la această chestiune, „inadvertenţa dintre numerele de telefon consemnate de el în memoria telefonului său mobil şi desfăşurătorul de la centrală nu poate constitui un delict, deşi acolo nu apare acest număr". În fine, poate că nu este un delict, dar refuzul de a da ajutor într-un accident l-ar fi putut costa câţiva ani de închisoare. Apoi, dacă Sarga nu se simte ofensat de afirmaţia că n-a cerut ajutor, când de fapt a făcut-o, aceasta rămâne, totuşi, o acuzaţie falsă, ce ar fi putut să condamne un nevinovat la puşcărie.
Acestea sunt datele ce se găsesc în raportul francez. Firește, acesta nu spune nimic despre posibila sarcină a Dianei, nici despre presupusa logodnă şi viitoarea căsătorie dintre prinţesă şi Dodi Al Fayed şi nici despre vreo bănuială cât de mică în ceea ce priveşte o posibilă conspiraţie. Deşi acest raport are mii de pagini, el continuă să rămână secret şi, în afara acestui rezumat, se mai pot consulta doar anumite secţiuni cuprinse în investigaţia realizată de Scotland Yard. Din aceasta s-a făcută publică o parte mai considerabilă şi, ca atare, sunt menţionate unele dintre ipotezele expuse în raportul poliţiei franceze, inclusiv observaţii cu privire la unele discrepanţe. Ancheta franceză a fost realizată cu atâta secretomanie încât, atunci când poliţia britanică a hotărât să realizeze propria ei investigaţie şi a cerut raportul francez, până şi înmânarea lui a întârziat. În concluzie, legile franceze apără

secretul cercetărilor şi numai poliţia franceză poate hotărî dacă trebuie sau nu să le dea publicităţii.

O femeie **însărcinată**

S-au făcut multe speculaţii în legătură cu posibilitatea ca prinţesa Diana să fi fost însărcinată în momentul decesului. Conform investigaţiilor poliţieneşti, nu exista nici urmă de sarcină, deşi ar fi greu să accepţi această afirmaţie, ştiind că nu s-a efectuat nici o analiză, aşa cum susţine Al Fayed, înainte de îmbălsămarea trupului; pe de altă parte, autopsierea a încălcat legile franceze, deoarece a fost ulterioară îmbălsămării. În acest caz, trupul a fost tratat cu formateidol, o substanţă necesară în aceste proceduri, dar care îndepărtează orice indiciu privitor la sarcină.

Sunt multe contradicţii pe această temă, multe dintre ele fiind deja semnalate în presă. Ca să nu mergem mai departe, ziarul britanic *The Independent on Sunday* a publicat pe 21 decembrie 2003, mărturia unui ofiţer superior din poliţia franceză, care avusese acces la rapoarte medicale secrete, în care se dădeau asigurări cu privire la sarcina Dianei. Acelaşi ziar l-a consultat pe judecătorul Hervé Stephane, care anchetase accidentul, iar acesta a admis că sarcina nu era relevantă pentru el şi de aceea nu considerase că această informaţie ar fi avut vreo legătură cu cauzele morţii. Şi *Daily Express* a semnalat faptul că prinţesa Diana fusese îmbălsămată la o oră după ce decedase, la cererea autorităţilor britanice, pentru a nu se mai putea găsi probe care să îi confirme sarcina. Acelaşi ziar a menţionat că sursa lui era o persoană legată de judecătoria franceză, şi a adăugat că această hotărâre fusese luată după convorbiri între reprezentanţii guvernului francez şi ai familiei regale, din care Diana făcea parte.

Pe de altă parte, Michel Jay, ambasadorul Marii Britanii în Franţa în 1997, a refuzat să comenteze acest fapt pentru ziar. Acelaşi refuz

l-a primit această publicație și din partea purtătorului de cuvânt al Ministerului britanic de Externe.
Dominique Lecomte, profesoara care conducea Institutul de Medicină Legală din Paris, care a răspuns de îmbălsămarea și autopsierea trupului prințesei, a refuzat să facă orice fel de declarație. Firește, aceste refuzuri nu fac decât să accentueze îndoielile și teama că moartea ei ar fi putut fi provocată.
Abia luni, 29 decembrie 1997, o publicație spaniolă, *Interviú*, a aruncat în aer toate îndoielile, mai puternic decât restul periodicelor de până atunci. Investigația reprodusă în paginile publicației nu avea nimic de a face cu speculațiile. Ea cuprindea o scrisoare scrisă de profesorul Pierre Coriat de la Secția de anestezie și reanimare a spitalului Pitié-Salpêtrière din Paris, spital la care prințesa fusese transportată și tratată după accident, până la deces.
Scrisoarea, ori mai curând raportul, datat 31 august 1997, este scris pe o hârtie cu antetul spitalului, adresată ministrului francez de interne, Jean-Pierre Chevènement și redactată de Secția de Anestezie și Reanimare. Șeful acestei secții este profesorul Pierre Coriat.

Dle Ministru,
Ca urmare a analizelor efectuate și a rezultatelor lor, care v-au fost deja comunicate, vă confirm prin prezenta că probele de sânge luate în timpul intervenției la care a fost supusă doamna Diana Frances Spencer au demonstrat, a posteriori, *în timpul examinării* post mortem *complementare efectuate la cererea dumneavoastră, existența unei sarcini ajunse la 9-10 săptămâni.*
Cu respectuoase salutări.

Copii ale acestei scrisori au fost trimise altor trei persoane, pe lângă ministru, în trei plicuri separate, cu mențiunea „confidențial".
Prima copie, lui Hubert Vedrine.
A doua copie, lui Bernard Kouchner, ministrul sănătății.
A treia copie, Martinei Monteil, la Brigada de Criminalistică de la D.R.P.J. din Paris.
Astfel, cu trupul Dianei aflat încă pe masa de autopsiere, guvernul francez a ignorat o probă decisivă pentru cercetarea morții, deși este

de presupus că avea să trimită o copie, tot confidențială, și guvernului britanic.
Cu toate acestea, consecințele acestei informații nu s-au lăsat așteptate, iar autoritățile franceze au semnalat public, pentru întâia oară, că tăcerea se datora încercării de a respecta legile care impun secretul medical. Chiar și așa, văzând că presa se năpustea asupra lor, au hotărât să evite cu îndemânare problema, răspunzând articolului din săptămânalul spaniol. Chevènement însuși a dezmințit existența raportului semnat de profesorul Pierre Coriat, iar declarația sa avea să fie sprijinită în cele din urmă de comisara Monteil.
Pe de altă parte, ce motive aveau să ascundă acest raport? Poate doreau să reducă totul la un accident, nelăsând loc teoriei atentatului? După părerea mea, faptul că guvernul a ascuns informații, ori le-a dezvăluit incomplet, nu face decât să suscite și mai multe enigme și bănuieli, care nu se pot sprijini decât pe rezultatele cercetărilor private efectuate de părțile implicate și de presă.
Revenind la chestiunea sarcinii: ca și cum dovezile aduse n-ar fi suficiente, prințesa Diana a făcut o vizită unui ginecolog în ziua de 13 august la secția de maternitate de la Bromton Hospital din Londra, unde este posibil să i se fi comunicat existența sarcinii. De aici decurg declarațiile pe care le-a făcut ea pentru *Paris-Match*:

Poate că anumite evenimente din viața mea smă vor obliga să mă îndepărtez o vreme de toate acestea (referindu-se la misiunile umanitare).

Chiar și prietenului ei, jurnalistul Richard Kay, i-a atras atenția că-și reducea activitățile și că, începând cu luna noiembrie, avea să părăsească pentru o vreme toate aparițiile publice și sociale. În plus, există o altă mărturie revelatoare – declarația pe care prințesa le-a făcut-o jurnaliștilor, în vacanța de la Saint-Tropez:

Curând am să vă fac o mare surpriză. Acesta va fi următorul lucru pe care îl voi face.

Este posibil să se fi referit la sarcina pe care o purta, inclusiv la căsătoria cu egipteanul. Nu putem neglija semnele fizice vizibile în toate fotografiile publicate din vacanța de pe riviera franceză.

Dacă revenim la analizele din spitalul francez, un medic dă asigurări că rezultatul examenelor medicale care confirmau sarcina prințesei a dispărut. La fel, prestigioasa revistă *The Time* din 22 septembrie 1997 afirma că unui medic de la SAMU un coleg al său care se ocupase de Diana în noaptea accidentului, îi spusese că aceasta își dusese mâna la pântece și îi mărturisise că „era însărcinată în 6 săptămâni". Aceeași perioadă despre care pomenește și raportul adresat de profesorul Corriat ministrului. Un jurnalist francez foarte serios a explicat că un prieten al său, chirurg la Spitalul Pitié Salpêtrière și unul dintre cei însărcinați să o trateze pe Diana, îl informase că probele de sânge luate prințesei când ajunsese la spital confirmau sarcina și că, la câteva zile după aceea, cercetându-i fișa medicală, descoperise că rezultatele analizelor dispăruseră. Evident, examenele medicale din noaptea aceea se aflau probabil în cine știe ce seif și nu în spital, cum se obișnuiește. Dar eu sunt în posesia unora dintre aceste documente, cum sunt rezultatele autopsierii și expertiza automobilului.

Firește, asupra Dianei s-au făcut tot felul de cercetări și analize când a intrat în spital. Bănuiesc că nu cu intenția de a i se descoperi sarcina, deși aceasta ar fi sărit în ochi la unele dintre acele controale. De obicei, când un pacient este internat în spital din cauza unui accident, medicii acționează foarte rapid iar una dintre primele probe este analiza sângelui, ca să se afle grupa, viteza de coagulare, nivelul electroliților și, în cazul femeilor tinere, dacă sunt sau nu însărcinate. Ceea ce nu înseamnă că, dacă testul este pozitiv, nu se mai iau măsurile necesare pentru a salva viața pacientei, chiar cu riscul ca ea să piardă fătul. Se ține, totuși, seama de acest fapt în caz că este nevoie de o intervenție mai „agresivă" care, pentru moment, pare necesară. Doctorul american David Wasseman, expert în medicina de urgență, spune că, în afară de analize, în asemenea cazuri există și alte probe obligatorii, ca de pildă scanarea creierului, radiografierea toracelui și sonograma, care permite examinarea cu ultrasunete a stării în care se află organele și descoperirea leziunilor interne. Evident, o asemenea ecografie ar descoperi și fătul, cu atât mai mult cu cât sarcina era în cea de a șasea săptămână.

Aşadar, după toate probele aduse, şi în ciuda ocultării acestora, concluzia este limpede şi categorică: în momentul morţii sale la Paris, Diana de Wales era însărcinată. Aşa crede şi Mohamed Al Fayed când afirmă:

Pe fiul meu şi pe Diana i-au ucis fiindcă urmau să se căsătorească, iar ea purta copilul lui Dodi, fapt important pentru Familia Regală britanică, fiindcă aceasta n-ar fi acceptat ca viitorul Rege al Angliei să aibă un frate arab.

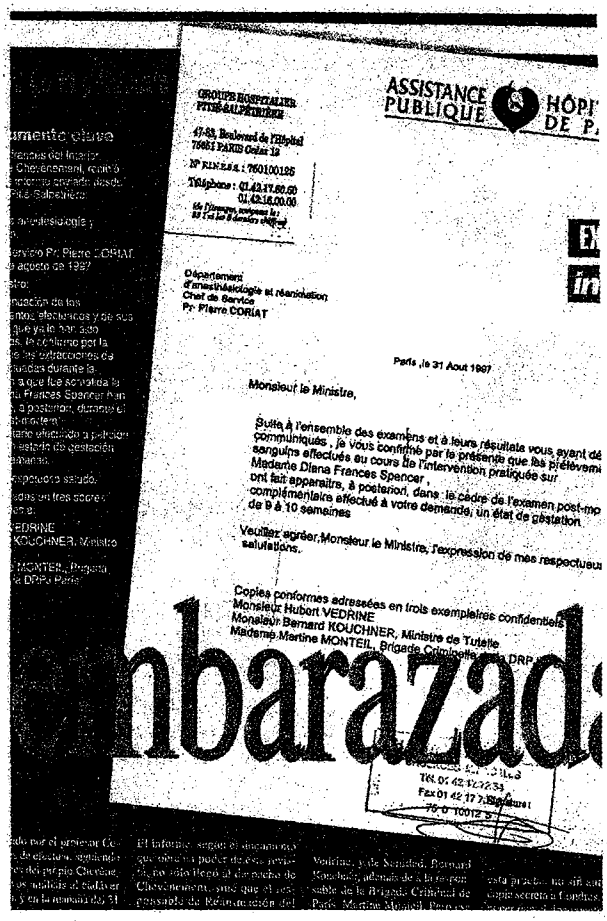
ASSISTANCE PUBLIQUE
GROUPE HOSPITALIER PITIÉ-SALPÊTRIÈRE
47-83, Boulevard de l'Hôpital
75651 PARIS Cedex 13
Département d'anesthésiologie et réanimation
Chef de Service
Pr. Pierre CORIAT
Paris ,le 31 Août 1997
Monsieur le Ministre,
Suite à l'ensemble des examens et à leurs résultats vous ayant été communiqués , je vous confirme par la présente que les prélèvements sanguins effectués au cours de l'intervention pratiquée sur Madame Diana Frances Spencer , ont fait apparaître, à posteriori, dans le cadre de l'examen post-mortem complémentaire effectué à votre demande, un état de gestation de 9 à 10 semaines
Veuillez agréer,Monsieur le Ministre, l'expression de mes respectueuses salutations.
Copies conformes adressées en trois exemplaires confidentiels
Monsieur Hubert VEDRINE
Monsieur Bernard KOUCHNER, Ministre de Tutelle
Madame Martine MONTEIL, Brigade Criminelle
nbarazad

Documentul care confirmă faptul că Diana era însărcinată, a fost publicat în *Interviú*.

Va sosi, oare, momentul **adevărului**?

„E o mare diferență între a-i trata pe oameni pe picior de egalitate și a încerca să-i faci egali. Pe când prima este condiția unei societăți libere, a doua implică, așa cum a spus Tocqueville, «o nouă formă de obligație»", susține cu înțelepciune Friedrich A. von Hayek.

Cu siguranță, dacă Mohamed Al Fayed ar accepta să aibă obligații, nu ar fi un om liber în gândire și în idei. Aceasta este impresia pe care mi-am format-o personal din convorbirea avută cu el, în magazinele sale din Londra. Când îmi povestea despre refuzul insistent al autorităților britanice de a-i acorda un pașaport de cetățean al insulelor, mi-am dat seama că acest bărbat nu cedează în fața obstacolelor, cauzate de arbitrariu. O asemenea atitudine este legitimă și se potrivește oricum cu libertatea de gândire reprezentând o credință garantată universal ființei omenești.

A durat câțiva ani până când judecătoria franceză s-a pronunțat asupra morții Dianei și a lui Dodi. Judecătorul Hervé Stephane a hotărât că nu avea nici un motiv să acuze de intenții criminale firma proprietară a impozantului Mercedes avariat, atunci când permisese ca el să fie condus de o persoană fără carnet special. De asemenea, a afirmat că nu a găsit indicii cu privire la un act criminal în cazul celor 10 paparazzi care îi hărțuiau pe cei doi logodnici în orașul luminilor. De aceea, judecătoria a conchis că accidentul s-a produs din cauză că Mercedesul fusese condus de un șofer ce ingerase o cantitate considerabilă de alcool, combinată cu anxiolitice, și a condus cu o viteză excesivă (și care avea la el, cu siguranță, de douăsprezece ori mai mult numerar decât bogatul său șef: în buzunarul său s-au găsit 12.000 de franci). Din această cauză, el a pierdut controlul vehiculului după ce se acroșase o altă mașină, marca Fiat, de culoare albă – în mod suspect rămasă neidentificată, deși se cunoștea proveniența vopselei, precum și la ce mașini fusese ea folosită.

Firește că această investigație preliminară omite orice referire la acuzațiile de conspirație în vederea unui asasinat, pe care le adusese

Mohamed Al Fayed. Pentru unii, ele sunt gândurile unui tată distrus de durerea pe care, de la moartea fiului, nu o poate depăşi. Dar pentru el rămân fără răspuns nenumărate întrebări, cum ar fi, de exemplu, de ce nu a fost identificat vestitul Fiat Uno alb care, implicat în accident, ar trebui să fie căutat şi judecat pentru refuzul de a da ajutor.

Multe alte necunoscute se leagă de fatalul accident care a vut loc în tunelul d'Alma din Paris, în zorii zilei de 31 august 1997.

„Pune-te în mişcare, singur. Toţi ceilalţi solitari vor merge alături de tine, deşi n-ai să-i vezi." Pe Mohamed Al Fayed nu l-am întrebat în acel interviu dacă citise vreodată această frază a lui Miguel de Unamuno[1]. Indiferent ce mi-ar fi răspuns, faptele dovedesc că, şi dacă n-a citit-o, îi împărtăşeşte marelui scriitor modul de a gândi.

The Operation Paget: aşa se numeşte amplul raport (832 file) pe care guvernul lui Tony Blair a plătit 2 milioane de lire sterline pentru ca Scotland Yard, prestigioasa lui poliţie, să răspundă acuzaţiilor de conspiraţie în vederea asasinatului, aduse de însuşi Mohamed Al Fayed, ca parte interesată şi legitimă în numele defunctului său fiu.

Scotland Yard nu şi-a putut recuza competenţa de a investiga în Marea Britanie un fapt petrecut într-o altă ţară suverană, din moment ce un posibil delict a fost imputat unor instituţii şi persoane din Marea Britanie, ceea ce obligă poliţia să cerceteze *notitia criminis*. După doi ani, Scotland Yard conchide pe linia raportului poliţiei franceze, din care se inspiră, recunoscând impedimentele iniţiale invocate de autorităţile din Franţa, când şi-au făcut cunoscute concluziile.

Apare astfel un nou obstacol pe care Mohamed Al Fayed va trebui s-o înfrunte.

Departe de a-şi însuşi celebra frază a lui Edmund Burke, care spune că „pentru ca răul să triumfe e suficient ca toţi cei buni să nu facă

[1] Scriitorul şi filosoful spaniol Miguel de Unamuno (1864-1936) este gânditorul cel mai fecund al generaţiei de la 1898 şi cel mai celebru dincolo de fruntariile ţării sale.

nimic", cel pe care unele organe de presă îl consideră un tată ce nu vrea să accepte realitate unui fapt trist nu a dat înapoi nici de astă dată în fața noului obstacol.

Fără să dorească să schimbe ideile nici unui om, care a ajuns la acele idei fără să raționeze, Mohamed Al Fayed reușește să deschidă o altă cauză judiciară la Londra, pentru cercetarea morții fiului său și a frumoasei lui iubite, Diana de Wales și face asta fără să preupețească nici un efort (fizic sau economic) și în pofida celor două anchete care nu acceptă teoria conspirației.

La 6 ianuarie 2004, la Centrul de Conferințe Elisabeta II din Londra judecătorii de instrucție anunță că preiau ștafeta de la judecătoria din Franța, care declarase cazul închis, și dau amănunte despre pașii pe care îi vor face pentru a duce la bun sfârșit o nouă cercetare judiciară, deschisă în Țara Galilor.

Însuși M.J.C. Burguess, judecător de instrucție al Casei Regale și al Comitatului Surrey, ia cuvântul și explică de ce a fost ales el, cum va conduce instrucția judiciară, de ce a durat atât redeschiderea acestor cazuri și de ce au fost deschise tocmai atunci.

În timpul conferinței de presă, se declară un adept al unei Justiții indepedente și afirmă că principalul său obiectiv este găsirea răspunsurilor la întrebări despre cine era defuncta, cum, când și unde a apărut cauza morții, pe care le va expune în concluzia ori verdictul său, care se va baza pe dovezi bine demonstrate, departe de orice speculație.

El afirmă că i-a fost atribuită întreaga competență, funcțională și teritorială pentru a investiga decesele în zona sa de jurisdicție. De asemenea îi poate investiga pe toți cei aflați sub jurisdicția sa, poate investiga trupul celor decedați și cauza medicală a morții.

Se declară astfel competent să ia cunoștință de moartea Dianei Frances Mountbatten-Windsor, născută la 1 iulie 1961 la Sandringham, Norfolk, cu reședința în Kensington Palace, Londra, E 8, moartă la 31 august 1997 la Paris, precum și de moartea, la aceeași dată și în același loc, a lui Emad Mohamed Andel Moneim Al Fayed, născut în Egipt la 15 aprilie 1955, de profesie producător, cu reședința în Park Lane numărul 60, Londra, W 1. Asta pentru că trupurile au

fost aduse în districtul său, ceea ce îi conferă competența teritorială și funcțională de a decide asupra suspiciunii că defuncții au decedat ori ca urmare a unei morți violente sau puțin naturală, ori că moartea a survenit brusc, dintr-o cauză necunoscută.
Ministerul britanic al Afacerilor Externe a hotărât din 1983 ca în cazul în care un corp este repatriat, competența privind investigarea sa îi revine judecătorului de instrucție din districtul unde trupul va fi înmormântat ori incinerat în ultimă instanță.
Dat fiind că acesta este și cazul Dianei și al lui Dodi, în primele ore ale după-amiezii din ziua de 31 august 1997, s-a solicitat autorității judiciare competente din comitatul Surrey repatrierea trupurilor lui Dodi Al Fayed, și al Dianei. Tatăl lui dorea ca rămășițele pământești ale fiului său să fie înmormântate într-un cimitir din acea localitate înainte de căderea serii, iar, în ceea ce privește trupul Dianei, la început nu s-a specificat locul exact unde urma să fie înmormântată. Ulterior însă s-a cerut să fie dus la Capela Palatului St. James, din districtul Casei Reginei, ceea ce, atribuie competență aceluiași judecător de instrucție, fiind vorba despre districtul unde, ca și în cazul primului, își exercită juridisdicția.
Acceptată fiind din oficiu competența judiciară a judecătorului de instrucție, acesta s-a declarat competent să ia cunoștință de ambele morți și a afirmat că s-au îndeplinit toate acțiunile legale dinainte de a se autoriza înmormântarea defuncților. După sosirea cadavrelor în Anglia, trupul lui Dodi a fost identificat de către un agent judiciar abilitat printr-un act emis de judecătorul de instrucție. Ulterior, cum se cuvine în caz de moarte violentă, medicul legist al judecătoriei de instrucție a efectuat controlul medical postum. După aceea, odată comunicate judecătorului rezultatele ambelor demersuri, acesta a autorizat, prin rezoluția judiciară obligatorie, efectuarea înmormântării înainte de căderea serii, așa cum i se solicitase. Se precizează că s-au întreprins demersuri identice și în cazul prințesei Diana de Wales. Și se subliniază că pentru tot ceea ce a făcut, medicul legist a primit instrucțiuni doar de la acest judecător ori de la asistentul său, dl. Burton (pe atunci judecător de instrucție al Casei Regale), despre care se dau asigurări că nu ar fi primit nici el

nici un fel de alte instrucțiuni de la nimeni. De aceea, s-a anunțat că aceste probe, obținute legal, vor face parte din noua investigație judiciară.

Investigația ori ancheta judecătorului competent să ia cunoștință de aceste morți a avut de înfruntat, în încercarea de a determina cauzele morții, multe vicisitudini complexe, altele decât cele legate de trupul defunctei, care a reprezentat, totuși, mereu punctul de plecare.

În cursul întregii anchete judiciare a oricărui caz de moarte violentă, trebuie să se obțină toate informațiile credibile cu putință, ori cel puțin indicii rezonabile, care să-l ajute pe judecător să reconstituie faptele despre care se presupune că s-au întâmplat la data pieselor de dosar. Acest caz nu diferă din punct de vedere procedural de alte cazuri, deoarece autoritatea judiciară competentă dorește să lămurească dacă accidentul mortal a fost fortuit ori rezultat al unei conspirații.

În această fază a anchetei ori a demersurilor preliminare, nu se poate vorbi despre probe complete. Ele aveau să apară în faza ulterioară a cercetării (publice ori orale), care a avut loc în fața juraților, la insistențele lui Mohamed Al Fayed. Acum, ancheta nu are făptași. Nici acuzatori, care să invoce un delict, nici avocați care să apere pe cineva. În această fază preliminară, trebuie să se afle dacă există un delict și indicii care să-l acrediteze astfel și care, ulterior, vor deveni probe, dacă, la capătul investigației judecătorul de instrucție va conchide că a existat un delict și indicii privind acte criminale împotriva unei sau a mai multor persoane. Dacă nu există aparența unui delict ori, dacă în cazul existenței sale, nu există o persoană căreia să-i poată fi imputat, cazul trebuie clasat, punându-se capăt anchetei criminalistice.

Cercetarea face cunoscut și faptul că judecătorul britanic nu are autoritate decât în țara sa și nu și-o poate extinde într-o țară suverană străină. Dat fiind faptul că tragedia s-a petrecut în Franța și că se realizase deja o anchetă aici (la locul unde se petrecuseră decesele, așa cum apărea din urmele accidentului, înregistrarea declarațiilor date de martori, rapoartele sanitare și certificarea deceselor etc.) trebuia solicitată cooperarea judiciară internațională, în baza înțelegerilor,

convenţiilor şi tratatelor internaţionale, pe care nu toate ţările le-au semnat.

De pildă, în cazul în care un martor direct, prezent la locul unui incident nu este de naţionalitate britanică, el nu este supus legii engleze şi, ca atare, nu are nici o obligaţie să răspundă citării în justiţie de către un tribunal dintr-o ţară străină, iar refuzul său nu are nici o consecinţă. Spre deosebire de acest caz, dacă martorul căruia tribunalul îi solicită o mărturie pentru lămurirea faptelor instruite, ar fi din ţara tribunalului care o cere, ar putea fi adus cu forţa de către autorităţi, putând fi acuzat de delictul de nesubordonare, cel puţin după legea spaniolă.

Deşi a răspuns fără ezitare şi afirmativ când l-am întrebat dacă avea încredere în justiţie, Al Fayed-tatăl trebuie să ştie că pot apărea asemenea eventualităţi şi că ele vor ridica grave obstacole în faţa acuzaţiei lui de conspiraţie. Să dăm următorul exemplu: oricare dintre foştii spioni care i-au furnizat informaţii lui Al Fayed – îngăduindu-i să-şi consolideze gravele acuzaţii pe care le aduce – ar putea, când ar fi citat de către judecătorul britanic, să înţeleagă că mărturia lui poate lămuri dacă a existat sau nu interesul ori participarea serviciilor secrete la provocarea accidentului mortal. Dacă martorul în chestiune decide, orice motive l-ar determina, mărunte ori importante – ameninţări cu moartea etc – să nu dea curs citării în justiţie, nu i se va întâmpla nimic, fiindcă autoritatea judecătorului britanic nu îl atinge şi, ca atare, nu există nici o cale legală pentru ca el să fie obligat. Judecătorul rămâne fără martor în investigaţia concretă pe care o realizează.

Firește ca aşa ceva nu s-ar întâmpla cu martorii pe care Al Fayed însuşi i-ar prezenta şi i-ar propune pentru a-şi susţine denunţul cu privire la asasinat. Specialiştii în automobile Mercedes, care explică în raportul de expertiză cum este proiectat un asemenea automobil pentru ca, suferind un impact la viteza stabilită, să nu i se deformeze habitaclul interior, ar da curs citării în justiţie în mod voluntar, tocmai ca să contrazică rapoartele elaborate de poliţia franceză, care pun într-o lumină proastă – din punct de vedere comercial – o marcă atât de prestigioasă. La fel şi cu mărturia

reprezentantului legal al firmei care închiriază automobile, – proprietara vehiculului distrus, – care ar putea să susţină că acesta fusese furat cu câteva zile înaintea accidentului fatal. De asemenea, mărturia apropiaţilor familiei Al Fayed, care cunoşteau planurile logodnicilor, intenţia lor de a avea copii şi fericirea prinţesei. Acestea, în mod surprinzător, nu au fost niciodată citaţi ca martori în ancheta oficială franceză. Asta doar ca să dăm un exemplu. Şi putem să dăm multe, fără să uităm de relevanţa pe care o au, în tot acest imens ocean de necunoscute nedezlegate prin care navigăm persoanele care au oferit informaţii celui care are în proprietate hotelul Ritz din Paris, în legătură cu investigaţiile despre celălalt vehicol implicat în accident, Fiatul Uno alb. Acesta a ieşit la iveală după ani de zile cu o persoană calcinată în interior, care pare să fi fost unul dintre fotografii care apar în imaginile captate de camerele video de supraveghere ale faimosului hotel, persoană neidentificată, despre care se spune că era în slujba serviciilor secrete britanice.

Cu privire la documentele de care ar avea nevoie drept probă, judecătorul de instrucţie a declarat că ar fi esenţial să se bucure de ajutor internaţional. Ca un fel de autocritică pentru întârzierea cercetărilor ce încep abia acum, la aproape un deceniu de la morţile pe care le anchetează, se subliniază întârzierea cu care autorităţile franceze îşi fac cunoscute concluziile de atunci, sub un văl de obscuritate şi secretomanie, încât, pentru a împiedica cunoaşterea lor publică, nu au fost comunicate nici chiar părţilor interesate. Judecătorul arată că se aşteaptă să aibă parte de o mai bună cooperare din partea francezilor, având în vedere lipsa lui de autoritate în ţara europeană vecină, şi atrage atenţia – în cursul intervenţiei sale la conferinţă – asupra faptului că accesul fără restricţii la rezultatele anchetei franceze este punctul-cheie al acestei noi anchete.

Dar judecătorul a anunţat că, deşi pot exista inevitabil aspecte care să coincidă cu cele din cercetarea franceză, spre deosebire de aceasta (care a pus în discuţie doar implicarea sau neimplicarea fotografilor cărora li s-a intentat un proces), ancheta britanică are drept obiectiv

primordial stabilirea felului în care a fost cauzată moartea unor persoane.

Leziune fatală sau **neglijenţă** medicală

Nu este pentru prima oară când, în faţa morţii subite cauzată de un accident de trafic, noi, cei rămaşi în viaţă, dar afectaţi de pierderea unei fiinţe dragi, ne punem întrebări despre ce-ar fi fost dacă ...
Directorul emerit în chirurgie de la Clinica Ochesner din New Orleans, septuagenarul doctor John Ochesner, al cărui nume îl poartă această clinică prestigioasă, consideră că, dacă ar fi fost transportată în cea mai mare grabă la un spital, în vederea unei intervenţii chirurgicale de urgenţă, este foarte probabil că prinţesa Diana în persoană ne-ar povesti astăzi ce s-a întâmplat în ziua de 31 august 1997, la orele 00:26. „Timpul este un factor esenţial", afirmă în concluzie acest doctor foarte apreciat.
Vena pulmonară duce sânge oxigenat la auriculul stâng al inimii. Datorită dimensiunii sale, ea suportă un flux considerabil de sânge şi se poate rupe din pricina unei comoţii puternice. Dacă se întâmplă asta, în piept se produce în scurt timp o hemoragie cu consecinţe fatale. În caz că vena se rupe cu totul, supravieţuirea este imposibilă. Sângele curge foarte repede, comprimând inima şi plămânii, având drept consecinţă un spasm cardiac inevitabil.
Frédédic Maillez, de 36 de ani, francez prin naştere, medic, membru al S.O.S. Médicins, societate medicală privată, trecea prin tunelul d'Alma, în drum spre casă, după o petrecere aniversară, când a văzut Mercedesul S280 care fumega şi în interiorul căruia se aflau patru persoane rănite.
Fără să ştie că era vorba despre prinţesa Diana, a dat primul ajutor unei femei blonde şi frumoase, prăbuşită pe podeaua automobilului,

cu piciorul stâng ridicat şi cel drept îndoit sub trup, rezemată de spătarul scaunului, cu spatele sprijinit de portiera laterală spate şi bărbia înfundată în piept. După ce a ajutat-o să respire, dându-i uşor capul pe spate, a diagnosticat că ea era într-o stare mai bună decât ceilalţi ocupanţi ai vehiculului accidentat.

Era ora 00:26 şi medicul a anunţat gravul accident şi a cerut ajutor de urgenţă pentru a da asistenţă prinţesei Diana care avea pete de sânge pe faţă şi alte şuvoaie vâscoase îi curgeau nestăvilit din nas, gură şi urechea stângă. Era în stare de şoc, dar în viaţă.

În doar şapte minute, au apărut cei de la urgenţă. Un minut mai târziu, pe la orele 12:32, o ambulanţa SAMU, cu un medic şi o infiermieră de la Spitalul Necker, era la doar trei kilometri de locul faptei. După intervenţia medicilor SAMU care s-au ocupat de ea, Diana era în „stare de comă I". Se mişca şi murmura, deşi pulsul şi tensiunea arterială îi erau slabe. Ei i-au observat o rană deschisă pe frunte şi o tăietură care sângera pe braţul drept.

O oră mai târziu, pe la orele 01:25, Diana a fost scoasă în viaţă din tunelul d'Alma şi dusă într-o ambulanţă perfect dotată cu echipament medical, escortată de doi poliţişti care se foloseau de sirenele motocicletelor pentru a deschide drumul până la Spitalul Pitié-Salpêtrière, de la o distanţă de 6 kilometri, unde a ajuns la o oră şi 45 de minute de la accident.

Pe la orele 02:05, Diana a intrat în sala de operaţie şi doctorul Riou şi-a dat seama abia atunci că o hemoragie toracică ameninţa să-i producă un stop cardiac. S-a acţionat în consecinţă, efectuându-i-se o incizie în piept şi descoperindu-se că în cavitatea toracică avea numai sânge, vena pulmonară stângă fiind ruptă, iar plămânii, deveniţi o baltă de sânge, o împiedicau să mai răsufle.

Ce s-ar fi întâmplat dacă ... în loc să întârzie 45 de minute străbătând nu prea mulţi kilometri eliberaţi de poliţie, s-ar fi întârziat doar 7 sau 8?

Ce s-ar fi întâmplat dacă ... în loc să întârzie o oră pentru a începe mutarea la spital, ambulanţa s-ar fi grăbit?

Un medic francez, directorul unui important spital din Paris, spune că doar cu „un pic de noroc şi de inteligenţă" este foarte probabil

să poți salva o viață în aceste cazuri când, dacă nu se moare pe loc dintr-o hemoragie masivă, e semn că ruptura venei pulmonare este mică ori acoperită de un fragment de os. Sau, așa cum spune celebrul doctor Ochesner:

Motivul pentru care n-a sângerat pe loc este că ruptura venei a fost probabil acoperită cu un cheag, fiindcă tensiunea acestui canal sanguin este redusă.

Și asigură categoric:

Timpul este factorul esențial. Dacă pacientul este dus la spital și conectat la aparatul cardio-respirator, e posibil să fie salvat.

Versiunea oficială a autorităților din Paris arată că prințesa Diana a decedat „în urma unei hemoragii interne, cauzată de o traumă toracică și de o ruptură a venei pulmonare stângi, în urma coliziunii și a frânări bruște".
Faptul că Diana era conștientă după accident confirmă concluziile anchetei judiciare deschise la Paris și închisă fără altă explicație decât aceea că este vorba de un accident de trafic fatal. Însă Mohamed Al Fayed nu acceptă această explicație, așa încât a reușit să deschidă o nouă investigație la Londra, aflată și acum în curs de derulare.
Aceeași anchetă judiciară, al cărei dosar a fost închis din lipsă de probe privind persoanele răspunzătoare de incident, hotărăște că doamna Diana Spencer „a primit tratament intensiv de urgență pe ambulanță" până a ajuns la orele 2:06, în aceeași zi la spital, unde, cu toată intervenția chirurgicală, doctorii n-au putut decât să declare decesul ei la patru dimineața.
Raportul oficial francez de expertiză a fost realizat de profesorii Dominique Lecomte și André Lienhart și a stat la baza anchetei Departamentului P5 de Drept Penal General, având numărul de dosar preliminar 65/97 și fiind condusă de magistratul francez Hervé Stephan. Arhiva anchetei judiciare cu privire la moartea Dianei, a lui Dodi și a lui Henri Paul afirma deja că moartea Dianei a fost cauzată de răni produse la vena pulmonară superioară din stânga și de o rupturăde

pericard, dar a nuanțat, considerând excepțional faptul că prințesa izbutise să ajungă la spital încă în viață, după leziunile intratoracice suferite. A mai adăugat în raport și că echipei de chirurgi nu i se putea reproșa nimic, deoarece nici o altă tehnică ori strategie de intervenție de acest tip n-ar fi putut împidica deteriorarea stării pacientei.

Dacă n-ar fi fost vorba despre accidentul prințesei, ci de unul oarecare, cu siguranță că medicii ar fi deconectat aparatele și ar fi anunțat decesul cu mult înainte. „Au făcut absolut tot ce-au putut pentru a-i salva viața", a declarat oficial Thierry Merese, purtătorul de cuvânt de la Pitié Salpêtrirè, cu toate că un funcționar al acestui spital afirmase că diferiți membri ai echipei de chirurgi i-ar fi spus că era posibil ca Diana să fi fost moartă deja când a intrat în sala de operații. Pe acest funcționar îl neliniștise faptul că între momentul accidentului și acela în care ambulanța a părăsit tunelul a trecut mai bine de o oră, precum și faptul că ambulanța mersese foarte încet pe drum.

Curajosul medic care îi dăduse Dianei primul ajutor spune că în Franța se obișnuiește stabilizarea pacientului la fața locului, încercându-se obținerea unei creșteri a tensiunii arteriale înainte de a duce pacientul la spital, atrăgând totodată atenția șoferului de pe ambulanță să conducă încet. Dar ambulanța care a transportat-o pe Diana a mers lent sau a mers în marșarier? Să ai nevoie de 45 de minute ca să parcurgi 6 kilometri pare ceva excesiv, chiar pe vreme de noapte când fluxul traficului este oricum redus iar circulația se îmbunătățește.

Modul francez de a proceda diferă de cel din New Orleans, fapt pentru care și directorul Ochosner contrazice, afirmând cât se poate de categoric că „o asemenea leziune nu se poate repara la locul accidentului, e nevoie să se meargă la spital". Masarea inimii a fost, foarte probabil, cel mai rău lucru care se putea face fiindcă, atunci când inima începe să bată, crește tensiunea sanguină în toate cavitățile și, dacă intervenția are vreun efect, acesta ar aduce prejudicii, intensificând pierdea de sânge prin vena ruptă.

Ce-ar fi fost dacă ... în loc să i se dea ajutor după accident în Franța, Diana ar fi fost dusă imediat la New Orleans, într-o sală de operație?

. . . . . .

Necunoscutele **accidentului**

Suspecte par de asemenea schimbarea în doar 24 de ore a versiunii susținute de autoritățile franceze precum și jaful de la agenția de presă SIPA, la câteva ceasuri după producerea accidentului, jaf în care nu au dispărut decât hard-discurile computerelor. Nu mai puțin îngrijorătoare sunt furtul din biroul Lordului Stevens, comisarul galez care a condus ancheta și căruia i-au dispărut câteva calculatoare personale, precum și dezmințirea dată privind viteza cu care circula Mercedesu. Acesta depășise 180 km/h dar versiunea oficială inițială era că ar fi rulat cu doar 90 km/h. În aceeași măsură, este greu de crezut că un automobil de mare calitate, cum era cel în care se aflau prințesa și Dodi, înainta cu viteza lamentabilă de 90km/h. De ce nu chiar cu 50 km/h, viteza recomandată?

Dacă tot vorbim de ciudățenii, este și mai puțin credibil că nici una dintre camerele video de supraveghere din interiorul tunelului nu funcționase în momentul impactului, deși toată lumea știa cât de dornice erau autoritățile să capteze prin radar toate vehiculele care depășeau limita de viteză. În plus, îndrăznesc să afirm că, dacă au intrat în tunel cu o viteză superioară celei admise, nu există nici o dovadă că pe parcurs a reacționat vreunul dintre radarurile care ne supraveghează constant. Dar cu agențiile secrete care o urmăreau pe Diana ce s-a întâmplat? Renunțaseră brusc să se mai intereseze de ea?

Alte date se deduc din examinarea medicală a trupurilor prințesei Diana, a lui Dodi Al Fayed, Henri Paul și Trevor Rees Jones, total neobișnuite și greu de acceptat, dacă revenim asupra vitezei pe care vehiculul o avea la ciocnire. Raportul citează, în primele paragrafe și în rezumat, faptele despre care este vorba mai târziu, motivul morții ori rănirii fiecăruia dintre ei. Despre bodyguardul rănit Trevor Rees Jones, raportul clinic spune următoarele:

Evaluare medicală cu privire la persoana rănită.
Concluzii şi consecinţe.

Traumatismele constatate implică mai multe lovituri succesive, diferite şi prelungite în decursul câtorva secunde. Printre ele, o primă lovitură laterală dreaptă şi o a doua, frontală.
Natura leziunii faciale, produse într-un vehicul sigur, dotat cu centură de siguranţă şi airbag de calitate, presupune că rănile succesive au avut loc la o viteză mare, inclusiv ultima, când airbag-ul se declanşase deja.
La o lună după accident, rănile încă nu se vindecaseră, iar starea generală a pacientului nu se stabilizase.
Diagnosticul de amnezie totală se menţine, amnezie care nu se va reduce cel mai probabil în următoarele şase luni. În schimb, nu mai există complicaţii secundare şi a dispărut şi depresia provocată de accident. Nu mai este nevoie de intervenţii chirurgicale suplimentare.
O normalizare generală a stării de sănătate a pacientului este de aşteptat în mai mult de un an.
Este de aşteptat să apară sechele de ordin psihic. Aceste traumatisme psihice provocate de leziunile suferite de pacient vor fi greu de distins de traumele datorate contextului însuşi al accidentului.
Până la momentul vindecării nu poate fi evaluat gradul de invaliditate permanentă şi nici cuantumul despăgubirilor pentru vătămare corporală şi prejudiciul estetic. În orice caz, vătămările suferite pe baza cărora se calculează pretium doloris, *nu vor fi sub 6 pe o scală de la 0 la 7.*
În acest moment, nu poate fi evitată instalarea unei invalidităţi în sensul articolului 222.9 din Codul Penal, iar complexitatea traumatismelor faciale nu ne permite să excludem o invaliditate parţială, în caz că ar surveni complicaţii.

Paris, 2 octombrie 1997

Dr. Alain DEBOISE, Dr. Odile DIAMANT BERGER

Raportul face diferite observaţii cu privire la „vehiculul sigur, dotat cu centură de siguranţă şi airbag de calitate, ceea ce implică faptul că seria de coliziuni a avut loc la mare viteză, inclusiv ultimul, când airbag-ul se declanşase deja". Dacă ţinem seama de faptul că vehiculul circula,

după versiunea finală a autorităților franceze, cu o viteză de 90 km/h, este imposibil ca într-un „vehicul sigur" rănile provocate de un accident să aibă o asemenea amploare. Întrucât în cazul „ultimului" impact, leziunile provocate continuă să fie considerabile, este clar că cineva fie se înșeală, fie nu spune adevărul, fiindcă mașina ar fi frânat la ultimul impact măcar din inerție, din cauza coliziunilor succesive.
Pe de altă parte, celorlalți pasageri le-a mers și mai rău, rănile lor provocându-le moartea, după cum semnalează în continuare textul raportului.

Analiza cu privire la Henri Paul.
Probe și biopsii prelevate în cursul autopsiei.
Completare a analizei.

Ținând seama de observațiile făcute referitor la analizele precedente oferim indicațiile necesare pentru a determina dacă leziunile constante pe trupurile Dianei Spencer, ale lui Henri Paul și Al Fayed au fost sau nu de natură să le provoace moartea instantanee.

Victima Henri Paul

Autopsia lui Henri Paul a dus la descoperirea unei zone ischemice produse prin secționarea aortei inferioare, la 4 cm sub cavitatea toracică, ceea ce constituie de la bun început o leziune mortală. În plus, s-au constatat o fractură a coloanei vertebrale, cu o deplasare la nivelul vertebrei C6 și o secționare a măduvei spinării.

Victima Emad Al Fayed

Asupra trupului lui Al Fayed s-a efectuat doar o examinare exterioară, care nu ne permite să dăm un răspuns la întrebarea pusă. În cursul acestei examinări, am constatat prezența unui traumatism toracic important, cu strivirea cutiei toracice, o fractură de pelvis și politraumatisme ale unui membru inferior precum și ale membrului superior stâng. Doar autopsia ne-ar îngădui să cercetăm leziunile de la nivel vascular sau de la nivelul organelor interne și să apreciem gravitatea lor precum și influența lor asupra decesului.

Examinarea dosarului întocmit de cei de la SAMU, prezenți la fața locului, precum și a raportului de autopsie, sunt cele două elemente care ne-ar permite să răspundem la această întrebare.

Victima Diana Spencer

După citirea raportului de spitalizare, datat 31 august 1997 și semnat de profesorul Riou de la Spitalul Pitié Salpêtrière, putem spune că moartea Dianei nu a survenit în timpul accidentului, fiindcă atunci când a ajuns SAMU la locul accidentului, pacienta era conștientă, deși într-o stare hemodinamică foarte gravă, ținând cont că tensiunea arterială nu putea fi determinată. Ea a intrat în spitalul Pitié Salpêtrière în stare de comă lipsită de orice reacție și, în pofida intervenției chirurgicale (toracoctomie) și a reanimării active, nu i s-a putut restabili activitatea cardiacă. Se estimează că Diana Spencer a decedat la ora 4 dimineața. Leziunea anatomică survenită, observată în cursul intervenției chirurgicale, era o rană transversală a feței, anterioară ruperii venei pulmonare superioare stângi, cu diametru mai mare de două degete. Această leziune anatomică a stat la originea gravului hemotorax drept, format progresiv, dat fiind că presiunea din vena pulmonară nu a crescut (în jur de 50 mm de mercur), în schimb a crescut cea din artera pulmonară (de la 20 la 30 mm de mercur) și din aortă, unde presiunea este evident foarte ridicată (120 mm de mercur).
Examinarea exterioară nu ne-a permis să dăm vreun răspuns la întrebare. Ea ne indică însă prezența unui traumatism toracic important, cu strivirea cutiei toracice. Autopsia ar putea să aducă elemente suplimentare la nivelul organelor interne, ce nu au ieșit la iveală în timpul examinării exterioare și al intervenției chirurugicale.

Paris, 6 noiembrie 1997
Profesor D. Lecomte

Este evident că la 90 km/h este imposibil să obții efecte atât de grave cum sunt cele indicate aici. Nu ar fi fost posibil nici dacă impactul ar fi fost frontal, așa cum ne asigură autoritățile că s-a întâmplat, informație dezmințită însă de expertiza efectuată asupra automobilului a doua zi după accident, expertiză care oferă două ipoteze pentru a explica coliziunea cu pilonul:

În prezența lui M. Nibodeau, expert în automobile, desemnat să examineze diferite aspecte ale locului și, în special, vehiculul Mercedes, mașina a fost repusă în poziția avută în diferitele faze ale accidentului.
În primul moment, vehiculul era așezat tangent cu pilonul 13 din tunel, sub Pont d'Alma, iar multiplele obiecte, aflate pe traiectoria Mercedesului, au fost reașezate conform fotografiilor și planului stabilit în timpul examinării accidentului.
Pentru a explica coliziunea cu pilonul, s-au luat în considerare două ipoteze:
I 1: Vehiculul s-a lovit de pilonul 13 perpendicular pe șosea.
I 2: Vehiculul s-a lovit de pilonul 13 paralel cu șoseaua, după ce călcat peste linia mediană centrală.
În ambele ipoteze, un specialist al departamentului nostru a putut stabili, cu ajutorul unui laser, traiectoria vehiculului.
Ulterior, vehiculul a fost adus în poziția de după accident.

Concluzii

Din observațiile efectuate în cursul diferitelor faze ale investigației, experții desemnați în prezenta comisie, Jacques Hebrard, Gilles Poully și Serge Moreau, sunt însărcinați să preia vehiculul Mercedes, să îl ducă la sediul Institutului de Cercetare Criminalistică al Poliției Naționale, din Rosny sous Bois și să ofere experților numiți pentru cercetarea criminalistică tot ajutorul tehnic pentru a elucida cauzele și circumstanțele precise și complete ale accidentului care a avut loc la Paris la 31 august 1997 în tunelul d'Alma.

Ceea ce indică aceste concluzii este că nici una din cele două ipoteze luate în calcul de către experții Institutului de Cercetare nu ține seama de faptul că impactul ar fi fost frontal, circumstanță care ar fi explicat gravitatea rănilor, inexplicabile în cazul vitezei cu care se susține că ar fi circulat.
Însă aspectul cel mai suspect (așa cum am relatat mai înainte) este furtul, cu doar câteva zile înaintea accidentului, al Mercedesului, căruia i s-a pierdut urma o întreagă săptămână. După câte se pare, Mercedesul S280 negru, înmatriculat cu numărul 680LTV75,

proprietate a firmei Étoile Limousine, deținută de Jean François Musa, ce are drept obiect de activitate închirierea de automobile de lux, fusese furat și regăsit de autoritățile franceze care l-au înapoiat proprietarului. Tocmai această mașină este cea trimisă hotelului Ritz din Paris – cel mai bun și aproape singurul client al acestei agenții – pentru a fi folosit de Diana și Dodi Al Fayed, mașină în care cei doi aveau să-și piardă viața.

Aici trebuie să menționăm și explozia dinainte de intrarea Mercedesului în tunelul d'Alma, auzită de mai mulți martori prezenți acolo. A fost, oare, rezultatul primei coliziuni cu dispărutul Fiat Uno de culoarea albă, care s-a lovit de Mercedes și a fugit, ori al unei bombe mici, ascunse în motorul mașinii?

Henri **Paul**

Henri Paul este, fără îndoială, o piesă-cheie în ancheta deschisă pentru a lămuri moartea celor trei, petrecută la 31 august 1997, în tunelul d'Alma. El este constant evocat în raportul Scotland Yard, care încearcă să pună cap la cap toare amănuntele posibile cu privire la comportarea, deprinderile și hobby-urile acestuia, și care conchide că șoferul Mercedesului era consumator de alcool aceasta fiind cauza accidentului. Există însă multe nelămuriri în această privință. Poate cea mai importantă dintre ele este mărturia oferită de experții angajați în particular de Mohamed Al Fayed, al căror raport se încheie cu neregulile observate la autopsierea lui Henri Paul. Aceștia sunt experți de mare prestigiu, precum Meter Vanezis, legist și profesor de științe medicale la OBE, MB, ChB, MD, PhD, FRC (Path), FRCP (Glasgow), și DMJ (Path); omul de știință John Oliver, legist și profesor de toxicologie la B.SC, PhD, membru al Societății Regale de Chimie; chimistul Atholl Johnston, profesor de farmacologie la Hospital St. Bartholomew's, la Școala Regală de medicină și stomatologie și la Universitatea din Londra; Patrice

Mangin, profesor de medicină legală şi director al Institutului de Medicină Legală de la Universitatea din Lausanne, specialist în neurologie şi medicină legală; Thomas Krompecher, expert şi profesor de patologie legală în Elveţia, membru al Asociaţiei de Medicină Legală; Wolfgang Eisenmenger, profesor de medicină legală la Şcoala de Medicină a Universităţii din München, preşedinte al Societăţii Germane de Medicină Legală. Toate concluziile la care au ajuns aceşti specialişti au fost expuse în scris şi înmânate cercetătorilor care au luat parte la Operaţia Paget, în ideea că vor fi studiate, iar incongruenţele lor revizuite.

Autopsierea a fost efectuată la Institutul de Medicină Legală, 2, Place Mazas, 75012, din Paris, în prezenţa doctorului Campana, medic legist şi patolog; a medicului Pepin, doctor în ştiinte farmaceutice, biolog şi expert al laboratorului independent de toxicologie din Paris; a căpitanului Christian Le Jalle, de la Poliţia Judiciară din Paris; a lui Daniel Bourgois, locotenent de poliţie şi a lui Christophe Boulet, consultant în probleme de medicină legală, acceptat de Operaţia Paget.

Henri Paul s-a născut la 3 iulie 1956 la Lorient, Southern Brittany. Era unul dintre cei cinci fii ai funcţionarului municipal Jean Henri Paul şi ai profesoarei Giselle Paul. A fost educat la Lyon St. Louis School, unde şi-a luat bacalaureatul în ştiinţe. De asemenea cânta la pian şi îşi luase licenţa de pilot, cu 605 ore de zbor la activ.

Între 1983 şi 1986, Henri Paul a fost angajat al hotelului Ritz. Şi-a condus propria agenţie de detectivi particulari, care s-a dovedit falimentară, aşa că a început să lucreze ca ofiţer de pază al hotelului Ritz.

Revenind la autopsie, un detaliu pe care îl trece sub tăcere raportul poliţienesc când se referă la raportul legist al dr. Dominique Mélo, medicul lui Henri Paul, este că acesta i-a prescris Aotal, un medicament care nu a fost găsit în corpul său la autopsiere. În schimb, s-a găsit o cantitate exagerat de mare de monoxid de carbon care, dacă ar fi reală, nu i-ar mai fi permis şoferului să se mişte.

După decesul lui, pe 9 septembrie 1997, Brigada de Criminalistică i-a percheziţionat apartamentul din Rue des Petitis Champs, numărul 33. Au descoperit în sufragerie un dulap plin cu diferite băuturi: vin negru, şampanie, Ricard, bere. Pe masă s-au găsit diferite sticle cu

Martini alb, vodcă şi vin. Pe de altă parte, în frigider se aflau o sticlă cu şampanie şi două sticle mici de bere. În plus, într-un dulap din bucătărie erau mai multe sticle de Ricard, Bourbon şi Martini alb. În debaraua locuinţei nu s-a găsit nimic ieşit din comun.

Cu şase zile înainte, pe 3 septembrie, locotenentul Monot şi maiorul Gerald Sanderson, tot de la Brigada de Criminalistică, îi percheziţionaseră apartamentul şi, în timpul cercetării locuinţei, găsiseră o agendă digitală, Casio, de 64 Kb Sf-46000, 18 cutii cu hârtii şi cărţi de vizită, o mare cantitate cu recipiente pentru băuturi nealcoolice în coşul de gunoi, 2 telefoane mobile marca Ericsson, 3 telefoane fixe, un fax şi un robot telefonic. În plus, într-un dulap auxiliar din camera de baie au găsit diferite medicamente: Nifluril, Balsamorinhol, Rhinathiol, Panasarol. Cea mai mare parte dintre ele serveau la tratamente împotriva inflamaţiilor, a diareii, a indigestiilor şi a durerilor de cap.

Pe de altă parte, poate că aspectul cel mai şocant în cadrul investigaţiei a fost numărul mare de conturi curente deschise pe numele său, precum şi suma totală de bani conţinută în acestea, şi anume: la Caisse d'Épargne Île de France Paris A/C******1435, deschis în 1981, unde se pare că îşi depunea salariul primit de la hotelul Ritz, din care i se decontau plata gazului, electricităţii, taxelor locale şi alte plăţi pe care le făcea cu cecuri. S-a găsit şi un alt cont, la banca Barclays A/C ******1801, deschis la 9 iunie 1992, închis ulterior la 12 iunie 1994. Dintr-un alt cont, deschis la Barclays A/C ******0801, tot la 9 iunie 1992, banii încasaţi treceau în contul său de la Caisse d'Épargne, 1435. La 11 martie 1993, Henri Paul şi-a deschis alt cont în aceeaşi Caisse d'Épargne Île de France Paris, cu numărul ******4976, acesta din urmă fiind un cont de acţiuni. Banii din acest cont puteau fi justificaţi în parte, însă nu în întregul lor. În plus, în cont nu s-a înregistrat nici o mişcare între 1 septembrie 1996 şi 31 octombrie 1997, deşi dividendele acţiunilor i-au fost transferate în contul cu numărul ******9750, de la Caisse d'Épargne Île de France, deschis la 11 martie 1993, soldul acestuia ridicându-se la 2.094 franci francezi, la 28 octombrie 1997. La aceeaşi bancă, Henri Paul şi-a deschis şi contul numărul

cu o dobândă relativ mică. Alt cont, de astă dată la Barclay's A/C ******0101, a fost deschis în decembrie 1995. Singurele date oferite cu privire la acest cont au apărut în perioada decembrie 1995 – decembrie 1996, în bilanțul anual și în declarația sumară a lunii ianuarie 1997. În alt cont al său de la Caisse d'Épargne, mai exact la numărul ******4867, nu se mișcă nimic până după moartea sa. Dar în ziua de 10 septembrie 1997 s-au scos 4.000 de franci francezi pe numele domnului și doamnei Jean Paul. În plus, apar alte conturi la BNP A/C anume contul cu numărul ******1658, deschis cu 500 de franci francezi la 10 iunie 1997, cu doar două luni înaintea decesului, în care a depus 40.000 de franci francezi în 11 iulie 1997, pe care, mai târziu, i-a transferat în alt cont, numărul ******0916, al aceleiași bănci și apoi i-a transferat la 1 august 1997 – chiar în luna decesului său – în alt cont nou la aceeași bancă, cu numărul ******6316. A fost identificat și un alt cont, numărul ******4457, la Caisse d'Épargne, care nu mai fusese folosit din 16 noiembrie 1988. În schimb, se făcuseră recent mișcări, în contul numărul ******1490, deschis la aceeași bancă, al cărui sold se ridica, după moartea lui, la 32.366 franci francezi. Tot inactive erau și contul numărul ******1482, de la Caisse d'Éparge, la moartea sa, având un sold de 112.890 de franci francezi, precum și contul numărul ******0851 de la Barclays.

În plus, în momentul decesului, i-au fost descoperite cardul Visa de la Caisse d'Épargne, cu contul numărul ******9053, cardul de credit American Express, cu numărul 1002, un alt card American Express, cu contul numărul ******1003, și două carduri de credit, Club International, ale conturilor cu numerele ******6017 și ******0014.

În concluzie, în toate conturile de la Barclays Bank, Henri Paul avea, în momentul decesului, 431.485 franci francezi, adică aproximativ 65.000 de euro. Făcând suma conturilor sale ajungeau la 170.000 de lire, adică la aproximativ 272.000 euro, o sumă destul de importantă.

Pe de altă parte, pare într-adevăr engimatică suma considerabilă de bani cash pe care o avea în buzunar în clipa morții, sumă care nu

fusese retrasă din nici unul dintre aceste conturi (12.000 de franci). Suspect este şi că o mare parte din veniturile sale, 43.000 de franci francezi, a fost depusă în cele 8 luni anterioare.

După opinia prietenilor şi a rudelor sale, Henri Paul primea bacşişuri grase de la unii dintre clienţii prestigioşi ai hotelului la care lucra. Cu toate acestea, poate fi luată în calcul şi posibilitatea ca aceştia să fi fost bani primiţi ilegal, mai ales dacă ţineam seama de declaraţia făcută sub jurământ de Richard Tomlinson, fost agent al MI6, care a dat de înţeles că Henri Paul ar fi putut lucra pentru serviciile secrete. De fapt, un jurnalist american a adus informaţii despre legătura lui Henri Paul cu serviciile secrete franceze precum şi despre o întâlnire cu reprezentanţi ai acestor servicii chiar în ziua accidentului, întâlnire în timpul căreia i s-au înmânat 12.000 de franci care, după accident, au fost găsiţi la el în buzunar. Această informaţie a jurnalistului provenea de la o sursă din cadrul Agenţiei de Securitate americane.

Trevor Rees Jones, bodyguardul care a supravieţuit accidentului, fost paraşutist, jucător de rugby şi singurul ocupant al vehiculului care îşi încheiase centura de siguranţă înainte de momentul impactului, a declarat că, în timpul zilei, în afară de el au fost folosiţi drept bodyguarzi Kieran Wingfield şi François Tendil. Se ştiu puţine despre Rees Jones, cu excepţia faptului că a scris o carte cu multe incongruenţe, citată pe larg într-un alt capitol al acestei cărţi, carte care face referiri la ziua accidentului, precum şi la ziua în care Dodi a cumpărat inelul de logodnă. După afirmaţia lui Rees Jones, nu este adevărat că Dodi ar fi intrat personal în magazinul lui Repossi. Firește, camerele video de supraveghere ale magazinului, pe care le-a pus la dispoziţie chiar Alberto Repossi, precum şi mărturia acestuia, au dezmințit această afirmaţie. Cu toate acestea, Trevor a admis în declaraţia sa că itinerarul celor doi se schimba neîncetat, în funcţie de indicaţiile perechii îndrăgostite. De aceea, deşi ştia ce locuri urmau să viziteze, nu ştia sigur la ce oră aveau s-o facă. Astfel, prin intermediul înregistrărilor video ale camerelor de supraveghere precum şi din mărturia bodyguardului, ştim ce a făcut, ce a mâncat şi ce a băut Henri Paul în ultimele sale ore de viaţă. Voi transcrie în continuare aceste lucruri în ordine cronologică.

Între orele 22:06 şi 23:11, Trevor Rees Jones, Kieran Wingfield şi Henri Paul au mâncat la o masă din Bar Vendôme cartofi prăjiţi şi pâine şi au băut patru sticle cu apă tonică Schweppes, două pahare de Ricard, apoi au mâncat două porţii de prăjitura zilei şi au băut două cafele. Paharele de Ricard, cu multă gheaţă şi apă, au fost cerute de Henri Paul, după cum afirmă chelnerii Sébastien Trote şi Philippe Doucin. Ajunşi aici, mi-ar plăcea să subliniez că, în acel moment, şoferul îşi încheiase ziua de lucru şi se întorcea de acasă în urma unui telefon de urgenţă primit de la hotel, care îl anunţa o schimbare survenită în planurile şi intenţiile logodnicilor.

Camerele video de supraveghere arată activităţile şoferului în cursul acelui interval de o oră şi cinci minute, cât a stat Henri Paul la Bar Vendôme din hotelul Ritz. În primul rând, la ora 22:25 el traversează coridorul care duce din bar în sala de recepţie, unde se întâlneşte cu Thierry Rocher şi François Tendil. Ei apar în înregistrările camerelor video de supraveghere vorbind, iar Henri Paul pare că râde.

La ora 22:26, Henri Paul şi Thierry Rocher traversează din nou coridorul. François Tendil îi urmează. La ora 22:27, şoferul vorbeşte cu ceilalţi şoferi, Philippe Dourneau şi Jean François Musa, directorul firmei Étoile Limousine, de la care fuseseră închiriate vehicolele. Apoi, Thierry şi Philippe, care stau de vorbă, ies din hotel, îndreptându-se spre locul unde era parcat Mercedesul S280. În acel moment, Henri Paul se îndreaptă prin coridor spre restaurant. La ora 22:28, Thierry şi Philippe revin în interiorul hotelului, iar Henri Paul intră în baie; iese de acolo la 22:30 şi este văzut stând de vorbă cu Thierry Rocher. Henri Paul îi vorbeşte despre planul lui de a ieşi prin rue Cambon, se grăbeşte să-şi termine paharul de Ricard în compania lui, apoi peste câteva minute se îndreaptă spre locul unde se află Dodi Al Fayed şi prinţesa de Wales şi le spune că totul este pregătit. La ora 22:44, revine în Bar Vendôme şi se întâlneşte din nou cu Trevor Rees Jones şi Kieran Wingfield.

La ora 23:08, ies cu toţii din bar şi, pe când Trevor şi Kieran se îndreaptă spre apartamentul imperial al Dianei şi al lui Dodi, Henri stă de vorbă cu François Tendil în holul Barului Vendôme.

La 23:10, Henri Paul iese din hotel, se îndreaptă spre Range Rover şi începe o conversaţie cu Jean François Musa; ulterior, la 23:12,

se îndreaptă spre paparazzi care stau de gardă în Place Vendôme, apoi se întoarce imediat în interiorul hotelului, de unde iese iar afară, fumând un trabuc, pentru a reintra la ora 23:19. În sala de recepție el iese în întâmpinarea lui Trevor și Kieran, care coboară din apartamentul imperial.

La ora 23:30, Henri Paul răspunde la un telefon primit pe mobil și, după ce închide telefonul la 23:32, își reia discuția cu Thierry Rocher și François Tendil, tot în holul Barului Vendôme.

La ora 23:37, Trevor Rees Jones dă un telefon pe mobil, în timp ce merge pe coridor împreună cu Henri Paul și Kieran, apoi își încheie convorbirea telefonică la ora 23:40. La ora 23:45, iau cu toții ascensorul, coboară la ieșirea din hotel care dă în rue Cambon, observă că aceasta nu este folosită și se îndreaptă, continuând să stea de vorbă, spre barul Hemingway, din salonul de noapte; la ora 23:47 se întorc lângă ușă, care acum funcționează și, stând de vorbă, se îndreaptă spre vestibul, de unde bodyguarzii revin la locul lor de lângă apartamentul imperial.

La ora 00:05, Dodi Al Fayed și prințesa Diana ies din apartament și așteaptă lângă Kieran Wingfield; între timp, Trevor Rees Jones coboară în sala de recepție, și se întâlnește cu Henri Paul, care așteaptă cu fața spre Place Vendôme. În acest moment, Trevor îl strigă pe nume și îl anunță că logodnicii au ieșit deja, așa că trebuie să plece.

La 00:06, Dodi Al Fayed, prințesa de Wales, Trevor Rees Jones și Henri Paul se îndreaptă, traversând coridorul, spre ușa dinspre rue Cambon, iar Kieran Wingfield și Thierry Rocher ies din hotel pe ușa principală, care dă spre Place Vendôme, unde așteaptă Philippe Dourneau și Jean François Musa, într-o încercare nereușită de a-i păcăli pe paparazzi.

La 00:08, Dodi, prințesa Diana, Trevor și Henri Paul stau de vorbă în fața ieșirii de la parter, care dă în rue Cambon. Stau acolo câteva minute, până la 00:17, când Mercedesul S280 parchează în fața ușii dinspre rue Cambon. În clipa aceea, Henri Paul iese din hotel, urmat de prințesa Diana și de Trevor Rees Jones care este, la rândul său, urmat de Dodi Al Fayed.

Henri Paul se așează la volan, Trevor îl însoțește pe scaunul de alături, Diana și Dodi se așază pe scaunele din spate. Acestea sunt ultimele

momente în care sunt, cu toţii, văzuţi în viaţă, înainte de accident. Puţin mai târziu, din cauze încă nelămurite, maşina se loveşte de pilonul numărul 13 al tunelului d'Alma din Paris.

Enigme cutremurătoare, încă **nedezlegate**

După diferite cercetări ale autorităţilor franceze şi altele, exclusiv poliţieneşti, ale Scotland Yard-ului englez (în raportul său, numit Operaţiunea Paget), pentru a decide dacă a fost un accident ori un atentat, mii şi mii de pagini au conchis că moartea prinţesei Diana şi a lui Dodi Al Fayed nu se datorează nici unei conspiraţii. Însă enigmele care înconjoară întreaga poveste, o poveste neconcordantă şi tristă, sunt cutremurătoare şi ele persistă.

Cu siguranţă, oricine a citit concluziile investigaţiilor realizate până acum, poate avea chiar mai multe îndoieli decât mine. Pe mine, după ani de cercetări, mă cuprind îndoielile ori de câte ori confrunt rezultatele obţinute de francezi şi de englezi.

De ce au întârziat 90 de minute până au transportat-o pe prinţesa Diana la Hospital de la Pitié Salpêtrière, care se afla la 6 kilometri de locul accidentului, când două motociclete de poliţie le deschideau drumul? Unii încearcă să justifice teribila întârziere prin faptul că în mod normal, în Franţa, li se cere şoferilor de ambulanţă să circule încet. Ce să spun!

De ce au fost ocolite două spitale care erau mai apropiate? Cercetările conchid că spitalul ales – fără să se determine ce tip de leziuni avea Diana – era mai bine dotat.

De ce au curăţat imediat locul „accidentului"? S-au grăbit în mod deosebit să restabilească circulaţia în tunelul d'Alma din Paris, cu toate că dimineaţa traficul nu este la fel de aglomerat ca la orele de vârf. Experţii în accidente de trafic trebuie să culeagă mostre de la

faţa locului, să calculeze pe ce lungime s-a frânat, cu ce viteză se mergea etc, date care trebuie incluse şi analizate în raportul poliţiei, în scopul determinării răspunderilor civile.

Cine a filtrat pentru paparazzi informaţiile referitoare la mişcările pe care Diana şi Dodi aveau să le facă în acea noapte fatidică? Cele două anchete nu le acordă atenţie, dar cercetările făcute de patronul magazinelor Harrod's îl implică pe şofer.

De ce nu au funcţionat în noaptea fatală camerele video CCTV de supraveghere în tunelul unde a avut loc accidentul? Nici un conducător auto nu se miră când, trecând printr-un tunel (să spunem că cel din Guadarrama), dă de nenumărate camere video de supraveghere care îi pot alerta pe cei care prin intermediul lor, observă şi monitorizează tot ce se întâmplă în interiorul tunelului. Inexplicabil, în noaptea aceea, ele n-au funcţionat. Iar în întreg Parisul nu s-a captat nici o imagine nu numai în tunel, ci şi în împrejurimile acestuia, mă refer la centrul Parisului, Champs Éllyesées etc. Cum ar fi bulevardul Castellana din Madrid, înţesat, după cum se ştie, de camere video de supraveghere şi de radare.

De ce a fost ignorat vehiculul alb Fiat Uno, care s-a lovit de Mercedesul Dianei înainte de coliziunea cu pilonul din tunelul d'Alma? Ambele investigaţii, atât acea judiciară franceză, cât şi acea a poliţiei engleze, au admis că această maşină a participat la accident. Accept că această maşină a luat parte la accident. În rapoartele lor, s-a dovedit şi afirmat că, prin coliziune, Mercedesul a rămas cu urme de vopsea albă. S-a dovedit că, înainte de accident, Mercedesul era curat şi s-a conchis că cele două vehicole trebuie să se fi lovit în clipa intrării în tunel. S-a cercetat vopseaua şi s-a putut afla în ce an şi la ce modele a fost folosită. Cu toate acestea, nici o autoritate n-a catadicsit să dea de urma acestei maşini, s-o examineze, să-i caute şoferul şi să-l interogheze, aşa cum este normal, căci în termeni ipotetici, acesta ar fi fost acuzat de delictele de a refuza să dea ajutor victimelor precum şi de faptul că a fugit de la locul accidentului. Doi ani mai târziu, Mohamed Al Fayed a aflat că acest automobil fusese găsit calcinat în împrejurimile Parisului, cu un mort în interior, care se pare că era un fotograf de la o agenţie secretă de spionaj.

De ce nu se vorbeşte despre explozia puternică auzită cu câteva clipe înaintea impactului? Nici una dintre investigaţii nu se referă, în concluziile sale definitive, la explozia auzită în momentul accidentului, care venea din interiorul tunelului, după cum afirmă numeroase mărturii. Unii vorbeau despre o explozie, alţii despre o lumină mare. În orice caz, Mercedesul distrus nici n-a luat foc, nici n-a explodat, fapt pentru care e logic să credem că, deşi aşa au perceput fenomenele mai multe persoane, toate aceste fenomene sunt străine de coliziunea Mercedesului.

Ce a provocat lumina intensă care s-a produs în tunel chiar când intra Mercedesul? Atât Mohamed Al Fayed, cât şi secretarul său personal, Michel Cole, mi-au spus în discuţia pe care am avut-o personal cu ei, la Londra, că în urma cercetărilor se ştie că în interiorul tunelului s-a produs o lumină mare şi strălucitoare. Nici una dintre investigaţiile oficiale încheiate nu face nici cea mai mică menţiune despre această posibilitate, nici măcar cea franceză. Totuşi, un fost agent al serviciului britanic MI6 i-a spus judecătorului însărcinat cu instrucţia că el cunoştea din surse directe cum avusese de gând serviciul secret să pună la cale un atentat împotriva preşedintelui sârb Slobodav Miloşevici, provocând într-un tunel un accident de maşină, prin orbirea şoferului, pentru a evita eventuali martori.

De ce a fost îmbălsămat trupul Dianei, înainte de a se face autopsia deşi era ilegal? În anchetă apar multe contradicţii în legătură cu această temă. Cercetările mele dovedesc că nu se obişnuieşte, ca să nu mai spun că este ciudat, ca o persoană să fie îmbălsămată – fără solicitarea cuiva – înaintea autopsierii, mai ales în cazurile în care avem a face cu o moarte subită şi violentă. Al Fayed-tatăl mi-a sugerat că ceea ce s-a urmărit prin aceasta a fost ascunderea sarcinii prinţesei Diana.

Era, oare, prinţesa Diana însărcinată? Nu avem şi nici nu vom putea avea vreodată nici o probă obiectivă în legătură cu acest punct important, punct-cheie în teoria conspiraţiei criminale pe care o susţine domnul Al Fayed. Cu toate acestea, el insistă asupra acestei ipoteze şi m-a asigurat personal că prinţesa Diana purta copilul fiului său. „Nazistul", cum îl numeşte pe ducele de Edinburgh, „n-ar accepta niciodată ca nepoţii lui, pricipii Henry şi William (viitorul

rege al Angliei), să aibă un frate vitreg musulman", mi-a explicat îndureratul tată al lui Dodi Al Fayed. Şi nu numai el afirmă acest lucru. Săptămânalul spaniol *Interviú* scrie acelaşi lucru în numărul său din 29 decembrie 1997, publicând scrisoarea anestezistului din spitalul unde prinţesei de Wales i s-au acordat îngrijiri.

De ce a fost ameninţat Alberto Repossi, bijutierul care i-a vândut lui Dodi Al Fayed, chiar în ziua accidentului, un inel de logodnă pentru Diana? Acest vestit bijutier parizian a dat un comunicat, afirmând că Scotland Yard îi ceruse să nu cedeze imagini cu Dodi Al Fayed înregistrate în interiorul magazinului său chiar din ziua accidentului. Chiar şi aşa, acestea au fost copiate pe pagina web a proprietarului magazinelor Harrod's, iar bijutierul a fost citat să dea declaraţii poliţiei britanice. Raportul Paget a semnalat imaginile cu Dodi de pe întregul film înregistrat de camerele video de supraveghere şi a conchis că Dodi Al Fayed însuşi se dusese să cumpere inelul pentru a i-l oferi în acea zi iubitei sale, cu intenţia de a face cunoscută oficial logodna.

Cine este în realitate şoferul vehiculului, Henri Paul? Cercetările oficiale conchid că el este singurul vinovat de provocarea accidentului mortal al prinţesei şi al logodnicului ei. Potrivit acestora, Henri Paul a condus după ce a consumat catităţi enorme de alcool şi medicamente. Mohamed Al Fayed nu are nici o ezitare în a susţine că avea încredere în el, motiv pentru care îl şi numise şeful pazei în strălucitorul hotel Ritz din Paris. Însă foşti spioni de la MI6 au făcut declaraţii multe şi diferite, dând asigurări că era în slujba serviciului secret britanic MI6 şi a altor servicii de spionaj. Este frapant faptul că în ziua fatalului accident, el avea în buzunarul de la pantaloni 12.000 de franci francezi – de douăsprezece ori mai mult decât bogatul său şef – şi tocmai revenise de acasă ca să se ocupe în exclusivitate de sosirea celor doi logodnici la Paris. Depusese imense sume de bani în numeroase conturi curente deschise la diferite sucursale bancare, fapt care a determinat Scotland Yard-ul să afime că acestea nu erau rezultatul unor economii făcute din salariu.

De ce ne dă Mohamed Al Fayed asigurări că totul a fost o conspiraţie? Mulţi spun că el este un tată supărat pe Coroana Britanică, fiindcă aceasta nu i-a acordat cetăţenia engleză şi că nu ştie să accepte

pierderea fiului său. De faptul că el nu are nici un respect pentru membrii Coroanei mi-am putut da seama ascultându-l personal în biroul său de la etajul 5 al magazinelor Harrod's. La fel cum, tot în acea încăpere, am putut vedea ce cantitate de documente a adunat, documente care, chiar dacă eu nu pot afirma că demonstrează teza conspirației, mă pot în schimb cufunda într-un ocean de îndoieli trezite de faptul că prea multe întâmplări din jurul acestei chestiuni nu pot fi explicate printr-un simplu și fortuit accident de circulație. Afirmațiile defunctei Diana cum că avea să fie asasinată prin simularea unui accident, inelul de logodnă pe care Mohamed Al Fayed îl păstrează, ore întregi de convorbiri, în cursul cărora mi-a povestit despre cercetările lui, între care o include și pe aceea privind furtul Mercedesului distrus, chiar în ziua accidentului etc.

Multe îndoieli, multe întrebări la care nu s-a putut obține nici un răspuns concludent și limpede. Întrebări peste întrebări, pe care, în lumina datelor expuse până aici, și le poate pune oricine:

De ce a fost furat Mercedesul în care Diana și Dodi au murit mai târziu?

De ce au fost arestați cei șapte paparazzi?

De ce și-au schimbat versiunea autoritățile franceze a doua zi după accident?

De ce au intrat mai mulți bărbați înarmați în agenția de presă SIPA Press, cu intenția de a o jefui, în noaptea în care s-a produs accidentul?

De ce a negat CIA existența unor documente strict secrete cu privire la accident și cu privire la cercetările lor clandestine legate de prințesa Diana, cercetări solicitate de Mohamed Al Fayed chiar justiției americane, și care i-au fost refuzate fără nici o justificare legală?

Cu toate acestea, după ce va vedea probele, un juriu popular va decide dacă moartea prințesei Diana și a lui Dodi Al Fayed a fost sau nu un accident, deși eu cred că nu a fost.

Nu știu cine a fost autorul care a plănuit aceste morți. Nu știu dacă tot acesta a executat și planul. Nu știu nici măcar dacă există un singur vinovat sau mai mulți în această chestiune încâlcită deoarece, când încercăm să găsim un final convingător, apar prea multe îndoieli.

Lăsând la o parte ipotezele despre ce s-ar putea întâmpla la procesul din toamna lui 2007, eu pesonal cred că acesta se va încheia în aceeaşi notă ca şi rapoartele poliţieneşti, deşi poate că va lămuri câteva nuanţe. Astfel, s-ar închide un cerc perfect şi s-ar da o sentinţă fermă cu privire la o chestiune care nu s-ar mai putea rejudeca.
Totuşi, mulţi se întreabă ce s-ar întâmpla dacă un tribunal ar declara-o vinovată pe Regină – fapt destul de improbabil. Nimic! Acesta este răspunsul, dat fiind că Suverana se bucură de imunitate diplomatică. Firește, altul ar fi efectul pe care l-ar avea această ştire în toată lumea şi asupra monarhiei britanice, care ar putea chiar să fie abolită.
Altfel ar sta lucrurile, dacă cel vinovat ar fi ducele de Edinburgh, aşa cum susţine Mohamed Al Fayed. Situaţia ar fi atunci diferită de cea din cazul soţiei sale, fiindcă el nu se bucură de o imunitate deplină. De cum s-ar pronunţa tribunalul şi dacă ar fi declarat vinovat, ducele Phillip ar fi judecat de Camera Lorzilor şi, dacă aceasta ar ajunge să dea acelaşi verdict, ducele de Edinburgh ar fi expatriat – într-un mod similar cu ceea ce s-a întâmplat în cazul lui Pinochet, caz pe care îl cunoaşte întreaga lume.
În rezumat, moartea Dianei de Wales şi a lui Dodi Al Fayed se va încheia, indiferent de rezultatul procesului, cu multe enigme şi, probabil, cu un verdict de moarte prin accident.
Caz închis.

. . . . . .

Anexe

Cronologia investigaţiei

31 august 1997. Dodi şi şoferul Mercedesului S280, Henri Paul, mor în momentul impactului puternic cu un pilon din tunelul de sub Pont d'Alma din Paris, după ce plecaseră de la hotelul Ritz.
Bodyguardul Trevor Rees Jones este grav rănit, dar supravieţuieşte.
Şase fotografi şi un motociclist de presă sunt arestaţi.

1 septembrie. Analizele mostrelor de sânge dovedesc faptul Henri Paul era beat.
2 septembrie. Procurorii francezi deschid o anchetă oficială, condusă de judecătorul Hervé Stephan.
Mohamed Al Fayed intentează un proces civil la Paris şi cere extinderea anchetei, în vederea includerii anumitor acuzaţii de violare a intimităţii Dianei şi a lui Dodi.
Părinţi lui Henri Paul intentează şi ei un proces civil.
5 septembrie. Magistraţii francezi implică alţi trei fotografi în cercetarea pentru omucidere, ajungându-se astfel la zece suspecţi.
6 septembrie. Funeraliile Dianei de la Westminster Abbey sunt urmărite de milioane de oameni din întreaga lume. Fiii ei, prinţii Wilhelm şi Henry, merg în urma coşciugului pe străzi.
17 septembrie. Cercetarea resturilor găsite la locul accidentului, precum şi mostrele de vopsea albă de pe partea din spate a Mercedesului, sugerează implicarea în accident a unui Fiat Uno de culoare albă. Se trece la verificarea a 40.000 de proprietari de maşini Fiat Uno de culoare albă, dar această verificare nu dă nici un rezultat.
19 septembrie. Bodyguardul Trevor Rees Jones afirmă că nu-şi poate aminti cele întâmplate.
martie 1998. Proprietarul magazinelor Harrod's le comunică investigatorilor convigerea sa că accidentul este parte a unui complot şi începe imediat cercetări pe cont propriu.
Trevor Rees Jones se întâlneşte cu investigatorii francezi, după ce acordă un interviu presei şi aminteşte de două maşini şi o motocicletă care mergeau în urma Mercedesului.
februarie 1999. Un judecător din Statele Unite îi respinge lui Mohamed Al Fayed cererea de acces la documente clasificate ale guvernului, despre care magnatul crede că l-ar putea ajuta în cercetarea accidentului.
Investigaţia lui Mohamed Al Fayed începe să dea roade iar el cere să i se faciliteze accesul la anumite documente, după ce află că Agenţia de Securitate Naţională a Statelor Unite dispune de 1.056 pagini de informaţii clasificate cu privire la Diana.
iulie. Curtea de Apel franceză respinge cererea lui Mohamed Al Fayed de continuare a cercetărilor oficiale cu privire la accident.

august. Ca urmare a cererii tatălui lui Dodi, Consiliul Suprem de Apărare al Statelor Unite sunt de acord să deschidă arhivele secrete care includ referiri la Diana, prințesă de Wales.
Procurorul francez recomandă respingerea acuzațiilor împotriva fotografilor și a motociclistului, arătând că probele sunt insuficiente pentru a fi susținute.
3 septembrie. După ani de cercetări, Hervé Stephan, judecătorul însărcinat cu instrucția britanică, publică, în sfârșit, Raportul Paget.
Henri Paul este acuzat și se conchide că era beat și sub efectul unor medicamente antidepresive.
Fotografii și motociclistul de presă sunt absolviți de acuzațiile de omucidere.
Mohamed Al Fayed anunță că va face apel.
iulie 2000. Mohamed Al Fayed pierde la Tribunalul Suprem bătălia prin care urmărea unificarea sau comasarea cercetărilor cu privire la moartea Dianei și a lui Dodi.
noiembrie 2001. Mohamed Al Fayed pierde un proces intermediar pentru daune și prejudicii cauzate de ceea ce el a numit „erori" în anchetarea morții Dianei.
Tatăl lui Dodi cere 100.000 de lire, afirmând că judecătorii francezi implicați în instrumentarea cazului au greșit necercetând imediat acuzațiile de amestec în viața privată aduse fotografilor aflați la locul accidentului.
aprilie 2003. Tribunalul Suprem al Franței susține respingerea acuzațiilor împotriva fotografilor și a motociclistului.
iunie. Mohamed Al Fayed începe în Scoția lupta în justiție pentru a obține cercetarea publică a morților.
29 august. Judecătorul de instrucție de la Curtea de Wales, Michael Burgess, anunță că cercetările legate de moartea Dianei, prințesă de Wales, și Dodi Al Fayed vor continua.
octombrie. Trei dintre cei care au făcut fotografii lui Dodi Al Fayed și prințesei Diana sunt trimiși în justiție, acuzați că au intervenit în viața pivată a acestora.
noiembrie. Curtea franceză îi absolvă pe fotografi de acuzația de a fi intervenit în viața privată.

decembrie 2003. Avocaţii angajaţi de proprietarul magazinelor Harrod's informează Curtea Supremă de Justiţie din Edinburgh că morţile celor doi necesită o investigaţie publică.
Michael Burgess decide ca la 6 ianuarie 2004 să se dea publicităţii rezultatele cercetării.
Procurorii francezi fac apel pentru acuzarea fotografilor acuzaţi că s-au amestecat în viaţa privată a lui Dodi şi a Dianei.
6 ianuarie 2004. În sfârşit, ancheta britanică privind moartea prinţesei Diana şi a lui Dodi Al Fayed este dată publicităţii, la peste şase ani de la dispariţia lor.
În aceeaşi zi, *Daily Mirror* publică o scrisoare adresată de Diana majordomului său, Paul Burrel, scrisă cu zece luni înainte de a muri, în care susţine că fostul ei soţ, prinţul de Wales, plănuia s-o omoare, provocând un accident de maşină.
Cercetarea efectuată de Scotland Yard – al cărui nume cifrat era Operaţia Paget – se intensifică. Secretarul adjunct al Comisarului Alan Brown, un ofiţer inferior, este numit şeful echipei şi îl înlocuieşte pe Davis Armond.
10 ianuarie. Scotland Yard refuză să facă declaraţii cu privire la raportul în care ofiţeri de rang inferior ai poliţiei britanice exprimau îndoieli cu privire la autenticitatea mostrelor de sânge prelevate de la şoferul maşinii, Henri Paul.
Sir John Stevens sugerează că ar putea să-l interogheze pe prinţul de Wales ca parte a anchetei judiciare.
martie. Tatăl lui Dodi, Mohamed Al Fayed, nu izbuteşte să ducă la bun sfârşit în Scoţia o investigaţie care să fie întru totul publică. Judecătorul respinge acuzaţiile potrivit cărora Diana şi Dodi au fost asasinaţi de serviciile de spionaj britanice, considerându-le „speculaţii" şi „lipsite de relevanţă".
aprilie. Sir John Stevens reface ultima călătorie a Dianei, reconstituind traseul Mercedesului în Paris.
6 iulie. În Hyde Park, se inaugurează o fântână în memoria Dianei.
august 2004. Un tribunal francez hotărăşte efectuarea unei noi cercetări privind presupusa falsificare a cantităţii de alcool şi droguri din sângele lui Henri Paul. Părinţi acestuia au respins constant concluziile analizelor iniţiale efectuate *post mortem.*

ianuarie 2005. Sir John Stevens părăseşte conducerea Poliţiei Metropolitane, dar rămâne în fruntea cercetărilor legate de moartea Dianei. Înălţat în rang, devine Lord Stevens.
februarie. Echipa poliţiei încearcă să recreeze virtual şi tridimensional modelul informatic al locului în care s-a produs accidentul.
Mai. Anchetatorii primesc ordin să îi interogheze pe şefii spionajului, John Scarlett, director al MI6 şi Eliza Manningham-Buller, director general al MI6.
iulie. Mercedesul avariat este dus în Anglia, în vederea începerii unor cercetări criminalistice.
septembrie. Se află costurile anchetei: ele se ridică la peste 2,5 milioane de lire.
decembrie. Prinţul de Wales este interogat de Lord Stevens, care afirmă că instrumentarea cazului se apropie de sfârşit.
Se spune că prinţul a fost întrebat dacă a complotat în scopul uciderii prinţesei.
iulie 2006. Michael Burgess, judecătorul de instrucţie al tribunalului, părăseşte cercetările, pretextând că este depăşit de cantitatea de muncă solicitată de caz.
septembrie. Magistratul Elisabeth Butler-Sloss reia investigaţiile. Audierile vor începe la 9 ianuarie 2007.
7 decembrie. Judecătoarea britanică Elisabeth Butler-Sloss anunţă că se retrage, în momentul începerii cercetărilor, adică al audierilor preliminare.
12 decembrie. Într-un comunicat de presă, bijutierul Alberto Repossi confirmă că Dodi Al Fayed a cumpărat un inel de logodnă pentru prinţesa Diana de Wales.
14 decembrie. Lord Stevens, fostul şef al poliţiei Scotland Yardului, dă publicităţii Raportul Paget.
9 ianuarie 2007. Începe audierea preliminară.
martie. Mohamed Al Fayed îi dă în judecată pe Lord Condon, fost comisar al poliţiei metropolitane britanice, şi pe Sir David Veness, fost subcomisar, pentru ascunderea dovezilor în cazul morţii fiului său şi a prinţesei Diana.
aprilie 2007. Demisia judecătoarei Elisabeth Butler-Sloss.
11 iunie 2007. Instrumentarea cazului este preluată de judecătorul Scott Baker.

1 iulie 1961. Diana Frances Spencer se naşte la Sandringham, Norfolk, fiind a treia dintre fiicele familiei John Spencer, viconte de Althorp, şi Frances Ruth Brune.
1969. Diana suferă, în cursul divorţului dintre părinţi, o criză de încredere, care o va marca ulterior în timpul căsniciei, nevrând să retrăiască momente similare celor din copilărie.
29 iunie 1982. Diana Spencer se căsătoreşte cu prinţul Charles de Wales într-o fastuoasă ceremonie religioasă, oficiată în Catedrala Sfântul Paul din Londra.
21 iunie 1982. Diana dă naştere fiului ei cel mare, prinţul William, astăzi al doilea pe linia de succesiune la tron.
1984. În toiul unei evidente crize matrimoniale, se naşte prinţul Henry, al doilea fiu al al prinţesei.
1986. Prinţesa Diana şi prinţul Charles se despart.
9 decembrie 1992. Primul ministru conservator, John Major, anunţă oficial în Parlament separarea prinţesei şi a prinţului Charles, deşi avansează ideea că nici unul din ei nu intenţionează să divorţeze.
29 iunie 1994. Prinţul Charles apare într-un documentar de televiziune, mărturisind că a înşelat-o pe Diana în timpul căsniciei, că viaţa lor în comun a fost un adevărat eşec, ireparabil în acel moment, şi prezentând-o pe Camilla Parker Bowles drept o prietenă excepţională.
3 octombrie 1994. Scriitoarea Anna Pasterna îşi publică volumul *Prinţesa îndrăgostită*, în care dezvăluie că Diana a avut, timp de cinci ani, o idilă cu James Hewitt, ofiţer de cavalerie.
20 noiembrie 1995. Diana este intervievată de BBC, îşi dezvăluie infidelităţile conjugale dar şi prezenţa Camillei Parker Bowles în căsnicia ei, adăugând că „trei persoane sunt prea mult într-o căsnicie".
În luna *decembrie*, regina Elisabeth II le solicită ambilor soţi să divorţeze oficial.
28 februarie 1996. Diana acceptă divorţul.

La *28 august* divorțul devine oficial, Diana își pierde titlul de Alteță Regală, dar îl păstrează pe acela de Prințesă până la moarte. La divorț, ea primește 26 de milioane de dolari, păstrează Palatul Kensington și toate bijuteriile.

iulie 1997. Presa face publică legătura ei cu Dodi Al Fayed, fiul magnatului egiptean Mohamed Al Fayed.

La *31 august* Mercedesul în care se aflau Diana și Dodi se lovește de pilonul numărul 13 din tunelul parizian d'Alma. Mor: Dodi pe loc, iar Diana după 90 de minute, la spitalul Pitié Salpêtrière.

La *6 septembrie* au loc funeraliile Dianei la Westminster Abbey. În aceeași zi, prințesa de Wales este înmormântată la Althorp, moșia familiei Spencer, în Northamptonshire.

CONCHA CALLEJA

PRINȚESA DIANA: „mă vor ucide!”

De ce a durat 90 de minute drumul până la spitalul Piété Salpêtriére, aflat la doar 5 km distanță? Cum au dispărut casetele video înregistrate la locul accidentului? De ce au îmbălsămat fără permisiune și înainte de autopsie trupul Dianei? Era Prințesa de Wales însărcinată?

Acestea sunt doar câteva dintre enigmele accidentului de la Paris, din 31 august 1997, în care și-au pierdut viața Prințesa Diana, Dodi Al Fayed și șoferul lor, Henri Paul. La aceste întrebări și la multe altele răspunde cartea Conchei Calleja, oferind numeroase date concludente, rezultate din propria ei anchetă. Ele includ informații despre serviciile secrete arabe, americane, engleze și franceze, declarații ale spionilor britanici, testamentul Prințesei Diana, publicat în exclusivitate, documente medicale și ale poliției, dar și rezultatul autopsiilor realizate în Franța.

În cadrul interviului acordat în exclusivitate autoarei, Mohamed Al Fayed dezvăluie: *Diana și fiul meu au fost asasinați de soțul Reginei, Ducele de Edinburg, pentru că ei vroiau să se căsătorească, iar Diana urma să-i dăruiască fiului meu un copil (...)*

Investigația sa, dusă la bun sfârșit cu ajutorul celor mai buni specialiști în medicină legală, criminalistică și inginerie, face dezvăluiri senzaționale privind ipoteza, trecută sub tăcere până acum, conform căreia „ei au fost asasinați pentru că Diana era văzută ca o reală amenințare la adresa Casei Regale”.

Află mai mult pe:
www.litera.ro

ISBN 978-973-675-371-8

INTERNATIONAL Bestseller

Săptămâna Financiară